

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Analýza znalostí studentů vybraných
vysokých škol v problematice krizového řízení**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor práce: Bc. Jakub Jiruška

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Freitinger-Skalická, Ph.D.

České Budějovice 2022

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „Analýza znalostí studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9. 5. 2022

.....

Bc. Jakub Jiruška

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Mgr. Zuzaně Freitinger-Skalické, Ph.D za odborné vedení práce. Děkuji jednotlivým studentům, kteří se podíleli na mém výzkumném šetření.

Analýza znalostí studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení

Abstrakt

Krizové řízení je aktuální téma, které je důležité znát a studenti vysokých škol by měli mít základní přehled o všeobecném dění. Krizovým řízením se rozumí souhrn řídicích činností orgánu krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury. Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů je koordinačním orgánem v přípravě na krizové stavy ministerstvo vnitra.

Cílem diplomové práce je analyzovat znalosti studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení a porovnat jejich znalosti v rámci jednotlivých oborů.

V teoretické části je popis základní problematiky krizového řízení i se základními pojmy z krizového řízení. Dále jsou zde vyjmenovány základní složky integrovaného záchranného systému a jejich činnosti.

V praktické části je zkoumáno prostřednictvím statistické metody, formou dotazníku, jaké mají studenti znalosti, a zda pandemie COVID-19 napomohla k jejímu zlepšení.

Výsledkem této práce by mělo být objektivní zjištění znalostí v rámci krizového řízení a zda pandemie COVID-19 napomohla ke zlepšení daných znalostí. Využití této práce by mohlo přinést mnoho dobrého pro práci zdravotníků, kteří školí první pomoc. V rámci první pomoci by se totiž mohlo objevit právě téma krizové řízení, o kterém se doposud nikdo nezajímal a netušil, o co se vlastně jedná.

Klíčová slova: krizové řízení, integrovaný záchranný systém, rizika a hrozby, ochrana obyvatelstva

Analysis of knowledge of selected universities in the field of crisis management

Abstract

Crisis management is topical issue, that is important to know and university students should have a basic overview of general events. Crisis management means a set of crisis management activities focused on the analysis and evaluation of security risks and the planning, organization, implementation and control of activities carried out in connection with crisis preparedness and resolution, or critical infrastructure protection. Pursuant to Act No. 240/2000 Coll., On Crisis Management, amending certain acts, as amended it is the coordinating body in preparation for crisis situations of the Ministry of the Interior.

The aim of the diploma thesis is to analyze the knowledge of students of selected universities in the field of crisis management and compare their knowledge within individual fields.

The theoretical part describes the basic issues of crisis management with basic concepts of crisis management. Furthermore, the basic components of the integrated rescue system and their activities are listed here.

In the practical part, it is examined through statistical methods, in the form of a questionnaire, what students have knowledge and whether the COVID-19 pandemic has helped to improve it.

This work should be an objective assessment of knowledge in crisis management and whether the COVID-19 pandemic has helped to improve that knowledge. Utilizing this work could bring a lot of good for the work of health professionals who train first aid. In the context of first aid, the topic of crisis management could appear, about which no one has been interested so far and had no idea what it was.

Key words: crisis management, integrated system, risk and threats, population protection

Obsah

ÚVOD	8
1 TEORETICKÁ ČÁST	10
1.1 Bezpečnostní systém ČR	10
1.1.1 Strategie a bezpečnost	11
1.1.2 Prvky bezpečnostního systému	12
1.2 Krizové řízení	14
1.2.1 Systém krizového řízení	14
1.2.2 Krize	14
1.2.3 Legislativa krizového řízení	16
1.2.4 Krizový a havarijný plán	18
1.2.5 Krizový management	19
1.3 Orgány krizového řízení	22
1.3.1 Vláda	22
1.3.2 Ministerstva a jiné správní úřady	24
1.3.3 Česká národní banka	25
1.3.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje	26
1.3.5 Orgány obce s rozšířenou působností	27
1.3.6 Orgány obce	27
1.3.7 Ostatní orgány s územní působností	28
1.4 Rizika a hrozby	29
1.4.1 Hrozba	30
1.4.2 Riziko	31
1.5 Mimořádné události	31
1.6 Integrovaný záchranný systém	34
1.6.1 Základní složky IZS	34

1.6.2 Ostatní složky IZS.....	39
1.7 Ochrana obyvatelstva	42
1.8 Vzdělávání studentů na školách v problematice krizového řízení	45
1.9 Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva	47
1.10 Příprava občanů k obraně státu.....	48
2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA	50
3 Metodika.....	51
3.1 Popis metodiky	51
3.2 Popis zkoumaného souboru.....	52
4 Výsledky.....	55
4.1 Interpretace výsledků	82
4.2 Statistická analýza.....	84
5 DISKUZE.....	87
6 Doporučení pro praxi.....	87
7 ZÁVĚR.....	88
Seznam použitých zdrojů	90
Seznam tabulek.....	95
Seznam obrázků.....	96
Seznam grafů.....	97
Seznam příloh.....	98

ÚVOD

Dnešní doba nám ukazuje, že velké množství lidí si nedokáže plně vážít plodů moderní civilizace. Mnoho věcí je považováno za samozřejmost jako například bydlení, jídlo, pití a technické vymoženosti dnešního světa. Jsou ovšem situace, kdy toto nemusí být žádnou jistotou.

I v naší moderní civilizaci nemusí být bydlení, nebo plnohodnotná potrava samozřejmostí. Přesto, že žijeme v ČR, tak z médií a zpráv ze světa sami vidíme, že co je u nás samozřejmé, tak jinde být nemusí. O stálý a pravidelný přísun potravy můžeme přijít, jakož i můžeme přijít o bydlení, a to nikoliv vlastní vinou. Kdykoliv, kdekoliv a kohokoli může potkat mimořádná událost. Mimořádná událost může být různého charakteru. Může to být nežádoucí zásah od přírodního živlu, také to může být nákaza osob, rostlin nebo zvířat. Spouštěč mimořádné události může být i závada nějakého technologického celku, migrace obyvatel nebo také narušení po stránce ekonomické. Při těchto situacích již nemusí být život moderního člověka komfortní a každý z nás může být nějak událostí postižen v různé míře. Mnoho lidí se v tomto ohledu spoléhá zejména na stát a jeho složky.

Při nebezpečí nebo narušení kritické infrastruktury může stát vyhlásit stav nebezpečí nebo nouzový stav, či dokonce stav ohrožení státu (krizový stav). Mimořádné události lze vyřešit běžnou činností složek státu při využití platné legislativy. Pokud ovšem již nelze mimořádnou událost vyřešit běžnou činností složek státu při platné legislativě tak vzniká krizová situace.

Mimořádné situace nás mohou i v dnešní době nechat více klidnými než v minulosti a nemusíme hned myslet pouze na ty špatné věci, které se mohou zdát ohrožující. Stát má k dispozici pro mimořádné situace k dispozici složky integrovaného záchranného systému. Tyto složky jsou vycvičeny a udržovány ve skvělé kondici pro případnou mimořádnou událost či krizový stav. Mají definované postupy v případě takových událostí a jsou připraveny velice rychle zasáhnout. Nikdo z nás si takové události nepřeje, nicméně se nedávno i na území České republiky objevily takové události. Jedním z příkladů může být pandemie COVID-19, která zasáhla celý svět a společně s ním i nás jako Českou republiku. Jednalo se o závažný virus, který napadal jedince jak mladé, tak starší generace. Průběh rozhodně nebyl u všech jedinců stejný. Někteří byli plně bez příznaků a někteří leželi v nemocničním zařízení napojení na umělou plicní ventilaci, bez ohledu na jejich věk. Nicméně tato pandemie prošla několika vlnami a my jsme získávali

informace a následně je používali do dalšího šetření. V průběhu pandemie byla vynalezena vakcína proti této nemoci. Většina jedinců se zachovala správně a v případě nařízení zákazu vycházení uposlechli, aby nešířili tento virus dál. Toto bylo jedno z opatření, které vzniklo právě díky systému krizového řízení a krizových stavů. Bez nich by takové omezení nebylo možné, alespoň během takové krátké doby spustit. V rámci těchto situací mnoho lidem stouplo povědomí právě o integrovaném záchranném systému. V souvislosti s pandemií COVID-19 a vlivem médií více lidé zaregistrovali pojmy jako „krizové řízení“ nebo „nouzový stav“. Mnoho lidí si najednou počalo uvědomovat, jak může být narušen chod společnosti. Tím vznikla poptávka po informacích, co vlastně znamená krizová situace a nouzový stav. V této diplomové práci bych rád ukázal, jak je právě krizové řízení důležité pro správný chod státu. Myslím si, že každý jedinec by měl a mohl mít alespoň základní povědomí o krizovém řízení a jak si v mimořádné situaci počínat.

Mimořádná situace nemusí být v časové ose jediná. Nyní se stát aktuálně potýká s pandemií Covid-19 a najednou přišla i válka vedená ruským agresorem proti sousednímu svrchovanému státu – Ukrajině. Mnoho lidí na Ukrajině možná ani nevědělo co má například obsahovat tzv. evakuační zavazadlo. Stejně jako v rámci první pomoci jsou tyto informace důležité ke zvládnutí náročné situace, a která může vést na pokraj sil člověka, ať už sil fyzických tak psychických. Je dobré, být tedy připraven a nenechat se ničím zaskočit.

V rámci naší bezpečnosti jsou v případě jednotlivých stavů vytvořeny bezpečnostní rady a krizové štáby. Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem vlády pro řešení krizových situací. Bezpečnostní rada může být na úrovni kraje či ORP a jsou to poradní orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace. Následuje krizový štáb kraje, ORP, obce, který je pracovním orgánem zřizovatele pro řešení krizových situací. Složení jednotlivých rad a štábů je určeno dle úrovně.

Krizové řízení tedy představuje hlavně analýzu a zároveň vyhodnocení jednotlivých bezpečnostních rizik, ale také plánování, organizaci a realizování potřebných činností, které jsou prováděny v souvislosti s řešením krizové situace. Vzdělání v rámci krizového řízení je důležitým faktorem k vybudování schopné a vhodné struktury krizového řízení na jednotlivých úrovních. Čím vyšší bude vzdělanost a připravenost obyvatelstva na možné krizové situace, tím dopad mimořádné situace bude menší. Každý, nechť se tedy zamyslí, zda má potřebné znalosti v případě krizové situace, případně zda by si je chtěl doplnit. Je to na každém z nás, jak se k dané situaci postaví.

1 TEORETICKÁ ČÁST

V této části práce je popis základní problematiky krizového řízení i se základními pojmy z krizového řízení. Dále jsou zde vyjmenovány základní složky integrovaného záchranného systému a jejich činnosti.

1.1 Bezpečnostní systém ČR

Bezpečnostní systém České republiky je institucionálním nástrojem zajišťování bezpečnosti státu, udržování a prosazování životních, strategických a jiných důležitých zájmů České republiky za účelem tvorby a realizace bezpečnostní politiky. Hlavním úkolem bezpečnostního systému České republiky je zajišťovat bezpečnost České republiky, chránit a prosazovat její bezpečnostní zájmy, jakož i zajišťovat přiměřenou a účinnou reakce na růstající bezpečnostní hrozby. Ty jsou popsány v pravidelně aktualizované bezpečnostní politice pro Českou republiku a v relativně nedávné analýze hrozeb pro Českou republiku (SADÍLEK A SPOL., 2019, s. 7).

Za fungování bezpečnostního systému v České republice odpovídá vláda České republiky jako nejvyšší výkonný orgán. Odpovědným ministerstvem je Ministerstvo vnitra České republiky. Klíčovou roli hrají hasičské záchranné sbory krajů. Aplikaci opatření v rámci BS ČR zajišťují samosprávné územní celky a orgány krizového řízení.

Praktickým příkladem pravomoci samosprávy měst a krajů je realizace opatření stanovených zákonem o krizovém řízení, a to:

- zajištění připravenosti na krizové situace
- zřizuje bezpečnostní radu jako poradní orgán
- zřizuje krizový štáb jako pracovní orgán pro řešení krizových situací nebo mimořádných událostí
- po jednání v bezpečnostní radě kraje schválení krizového plánu kraje

Základní filozofií BS ČR je, aby se do jeho chodu zapojili všichni, tzn. nejen úřady, ale i samotní lidé. Každý bezpečnostní systém je funkční pouze tehdy, jsou-li občané ochotni podílet se na jeho konsolidaci a provozu (SADÍLEK A SPOL., 2019, s. 7).

1.1.1 Strategie a bezpečnost

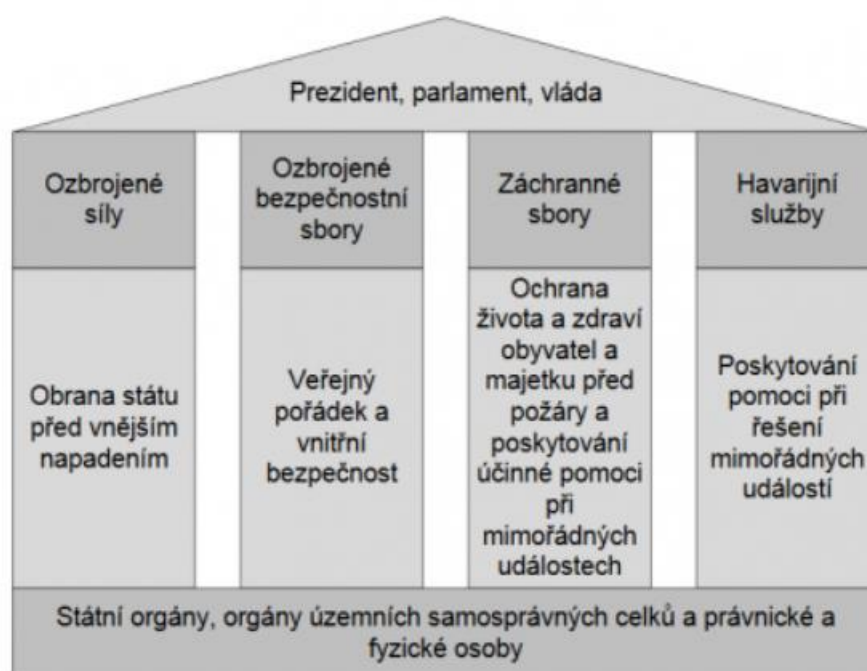
Podle významu ČR rozlišuje své bezpečnostní zájmy do tří základních kategorií: životní zájmy, strategické a další významné.

Životním zájmem České republiky je vedle zajištění suverenity a územní celistvosti, především zajištění politické nezávislosti a současně i zachování všech principů demokratického právního státu včetně záruky a ochrany základních lidských práv a svobod obyvatel. Mezi strategické zájmy české republiky z pohledu vnitřní bezpečnostní politiky, můžeme řadit například zajištění: vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, kybernetické bezpečnosti a ochrany české republiky, ekonomické a bezpečnosti, prevenci jak místních, tak regionálních konfliktů a zmírnění jejich případných následků, podporu demokracie a samozřejmě i podporu základních práv a svobod, jenže spadají do právního státu. Dalšími významnými zájmy, jejichž naplňování pomáhá ke zvyšování odolnosti vůči bezpečnostním hrozbám a rizikům jsou například: snižování kriminality, boj s korupcí, vytváření vhodných podmínek pro společnost, potlačování extremismu a jeho příčin, zvyšování profesionality státních institucí a soudnictví, dále posilování veřejné správy a spolupráce s občany, ochrana životního prostředí a samozřejmě ochrana a obrana české republiky (SADÍLEK A SPOL., 2019, s. 7).

Právním předpisem pro bezpečnostní systém české republiky je ústavní zákon č. 110/1198 SB., o bezpečnosti České republiky. Celé fungování Bezpečnostního systému české republiky je pod Ústavou ČR. Je to z důvodu, jelikož Bezpečnostní systém české republiky tvoří komplexní a provázaný systém. Bezpečnost České republiky zajišťují: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Dále jsou samozřejmě povinny pomáhat a zajišťovat bezpečnost státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby.

1.1.2 Prvky bezpečnostního systému

Bezpečnostní systém České republiky je tvořen prvky vzájemně propojenými: zákonodárné, výkonné a soudní mocí, ozbrojenými silami české republiky, bezpečnostními sbory, záchrannými sbory, záchrannými službami, havarijními službami, ale i právníckými a fyzickými osobami. Prvky tohoto systému vytvářejí jistou strukturu a jsou řízeny centrálně a koordinovaně, v případě potřeby se na jednotlivých stupních dokážou obstarat samostatně v rozsahu své působnosti.

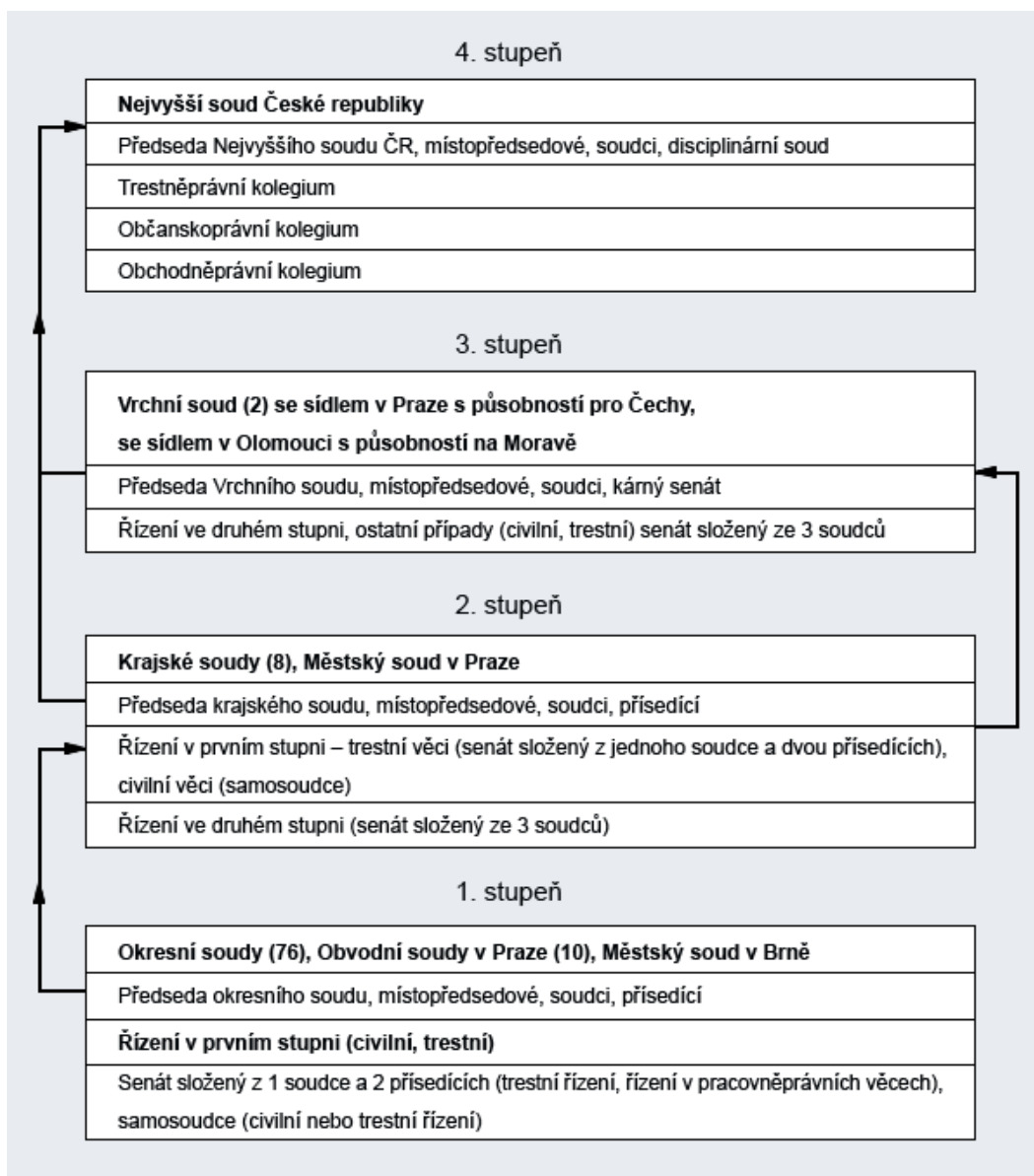

Obrázek 1: Státní orgány, orgány územních samosprávných celků, právnícké a fyzické osoby (zdroj: dle mvcr.cz)

Zákonodárná moc v české republice náleží parlament, a to poslanecké sněmovně a senátu. Návrhy jednotlivých zákonů se podávají Poslanecké sněmovně, ovšem návrh zákona může podat jeden poslanec či více poslanců, senát, vláda a, nebo také zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku. K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Ministerstva a jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat správní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny (Ústava – čl. 41/1,2 – ústavy).

V české republice jsou orgány moci výkonné: prezident republiky, vláda, správní úřady a veřejné sbory.

Soudní moc neboli justice je vedle moci zákonodárné a výkonné jednou ze tří složek státní moci. Soudní moc je tedy vykonávána státními orgány, a to nezávislými soudy. Organizace soudů v české republice je rozdělena do článků podle struktury mezi nadřízenými a podřízenými. Organizace správních soudů a ústavní soud nejsou součástí této struktury.

Obrázek 2: Soustava soudů (zdroj: SADÍLEK A SPOL, 2019, s.7)

1.2 Krizové řízení

Krizové řízení je soubor řídicích činností organizací krizového řízení zaměřených na analýzu a hodnocení bezpečnostních rizik, plánování a organizování, realizaci a kontrolu činností, opatření v rámci připravenosti a řešení krizí nebo ochrany kritické infrastruktury.

1.2.1 Systém krizového řízení

Současný systém krizového řízení, jak jej známe dnes, byl v České republice zaveden v roce 2000 uzákoněním tzv. balíčku krizového zákona. Tyto zákony prošly několika revizemi a systém krizového řízení se neustále vyvíjí, a to i s ohledem na vyvíjející se bezpečnostní hrozby a nové bezpečnostní výzvy. Hlavním předpisem je zákon č. 240/2000 Sb. a jeho prováděcí právní předpisy. Nejdůležitějším prvkem při uplatňování krizového managementu je plánování, které je jedním ze základních nástrojů přípravy na krizové nebo mimořádné situace, vycházející z definice krizového řízení. Za krizové řízení odpovídá Ministerstvo vnitra České republiky, jehož úkoly plní také MV-generální ředitelství HZS ČR. Krizové řízení zajišťují orgány krizového řízení. Orgán krizového si zřizuje svůj štáb a mohou vyhlášovat takzvaná krizová opatření.

1.2.2 Krize

Krize mohou být různé. Záleží vždy na úhlu pohledu. Mohou být krize dlouhodobé a mohou být krize krátkodobé. Jejich vznik, průběh i řešení jsou krátké či dlouhé. Každá jednotlivá krize je individuální a není úplně stejná jako ta předchozí. Některé z krizí například vznikají náhle bez očekávání a mají velice prudký průběh. Následně se jedná o velice katastrofální následky. Některé zase mohou mít skrytý průběh a poté o to více mohou být údernější, a s rozsáhlejšími následky. Většina těchto krizí je důsledkem narušení procesu určité rovnováhy, kterou máme. Všechny systémy mají snahu být v jisté dynamické stabilitě tedy v relativní rovnovážném stavu. Nejedná se však pouze o krize, které postihují celý stát či určité kraje, krize se může vyskytnout i u firem či podniků. Můžeme to přirovnat k Newtonovu zákonu: Těleso setrvává v klidu nebo pohybu, není-li vnějšími silami donuceno tento stav změnit. Krize je tedy narušení jisté rovnováhy (NOVÁK, 2014, s. 53).

Na základě příčiny a podnětu dochází k procesu, který postupně narušuje rovnováhu systému, dokud nedosáhne kritického stadia destabilizace. Může to být například: společnost, která obvykle dosahuje svých cílů plněním úkolů, úspěchem na trhu a generováním přiměřených zisků. Postupně začnou prodeje jeho produktů klesat. Vedení společnosti považuje tento stav za přechodný a nevěnuje mu pozornost, nezkoumá a neanalyzuje, proč má společnost záporné číslo a je obtížné řešit krizi, která má negativní dopad, které se v té době vyhýbal. Tento příklad je samozřejmě velmi jednoduchý, ale pro představení situace postačí. Většina procesních krizí jsou finanční krize. Jejich vnějším projevem je insolventní podnikání, které vyvrcholí krizovým procesem, tedy neschopností dostát závazkům vůči bankám, dodavatelům, zaměstnancům, státu atd. Společnost je nelikvidní, zadlužená a tím ohrožuje svou existenci (NOVÁK, 2014, s. 53).

Začátkem každé krize je určité narušení rovnováhy mezi podnikem či státem a okolím, nebo také mezi jednotlivými organizačními strukturami. Narušením rovnováhy tedy vznikne jistá neshoda v procesu a problém, který je třeba vyřešit. Pokud se totiž neřeší schyluje se k velkému problému a tím pádem spěje i ke skutečné krizi. Manažer nebo pracovník by měl být schopen analyzovat, zda je daná nerovnováha obdobná jako dříve, případně jestli je na stejné úrovni a jak má daný podnik či stát reagovat. Následně přichází takzvaná latentní krize. Ta nastává, pokud pokračuje prohlubování nerovnováhy, tím pádem se dostává krize do druhé fáze vývoje. Nerovnováha jde tímto směrem, takže se rozrůstá i do okolních oblastí ať už podniku či právě státu, kraje apod. Již se v této fázi projevují jisté příznaky krize, nicméně tyto příznaky se ještě neobjevují ve finanční oblasti. Krize se může projevovat v určitém poklesu výkonnosti či mohou nastávat problémy v komunikaci se spolupracujícími i s klienty. Toto stádium může trvat několik týdnů, ale i třeba několik let. Dané stádium poté může pokračovat do třetí fáze vývoje. Následuje pak akutní krize, v daném stádiu nerovnováha začne již pronikat i do financí. To znamená že začínají klesat příjmy a zvyšovat se výdaje. Podnik se dostává tím pádem do potíží s platební morálkou, respektive schopností včas a správně platit svoje platební povinnosti. Nicméně i v tomto stádiu je stále možné krizi zastavit. Pokud se tomu ale tak nestane přechází vývoj do čtvrtého stadia, a to do nezvladatelné krize. V této fázi už dochází k velmi špatnému stavu a může dojít vyloženě ke katastrofě. Krize se již nedá zvládnout klasickými způsoby a musí nastoupit krizové řízení, a to má za úkol krizi zvládnout. Může však být pozdě. Ve všech krizích velice důležitou roly hraje právě čas. Čím dříve se přijde na příčinu vzniku krize. Může se jednat o řešení krize a následnou nápravu. V tomto případě lze případ přirovnat ke zdraví člověka. Člověk se má nejlépe

pokud je zdraví a má peníze, má kde žít a za co jíst a pít. Ale pokud onemocní, je třeba takový problém řešit, a co nejdříve to vyřešit a vyléčit se. Je to v zájmu daného jedince případně v zájmu společnosti řešit určitou krizi, přes kterou se chce každý přenést. Největší tedy šance na zvládnutí krize tkví v odhalení, analýze a rychlému řešení, tím nám vzniká velká naděje na úspěch a zvládnutí krize (NOVÁK, 2014, s. 54).

1.2.3 Legislativa krizového řízení

Právní rámec systému krizového řízení vychází v první řadě z ústavních zákonů, tj. Ústava ČR a Listina základních práv a svobod. Tato podkapitola obsahuje základní přehled právních předpisů týkajících se oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva a IZS. Zároveň jsou vytipovány základní koncepční materiály či jiné formy dokumentace podstatné pro celý systém krizového řízení.

Názvy právních předpisů jsou uváděny ve zkráceném formátu, vždy v planěném znění.

Ústavní zákony:

- Úst. zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Úst. zák. č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- Úst. zák. č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákony a jejich prováděcí právní předpisy:

- Zák. č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy (Kompetenční zákon)
- Zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů
  - NV č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
  - NV č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvků kritické infrastruktury
  - Vyhláška MŠMT č. 281/2001 Sb., kterou provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb.
- Zák. č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy
  - Vyhláška SSHR č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatřeních pro krizové stavy
- Zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
  - Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS
  - Vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
  - NV č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování se do mezinárodních záchranných operací a přijímání humanitární pomoci

- Zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
  - Vyhláška MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru
  - Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
  - NV č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně
- Zák. č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru a o změně některých zákonů
- Zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zák. č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě
  - Vyhláška MZdr. Č. 240/2012 kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě
- Zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii
- Zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
- Zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Zák. č. 274/2011 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů
- Zák. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon)
- Zák. č. 254/2001 Sb., o vodách
  - Vyhláška MZ č. 216/2011 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl
  - Vyhláška MŽP č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovení záplavových území
- Zák. č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi
  - Vyhláška MPO č. 225/2015 Sb., o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B
  - Vyhláška MV č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijní plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury
  - Vyhláška MŽP č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku
  - Vyhláška MŽP č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie
  - Vyhláška MŽP 229/2015 Sb., o způsobu zpracování návrhu ročního plánu kontrol a náležitostech, obsahu informace o výsledku kontroly a zprávy o kontrole
- Zák. č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)
- Zák. č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní
- Zák. č. 263/2016 Sb., atomový zákon
  - Vyhláška SÚJB č. 359/2016 Sb., o podrobnostech k zajištění zvládnutí radiační mimořádné události
  - Vyhláška SÚJB č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace

- Vyhláška SÚJB č. 361/2016 Sb., o zabezpečení jaderného zařízení a jaderného materiálu
- Zák. č. 18/1997 Sb., atomový zákon
- Zák. č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
- Zák. č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR
- Zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
  - NV č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu
- Zák. č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti)
- Zák. č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území
- Zák. č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
- Zák. č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy
  - Vyhláška SSHR č. 165/2013 Sb., o druzích ropy a skladbě ropných produktů pro skladování v nouzových zásobách ropy, o výpočtu úrovně nouzových zásob ropy, o skladovacích zařízeních a o vykazování nouzových zásob ropy
- Vyhláška MPO č. 225/2001 Sb., kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování následků stavu nouze v teplárenství
- Vyhláška MPO č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standartu dodávky plynu
- Vyhláška MPO č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech

(SADÍLEK A SPOL., 2019, s. 15,16).

1.2.4 Krizový a havarijní plán

„Krizový plán je základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty.“ (dle HZS ČR).

Krizový plán zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, dále Česká národní banka, jiné státní orgány, kterým krizový zákon dává povinnost zpracovávat krizový plán, kraje a obce s rozšířenou působností. Tento plán se skládá ze 3 částí a to jsou: základní, operativní a pomocná část. Základní část obsahuje základní organizaci krizového řízení, přehled a následnou analýzu rizik, přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které pomáhají zajišťovat opatření, která vyplývají z krizového plánu. Další část, jenž je operativní obsahuje přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, následně plán nezbytných dodávek, způsoby plnění regulačních opatření,

přehled spojení na subjekty, které podléhají a podílí se na připravenosti na krizové situace, rozpracování typových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů krizových situací a v poslední řadě přehled plánů, využitelných při řešení krizových situací. Poslední část tvoří část pomocná. Ta obsahuje přehled právních předpisů, které se využívají při přípravě na krizové situace a na následné řešení, dále zásady manipulace s krizovým plánem a v poslední řadě obsahuje geografické podklady.

Havarijní plán je dokument, ve kterém jsou popsány činnosti a opatření, které vedou ke zmírnění nebo odstranění následků mimořádné události nebo případné havárie (dle HZS ČR).

Je několik typů havarijních plánů a to jsou: havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a vnitřní havarijní plán. Úkolem tohoto plánování je určení rizik a zdrojů, které ohrožují území kraje, dále stanovení postupů a určení odpovědností při koordinaci a vykonávání záchranných a likvidačních prací, které přispívají k ochraně obyvatelstva. Cílem je příprava a zajištění metodiky k připravenosti území, na kterém se řeší mimořádná událost. Obsahem tohoto plánu jsou údaje informačního a operačního charakteru, a plány konkrétních činností, mapy, schémata a přehled prostředků, které jsou určeny k pomoci při daných událostech.

1.2.5 Krizový management

Krizový management se zaměřuje na povahu nepříznivých vlivů, které mohou ovlivnit lidskou existenci, a vychází z toho, na čem je založena lidská společnost – sociální a enviromentální prostředí. Životní prostředí zahrnuje přírodu, rostliny a zvířata a člověkem vytvořené prostředky, kterými zasahuje do přírody. Sociální prostředí tvoří lidská společnost a různá společenství, která si lidé v rámci této společnosti vytvářejí. Jedna osoba obvykle zastupuje členů více komunit (např. rodinu, obec, firmu, stát atd.). Sdružování lidí do různých komunit pramení z nutnosti vlastní existence, uspokojování různých potřeb a ochrany různých zájmů. Potřeba sdružování je základní potřebou všech živých organismů (NAVRÁTIL, BRÁDKA, 2006).

Základními stavy ve vývoji systému jsou jeho normální stavy a krizové stavy. Normální stav lze definovat jako stav jisté rovnováhy systému s jeho okolím. Krizový stav lze definovat jako stav, kdy jsou provoz a podmínky žití či přežití narušeny do takové míry, že dlouhodobě hrozí degradace nebo zánik. Systémovou krizi lze definovat jako

nepředvídanou systémovou chybu, která obvykle vyžaduje, aby řídicí jednotka přijala okamžitá opatření (NAVRÁTIL, BRÁDKA, 2006).

Státní úroveň krizového managementu je vytvářena snahou zajistit bezpečnost státu, jak tu vnitřní, tak tu vnější. Povinností státu je zajistit bezpečnost a ochranu právě svým obyvatelům, ochranu materiálů a ochranu kulturních hodnot. Všechny součásti státu v případě nouze či vyhlášení některého z krizových stavů plní ze zákona řadu úkolů, které jsou součástí krizového managementu. Mezi státní instituce, které zabírají krizový management jsou například: vláda ČR, parlament ČR, Bezpečnostní rada státu, věcně příslušné ústřední orgány státní správy apod. Mezi mimovládní organizace patří například Český červený kříž, Sdružení dobrovolných hasičů Čech, Moravy a Slezska.

Regionální úroveň krizové managementu, zahrnuje: kraj a obce s rozšířenou působností. Je taktéž určena pro řešení krizových situací, které mohou vzniknout na daném území. Základem je připravenost na základní možné pohromy a krizové jevy, které mohou nastat. Mezi státní instituce, které řeší dané situace spadá například: krajský úřad, bezpečnostní rada kraje, krizový štáb kraje, krajské správy a obvodní ředitelství ČR, krajské hasičské záchranné sbory apod.

Nová koncepce taktéž apeluje na zvýšený důraz na problematiku ochrany kritické infrastruktury. Do té spadají životně důležité infrastruktury, které jsou nezbytné pro řádné fungování veřejné správy a společnosti. Mezi prvky této infrastruktury patří například: dodávky elektřiny, tepla, potravin, pitné vody, pohonných hmot apod. Následně byly vytvořeny i 2 strategické dokumenty a to: Komplexní strategie kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury. Tyto dokumenty jsou zpracovány na základě jednotlivých analýz a konceptů určené pro jednotlivé obory. Integrovaný záchranný systém v tom figuruje jako funkční nástroj pro řešení mimořádných situací a často je jediným dostupným nástrojem pro řešení problémů, které by měly být řešeny jinými mechanismy. Z toho důvodu by měla být věnována větší pozornost objektivním problémům, které složky integrovaného záchranného systému samy řešit nemohou. Jedním z problémů může být například financování právě systému IZS, které by bylo dlouhodobě nemožné držet ve správných hodnotách při mimořádných událostech. Nedostatek prostředků na tento systém může mít také dopady v nedostatecích záchranné techniky či nedostatek prostředků na podporu jednotlivých složek. Právě hasičské záchranné sbory krajů zajišťují v rámci krajské úrovně velmi významnou roli a plní úkoly ochrany obyvatelstva. Taktéž je nutné udržovat jednotný systém varování a vyzkoušení. V tomto případě se osvědčilo používat varovný signál „Všeobecná

výstraha“ s následnou tísňovou informací. To se potvrdilo již v několika situacích, které se staly právě na území České republiky (Dle HZS ČR).

V rámci krizového řízení dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení je při narušení kritické infrastruktury nebo v případě jiného nebezpečí vyhlášen jeden ze stavů: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Každý z těchto stavů má svoje důvody vyhlášení a taktéž svůj určitý rozsah působení. Jednotlivé stavy jsou určovány dle úrovně, a tedy například při stavu nebezpečí je vyhlášující orgán hejtman, nebo v pro hlavní město Prahu primátor hlavního města. V následující tabulce můžeme vidět jednotlivé druhy, vyhlášující orgán i důvod.

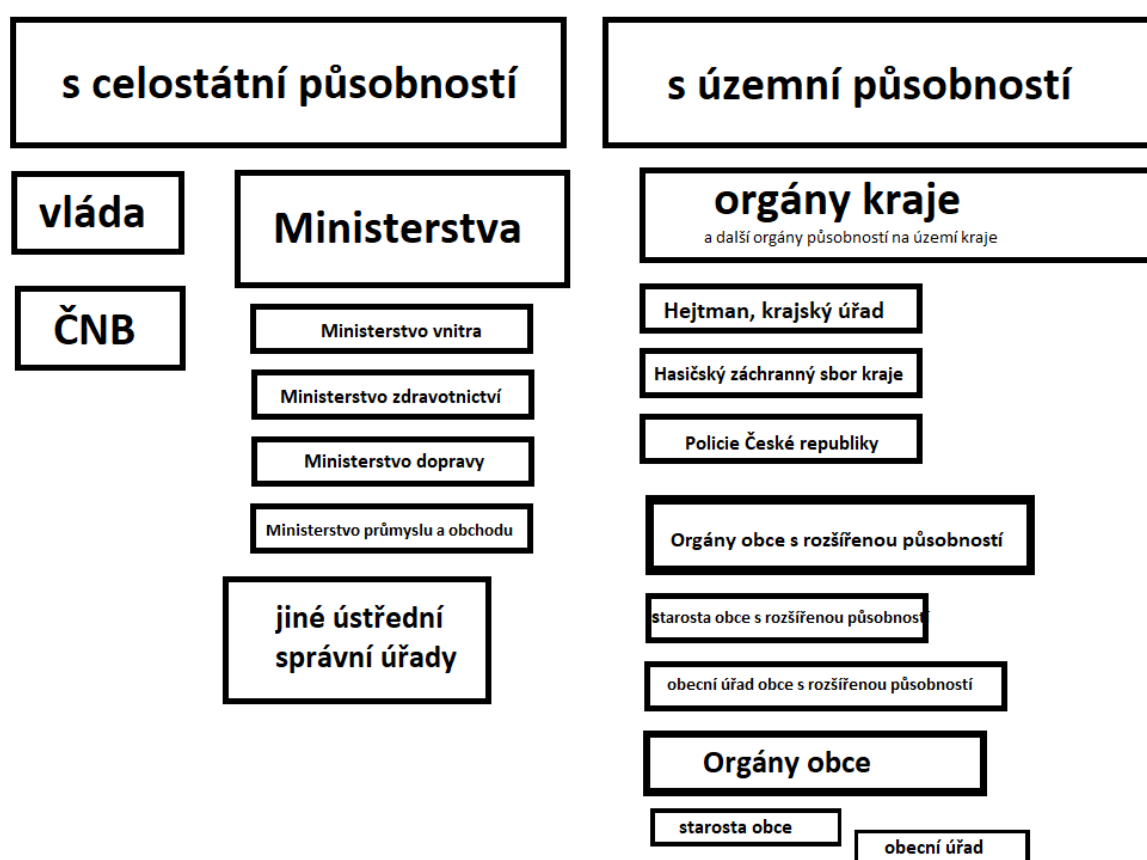
Tabulka 1: krizové stavy

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl.m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda	V případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení po souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo území celistvosti státu	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky	Celý stát	Bez omezení

Zdroj: přepracováno dle HZS ČR

1.3 Orgány krizového řízení

Zákon č. 240/2000 Sb. stanovuje působnost a pravomoc jednotlivých orgánů krizového řízení. Mezi orgány krizového řízení patří: vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, orgány kraje a další orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce. Dále mezi ostatní orgány s územním působností lze zařadit Bezpečnostní rady, Ústřední krizový štáb, Krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností a územní správní úřady.

Obrázek 3: Orgány krizového řízení (zdroj: HZS ČR)

1.3.1 Vláda

Vláda při zajišťování připravenosti státu na krizové situace a následně při řešení: může ukládat úkoly dalším orgánům krizového řízení, řídit a kontrolovat jejich činnost, určit jiné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad pro přípravy řešení konkrétní situace, pokud příslušnost ke koordinující funkci nevyplývá z působností stanovených

podle zvláštního předpisu, zřizuje Ústřední krizový štáb, který slouží jako jeho pracovní orgán k řešení krizových situací, stanovuje kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury, rozhoduje se na základě dokumentů předložených od Ministerstva vnitra o prvcích kritické infrastruktury a v rámci evropské kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu.

Za nouzového stavu, ohrožení státu může na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit: právo na nedotknutelnost osoby a obydlí při evakuaci osoby z místa, kde je ohrožena na životě či zdraví, pokud se jedná o nucené omezení práva vlastníka z důvodu ochrany zdraví, tak vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob vzhledem k majetku, dále svobodu pohybu a pobytu v prostorech, jenž jsou postiženy krizovou situací a taktéž právo se shromažďovat v místě krizové situace, právo provozovat podnikatelskou činnost, jenž by mohla narušit provádění krizových opatření a právo na stávkou, pokud by se konala v místech jenž by narušovala provádění záchranných a likvidačních prací.

V době trvání nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu může nařídit: evakuaci osob i majetku v určeném prostoru, zákaz vstupu, pobytu a pohybu ve vymezených územích, uložení pracovní povinnosti či výpomoci nebo poskytnout věcné prostředky, provádění staveb či stavebních prací, terénních úprav bezodkladně kvůli odvrácení hrozícího nebezpečí z krizové situace.

Vláda v době trvání nouzového stavu je dále oprávněna: nařídit povinné hlášení přechodné změny k pobytu osob, přijmout a nastavit opatření k ochraně hranic, nařídit přemístění osob, které se vyskytují ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, nasadit vojáky, které jsou ve službě a jednotky požární ochrany k provádění krizových opatření, dále nařídit péči o děti a mládež, pokud v rámci krizové situace nemohou vykonávat tuto péči rodiče či zákonný zástupce, nařídit přednostní zásobování, zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách(nemocenské pojištění, důchodové apod.).

Vláda v době trvání nouzového stavu je oprávněna nařídit zákaz: obohacování se v rámci peněžních prostředků v cizí měně, v cenných papírech, provádění plateb z České republiky do zahraničí, přeposílání či ukládání prostředků na účty v zahraničí, přijetí úvěru od osob s trvalým pobytem mimo území České republiky, zřízení účtů v České republice osobám, jenž nemají trvalý pobyt v České republice, provádění plateb ze zahraničí do našeho státu.

Vláda v době trvání ohrožení státu je oprávněna nařídit i omezení vstupu na území České republiky osobám, jenž, nejsou občany České republiky a může nařídit zvýšenou

kontrolní činnost v rámci zabezpečení, čímž je myšleno kontrola skladových zařízení jako například může být sklad jaderných materiálů (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.2 Ministerstva a jiné správní úřady

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady zajišťují připravenost na řešení krizových situací v jejich působnosti. Mezi základní činnosti patří: zřizování pracoviště krizového řízení, zpracovávání plánu, který obsahuje krizová opatření a jednotlivé postupy, které slouží k řešení krizové situace, zřizování krizového štábu, který slouží jako pracovní orgán k přípravě a řešení krizové situace, zajištění na základě požadavku jiného ministerstva provedení odborných prací v rámci jejich působnosti, poskytování podkladů ministerstvům a úřadům, stanovují jednotlivým úřadům povinnost poskytnout podklady pro zpracování krizových plánů kraje.

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady k ochraně kritické infrastruktury náležející do jejich působnosti navrhují jednotlivá kritéria a následně je předkládají Ministerstvu vnitra. Určují obecná opatření, která jeví známky kritické infrastruktury či prvky evropské infrastruktury. Zasílají jednotlivé návrhy prvků kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury Ministerstvu vnitra ke zpracování a zařazení do seznamu. Kontrolují plány krizové připravenosti, jednotlivé subjekty a následně i ochranu prvků kritické infrastruktury. Jednou ročně poskytují Ministerstvu vnitra informace o ochraně evropské infrastruktury včetně jednotlivých údajů.

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady vedou přehledy možných zdrojů nebezpečí, provádějí analýzy hrozeb, čímž snižují pravděpodobnost vzniku krizové situace, řeší činnosti, jenž by mohly mít za následek vznik krizové situace případně aby došlo ke zmírnění následků, organizují opravy veřejných zařízení, které jsou nutné pro přežití obyvatelstva a k zajištění fungování veřejné správy jako celku, vytváří podmínky pro komunikaci v rámci nouze k úřadům, obcím a právnickým a fyzickým osobám a poskytují si údaje z informačních systémů veřejné správy.

Ministerstvo vnitra v rámci koordinace jednotlivých složek v oblasti krizového řízení sjednocuje postupy, organizuje školení a připravuje jednotlivé zaměstnance v rámci orgánů krizového řízení na získávání odborné způsobilosti, následně i provádí kontrolu připravenosti dalších ministerstev a ústředních správních úřadů a kontrolu krizových plánů kraje. Ministerstvo vnitra je v rámci krizových situací tzv. tahoun, na jehož bedrech

leží hromada dalších úkolů a činností vyplívají ze zákona č. 240/2000 Sb. Taktéž odpovídá za jednotlivé přípravy a za následné řešení krizových situací.

Ministerstvo zdravotnictví v rámci krizového stavu je dalším z velice důležitých orgánů. Protože právě při vzniku takové situace, jsou to ti pracovníci, kteří musí zajistit nákup a distribuci potřebných přípravků. Následně mezi jejich činnosti patří například koordinace poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a poskytovatele lůžkové péče. Jejich úkol tedy lze nazvat, jak již z názvu ministerstva vyplývá „*zajištění a poskytnutí zdravotní péče*“ a s tím spojené okolnosti. V rámci pandemie COVID-19 jsme názorně mohli vidět jakým způsobem mezi sebou jednotlivá ministerstva komunikovala a co zajišťovala. Jednotlivé rezorty se spolu snažili komunikovat a shánět potřebný materiál pro ochranu svých obyvatel.

Dalším ministerstvem je Ministerstvo dopravy, jenž v rámci krizové situace je oprávněno uložit provozovateli jednotlivých resortů (drážní, silniční, letecká doprava apod.) povinnosti k zabezpečení dopravních potřeb.

Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci krizové situace může přijmout opatření, jenž slouží k zachování energetických soustav jako celku s cílem urychlení a obnovení všech funkcí kritické infrastruktury v energetice. Taktéž může dát jednotlivým provozovatelům (výrobci elektrické energie apod.) povinnost k zabezpečení energetických potřeb, tedy úkoly k ochraně kritické infrastruktury. Ministerstvo v rámci kritické infrastruktury poskytuje vládě a Ministerstvu vnitra součinnost v národní i mezinárodní výměny informací (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.3 Česká národní banka

Česká národní banka je jedním z dalších důležitých orgánů krizového řízení. V rámci přípravy na krizovou situaci a následné řešení zřizuje krizový štáb, má přehled možných rizik a provádí analýzy v rámci narušení kritické infrastruktury, případně odstraňuje nedostatky v daném systému. Následně poskytuje součinnost s vládou, se kterou projednává jednotlivá opatření v rámci krizového řízení týkajících se ČNB. Mezi další důležité role patří sestavování krizového plánu, který disponuje jednotlivými krizovými opatřeními a následně postupů k jejich vyřešení v oblasti její působnosti. Krizový plán schvaluje guvernér ČNB (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Mezi orgány kraje a další orgány s působností na území kraje spadá hejtman, který stojí za celým krajem, následně krajský úřad, HZS kraje a PČR.

Hejtman, který označuje osobu stojící v čele kraje má v rámci své působnosti a krizové situace spoustu funkcí. Hejtman, je právě ta osoba, která zajišťuje připravenost kraje na řešení krizové situace. Tedy řídí a kontroluje opatření, jenž, jsou připravená na jednotlivé situace. Mezi jeho kompetence patří například zřizování a vedení bezpečnostní rady kraje, zřizování a vedení krizového štábu kraje. Následně schvaluje krizový plán kraje. V rámci krizového stavu hejtman řídí záchranné a likvidační práce. Zajišťuje poskytování zdravotních služeb nutné k ochraně veřejného zdraví, koordinuje nouzové ubytování a zásobování (voda, potraviny), případně zajišťuje další prostředky vedoucí k přežití obyvatelstva. V rámci krizové situace je hejtman oprávněn nařídit několik základních věcí pro udržení zdraví a bezpečí svých obyvatel. Mezi tyto kompetence patří například nařídit: pracovní povinnost či poskytnutí věcného prostředku, bezodkladné provádění staveb, vykonávání péče o děti a mládež, přednostní zásobování určitých zařízení pro udržení kritické infrastruktury, případně evakuaci v případě potřeby.

Dalším orgánem je krajský úřad, jenž v rámci krizové situace poskytuje součinnost HZS kraje při zpracování krizového plánu kraje. A následně plní úkoly podle krizového plánu kraje. Krajský úřad pro plnění úkolů souvisejících s krizovým řízením zřizuje pracoviště krizového řízení.

Hasičský záchranný sbor je následujícím orgánem krizového řízení a ten v rámci přípravy na krizové situace organizuje propojení jednotlivých úřadů a obcemi v kraji. HZS kraje si vede přehled možných zdrojů rizik a následně provádí analýzu případných nebezpečí. Jak již bylo zmíněno výše HZS zpracovává krizový plán kraje, u kterého mu poskytuje součinnost krajský úřad. Zpracovává i krizový plán obcí s rozšířenou působností a plní úkoly, které mu byli přiděleny či stanoveny Ministerstvem vnitra. HZS v rámci svých podkladů pro analýzu a vyhodnocení rizik shromažďuje údaje jako je například: kapacita zdravotnického zařízení, počty zaměstnanců ve výrobních provozech, množství a umístění nebezpečných látek, množství zadržené vody ve vodních nádržích, a mnoho dalších podkladů, které slouží pro přípravu na krizovou situaci. HZS taktéž seznamuje obce, právnické a fyzické osoby na jejich žádost s možným rizikem ohrožení, s připravenými materiály a opatřeními, které by byly potřeba provést při vzniku MU.

Policie České republiky v rámci krizových situací je spojena hlavně s vnitřní bezpečností a s veřejným pořádkem na území kraje. Policie České republiky je oprávněná vyžadovat od HZS kraje údaje, které nashromáždili. V rámci pandemie COVID-19 byly policisté nasazováni na státní hranice, kde jich bylo nasazeno více než 2000. Následná úloha policistů byla kontrola dodržování jednotlivých opatření, souvisejících s danou pandemií. V rámci těchto kontrol bylo zjištěno spoustu správních deliktů. Nejčastější případy byly porušení povinnosti nosit ochranu dýchacích cest (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.5 Orgány obce s rozšířenou působností

Mezi orgány obce s rozšířenou působností patří starosta obce a následně obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Starosta obce s rozšířenou působností zajišťuje připravenost v rámci krizového řízení ve svém správním obvodu obce s rozšířenou působností tím, že vede a kontroluje jednotlivá opatření, činnosti v rámci krizových situací a činnosti, které slouží ke zmírnění následků mimořádné události. Starosta si zřizuje a vede bezpečností radu obce s rozšířenou působností a organizuje danou přípravu a podílí se i na řešení jednotlivých krizových situací. Následně schvaluje krizový plán obce s rozšířenou působností. V rámci jeho kompetencí je i zřízení krizový štáb ORP, který je současně krizovým štábem pro území správního obvodu obce. Starosta musí plnit úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení spojené s krizovou situací.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost HZS kraje při zpracování krizového plánu kraje a při zpravování krizového plánu obce s rozšířenou působností. Úřad následně plní úkoly podle krizového plánu obce s rozšířenou působností a vede evidence jako je například: evidence údajů o přechodných změnách pobytu osob. Mezi nejdůležitější činností patří přehled rizik, které mohou v případě krizové situace nastat, tedy daný úřad je analyzuje a snaží se odstranit dané nedostatky. Tím vzniká prevence vzniku mimořádné události (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.6 Orgány obce

Orgány obce zahrnují starostu obce a obecní úřad. Starosta obce zajišťuje v rámci krizové řízení podobné činnosti jako starosta ORP nicméně na jiné úrovni, a to v úrovni

své působnosti. Starosta obce zajišťuje připravenost obce na případnou krizovou situaci. Může si zřídit krizový štáb, jako svůj pracovní orgán, který mu napomáhá v řešení krizové situace. V rámci svého území provádí krizová opatření za účelem odvrácení hrozících rizik a nebezpečí. Plní úkoly, jenž, mu byly nařizeny starostou obce s rozšířenou působností a orgány krizového řízení. Při krizové situaci starosta zabezpečuje varování a informování obyvatelstva, tedy pro obyvatele, kteří se aktuálně vyskytují na daném území, případně jeho okolí (pokud již tak neučinil HZS kraje). Dále organizuje evakuaci osob z rizikového území obce a případně nouzové přežití obyvatelstva. Pokud dané povinnosti starosta neplní může hejtman převést výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého jmenuje.

Obecní úřad je dalším orgánem obce, který zajišťuje přípravu obce na krizové situace. Disponuje a předává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností. Vede svoji evidenci o přechodných změnách pobytu osob v rámci své působnosti a předává orgánu nadřazenému. Obecní úřad musí plnit úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při krizové situaci (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.3.7 Ostatní orgány s územní působností

Mezi ostatní orgány s územní působností spadají bezpečnostní rady a krizové štáby a územní správní úřady.

Bezpečnostní rada kraje a bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností fungují jako poradní orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje. Jako předseda bezpečnostní rady ORP působí starosta ORP, který jmenuje členy bezpečnostní rady ORP. Na jednotlivých jednáních bezpečnostních rad se jedná a posuzuje stav zabezpečení a stav připravenosti na případnou krizovou situaci v rámci daného území. Na toto jednání mohou být přizvány další osoby, jejichž účast je nezbytná k posouzení stavu.

Ústřední krizový štáb, který je pracovním orgánem vlády k řešení krizových situací. Byl zřízen již roku 1999 s názvem „*Mezirezortní krizový štáb*“. Jeho úkolem je dělat návrhy na řešení dané situace, koordinovat a sledovat opatření přijímaná vládou,

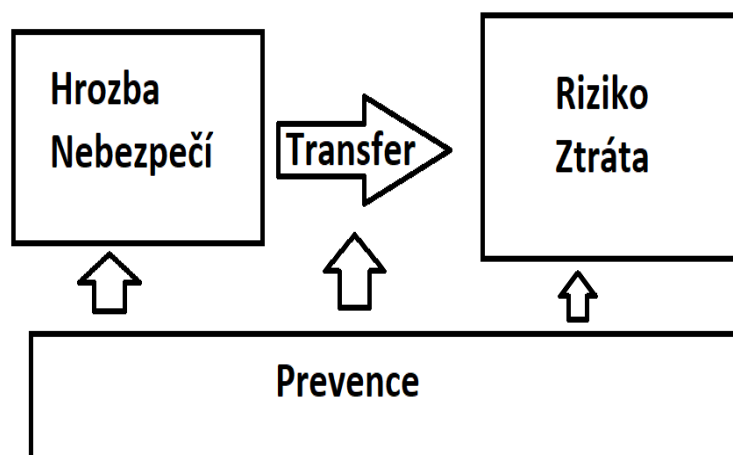
ministerstvy a jinými správními úřady. Tento štáb je aktivován předsedou vlády a má 36 členů, kterými jsou náměstci ministrů a představitelé významných úřadů.

„Krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností jsou pracovním orgánem zřizovatele pro řešení krizových situací. Předsedou krizového štábu kraje je hejtman, který jmenuje členy krizového štábu kraje. Předsedou krizového štábu obce s rozšířenou působností je starosta obce s rozšířenou působností, který jmenuje členy krizového štábu obce s rozšířenou působností“ (Česko, 2000).

Územní správní úřady jsou součástí výkonné moci a při výkonu státní působnosti podléhají vládě. Jako příklad může být například: Finanční úřad. Tyto úřady v krizovém plánu kraje nebo krizovém plánu ORP zabezpečují připravenost v rámci krizového řízení v oblasti jejich působení a k tomu účelu zpracovávají plán krizové připravenosti (dle zákona č. 240/2000 Sb.).

1.4 Rizika a hrozby

Naše životy, aktivity a prostředí se nevyvíjejí vždy příznivě podle našich představ, ale často nečekanými směry. Vznikají neočekávané jevy nebo situace, které někdy v širokém slova smyslu nazýváme abnormálními situacemi. Možné budoucí nepříznivé události a jevy vytvářejí riziko spuštěných hrozeb. Všimněme si, že různí autoři používají svou vlastní terminologii a neexistuje žádná závazná šablona. Opíráme se především o Terminologický slovník ministerstva vnitra a Akademický slovník cizích slov. Cílem je přizpůsobit pojetí předmětu textu pozitivnímu přístupu k riziku, tedy prevenci a intervenci. Sled suspektních nežádoucích účinků je znázorněn na následujícím obrázku (ROUDNÝ, LINHART, 2007, s.7).

Obrázek 4: Schéma vzniku rizika (zdroj: dle předlohy HZS ČR)

1.4.1 Hrozba

Pro hrozbu můžeme uvést jako synonymum slovo nebezpečí. Hrozba je dle definice Terminologického slovníku pojmů v oblasti krizového řízení a plánování obrany státu uvedena takto: „*Jakýkoliv fenomén, který má potencionální schopnost poškodit chráněné zájmy objektu. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností, která je obvykle vyjádřena pravděpodobností neboli rizikem možného uplatnění této hrozby*“.

Hrozba je tedy něco, co je na začátku nežádoucího jevu a je nezávisle na ohroženém aktivu, což znamená ohroženému objektu nebo osobě. V některých definicích se uvádí, že hrozba může být i síla, událost či aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu. Při hodnocení hrozby je důležitá velikost dané hrozby, to znamená, jaká je schopnost způsobit škodu. Dalším důležitým faktorem je i interakce k potenciálně ohroženému objektu či aktivu. Jelikož například hrozba lesního požáru, která je od nás vzdálená 200 km, nebo o hrozně víme s dostatečným předstihem, poté pro nás není jako objektem ohrožení důležitá. Právě naopak hrozby, které jsou prostorově blízké a časově významné. Hrozby se dále dají členit do 2 základních kategorií na úmyslné a neúmyslné. Mezi ty úmyslné může být příklad jakákoliv krádež, která nám hrozí. A mezi neúmyslné patří například přírodní mimořádná událost (ROUDNÝ, LINHART, 2007, s.8).

1.4.2 Riziko

Dalším důležitým pojmem je riziko, pojem, který pochází z italštiny a původně znamenal problém v mořeplavbě. Existovalo více výkladů historie, například riskovat jako být statečný. Dnešní výklad znamená riziko újmy ve vztahu ke konečné hrozbě a ztrátě. Riziko je v zásadě latentní pojem, který představuje nějakou nežádoucí situaci v budoucnosti. Existuje mnoho definic rizika, například, že riziko se rovná pravděpodobnosti újmy, velikosti újmy.

1.5 Mimořádné události

Mimořádná událost je takzvané škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, ale také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Dle dané definice lze mimořádnou událost brát jako událost, která se stala a je závažná a díky jejímu vzniku způsobila jisté narušení stabilního a fungujícího systému s následujícím možným ohrožením bezpečnosti a zdraví.

Mimořádné události s sebou nesou velice negativní dopad ať už v jisté oblasti či v celém rozsahu. Díky tomuto účinku se zhoršuje fungování systému a je možné až zastavení některých z jeho primárních činností. Samozřejmě že s každou mimořádnou situací jsme stále chytřejší a chyby v systému či postupech jsou hned opraveny a připraveny na případný opakovaný zásah konkrétní události.

Dle příčiny lze rozdělit mimořádné události na několik základních typů. Jedná se o naturogenní, to jsou ty, které jsou způsobeny přírodními silami. Mezi naturogenní mimořádné události mohou spadat například abiotické (krupobití, sněhové laviny), biotické (epifylie, epizootie, epidemie) a kosmogenní (narušení ozonové vrstvy, velká sluneční erupce). Nebo antropogenními, a ty jsou způsobeny činností člověka. Mezi Antropogenní patří například technogenní mimořádné události (závažné dopravní havárie v silniční, železniční, letecké, městské, lodní dopravě a na lanovkách), sociogenní (záměrné šíření poplašných

a nepravdivých zpráv, vyvolání stavu paniky) a posledním typem jsou ekonomické (přenos hospodářských krizí z důvodu propojení ekonomik) (SADÍLEK, 2019, s. 18).

Při mimořádných událostech je zapotřebí provádění záchranných a likvidačních prací. Záchranné práce jsou takové práce, které jsou potřeba a měli by i směřovat tím směrem, aby odvrátili nebo omezili bezprostřední působení rizik, které vznikly při mimořádné události. Zvláště by se mělo jednat o činnosti, které slouží k odvrácení rizika ohrožení života, zdraví či majetku nebo životnímu prostředí a které vedou k přerušení jejich příčin. Likvidační práce následují po provádění záchranných prací, jelikož záchrany životů jsou zpočátku to nejdůležitější při každé mimořádné události. Primární účel provádění likvidačních prací je odstranění následků, které způsobila daná mimořádná událost. Samozřejmě se nejedná pouze o následky, které dopadli na obyvatelé ale také na zvířata, věci a životní prostředí. Aby složky, které zasahovali na dané události mohly opustit místo zásahu nebo ukončit zásah. Případně následně obnovovací práce. Za takzvaný okamžik ukončení záchranných prací a počátek likvidačních prací lze považovat stav, kdy jsou odvrácena rizika a už bezprostředně nehrozí ohrožení. O průběhu provádění likvidačních prací a jejich vykonavatelích rozhoduje velitel zásahu. Likvidační práce většinou provádí jednotky integrovaného záchranného systému, právnické nebo podnikající fyzické osoby, fyzické osoby, které byly k tomu oprávněným subjektem vyzváni. Jedná se o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci. Dále může provádět takové práce právnická či fyzická osoba, která je vlastníkem, správcem nebo uživatelem poškozeného objektu zařízení, provozu nebo pozemku. V případě, že záchranné a likvidační práce vede starosta obce s rozšířenou působností nebo hejtman kraje, rozhodují o využití nebo posílení daných vykonavatelů likvidačních prací. Mezi mimořádné události se může řadit i havárie, ta do dané kategorie patří dle metodické pomůcky, pokud situace vznikne v souvislosti s: provozem technických zařízení a budov, sloužící k výkonu podnikatelské činnosti, nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě, bez ohledu, zda jejich množství dosahují kritická množství pro zvláštní režimy stanovené v zákoně o prevenci závažných havárií, nakládáním s nebezpečnými odpady. Avšak právnická nebo podnikající fyzická

osoba, která je vlastníkem nebo uživatelem zařízení, budov, látek nebo odpadů je při havárii poškozenou osobou a současně je považována za původce havárie. Odpovědnost původce havárie za škody a náklady vyvolané havárií jsou objektivní a je to vyjádřeno zákonnou povinností sjednat pojištění odpovědnosti podle zvláštních zákonů. Složky integrovaného záchranného systému, provádí v rozsahu své působnosti stanovení příčiny havárie a míry odpovědnosti za zavinění havárie, směřující k určení osoby, jejichž chování nebo činnost zapříčinilo vznik mimořádné události. Následné vypořádání mezi původcem havárie a osobou, jejichž chování nebo činnost zapříčinilo vznik havárie, ale nemá souvislost s povinností původce havárie uhradit náklady provádění likvidačních prací a vzniklé škody obci, kraji či integrovanému záchrannému systému. Pokud se nejedná o havárii, provádějí složky integrovaného záchranného systému likvidační práce bezúplatně. Zabezpečují je ze svých rozpočtových prostředků nebo prostředků veřejných zdrojů. V případě že pro provedení likvidačních prací potřebují a využijí plánovanou nebo neplánovanou věcnou nebo osobní pomoc a poskytovatel této pomoci žádá úhradu nákladů, dané náklady musí uhradit místně příslušný krajský úřad. Likvidační práce tedy následně končí, jak již bylo zmíněno výše v okamžiku, kdy dojde k ukončení zásahu složek integrovaného záchranného systému. Časové měřítko a popis daných vykonaných prací je uveden ve zprávě o zásahu. Velitel a pouze velitel zásahu rozhodne o ukončení zásahu, tedy pokud dojde k naplnění podmínek – pokud jsou všechny likvidační práce a obnovovací práce vykonány. Za obnovovací či asanační práce se považují činnosti, které spočívají v revitalizaci životního prostředí a činnosti, které směřují k obnově životního prostředí, společenského života a materiálních hodnot. Tyto práce začínají nastupovat právě v okamžiku, kdy dojde k ukončení zásahu složek integrovaného záchranného systému, pokud jejich velitel nepřipustí

1.6 Integrovaný záchranný systém

„Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“ (dle zákona č. 239/2000 Sb.).

Jde o státem garantovaný systém, který zabezpečuje pomoc a ochranu obyvatel při vzniku mimořádné události. Může se jednat o povodně, požáry nebo dopravní nehody. Tento systém zabezpečuje spolupráci mezi záchrannými a odbornými složkami státní správy. Účel tohoto systému je zabezpečit řešení krizových situací (KROUPA, 2008).

Integrovaný záchranný systém je tvořen dvěma složkami, a to základními složkami a ostatními složkami.

Základní složky zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášené mimořádné události, její vyhodnocení a zásah v místě mimořádné události. Mezi základní složky řadíme Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany, zdravotní záchrannou službu a Policii České republiky.

Ostatní složky jsou k dispozici základním složkám dle závažnosti mimořádné události. Využití těchto složek je vázáno na dohody o plánované pomoci na vyžádání. Mezi složky ostatní patří například Armáda České republiky, Městská policie, Vězeňská služba, Horská služba, Český červený kříž, Vodní záchranná služba a mnoho dalších (VILÁŠEK, FIALA, VODRÁŠEK, 2014).

1.6.1 Základní složky IZS

Mezi základní složky Integrovaného záchranného systému patří: Hasičský záchranný sbor České republiky, Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky

Policie České republiky je základní složka integrovaného záchranného systému. Jedná se o ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky. Tato policie má působnost po celé České republice. Je zřízena zákonem č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky. Při řešení mimořádných událostí se přímo nepodílí na záchranných a likvidačních pracích. Jejím hlavním úkolem je zajišťování bezpečnosti a průběhu provádění při záchranných pracích

Policie je podřízena Ministerstvu vnitra. Má několik útvarů, kterými jsou Policejní prezidium České republiky, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. V policii působí služba pořádkové policie, dopravní policie, cizinecké policie kriminální policie, služba správních činností, ochranná služba, služba rychlého nasazení a služba železniční policie a letecká služba. Veškerou činnost policie řídí Policejní prezidium České republiky, v jehož čele stojí policejní prezident. Policejní prezident je jmenován ministrem vnitra. Policejnímu prezidentovi jsou poté v rámci prezidia podřízení jeho náměstci (SMETANA, KRATOCHVÍLOVÁ, 2007).

Policisté dělají úkoly policie prováděním služebních zákroků a úkonů. Úkonem se rozumí různé jednání policisty dle zákona. Zárokem se rozumí úkon, který při kterém dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího využití (dle zákona č. 273/2008 Sb.).

Zdravotnická záchranná služba zajišťuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči. Neodkladnou péčí se rozumí jako péče o postižené na místě úrazu nebo onemocnění. Poté dochází k transportu do zdravotnického zařízení. Tato pomoc je poskytována v několika případech a to například, kdy je bezprostředně ohrožující život pacienta, působí náhle utrpení a bolest, jenž způsobí bez zásahu zdravotnického personálu trvalé následky.

Zařízení záchranné služby zřizuje kraj a poté taktéž odpovídá za jeho činnost a organizaci. V České republice je 14 středisek. Zdravotnická záchranná služba má neustálou pohotovost pro příjem tísňového volání, vyhodnocení daného volání a zásah v místě dané události. Jednotlivá stanoviště ZZS jsou rozmístěna tak, aby dorazila pomoc do 15 minut od přijetí tísňového volání.

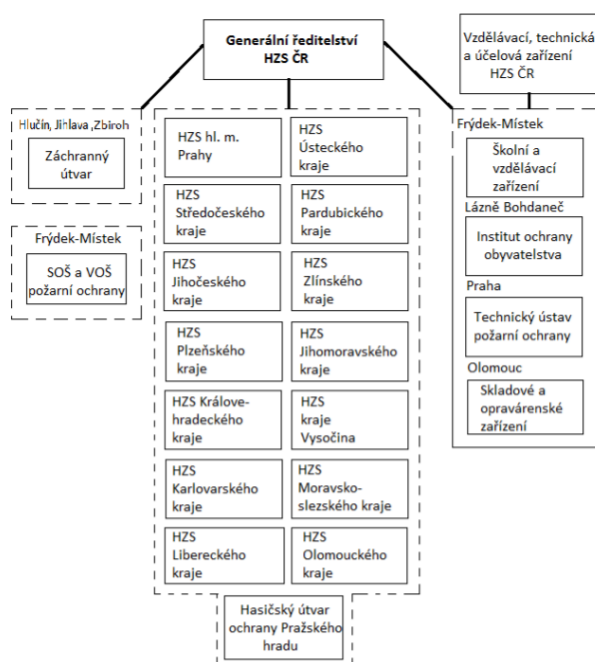
PNP neboli přednemocniční neodkladnou péči poskytují výjezdové skupiny, které jsou rozděleny dle vážnosti stavu pacienta. RZP (rychlá zdravotnická pomoc) v jejím složení je řidič a zdravotnický záchranář. RLP (rychlá lékařská pomoc) s tříčlennou posádkou obsahující řidič – záchranář, zdravotnický záchranář a lékař. RV (Rendez - Vous) s dvoučlennou posádkou – řidič záchranář a poté lékař. LZS (letecká záchranná služba) v nichž se nachází nejméně dvoučlenná posádka, a to zdravotnický záchranář a lékař. Vyslání jednotlivých skupin spadá v činnost operátora operačního střediska, který danou situaci musí správně klasifikovat. V případech, kdy dochází k selhávání nebo hrozně selhání základních životních funkcí, je nutné, aby na místě události zasahoval

lékař. V dalších případech mohou zasahovat zdravotnický záchranáři (MIKA, ZEMAN, 2007).

Hasičský záchranný sbor České republiky dle zákona č. 320/2015 Sb., má poslání chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytnout pomoc při mimořádných událostech. Hasičský záchranný sbor je hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému, který v případě mimořádné události slučuje všechny záchranné složky a spolupracuje s ostatními složkami IZS. Hasičský záchranný sbor tvoří generální ředitelství hasičského záchranného sboru, hasičské záchranné sbory krajů. V čele generálního ředitelství je generální ředitel hasičského záchranného sboru. Tohoto ředitele jmenuje do funkce a následně i odvolává ministr vnitra. Generální ředitelství řídí hasičské záchranné sbory krajů. Hasičské záchranné sbory krajů v jejichž čele stojí ředitel hasičského záchranného sboru kraje. Daného ředitele jmenuje a odvolává na návrh generálního ředitele ministr po projednání s hejtmanem kraje, v Praze tedy s primátorem hlavního města Prahy (MIKA, ZEMAN, 2007).

Hasičské záchranné sbory plní několik úkolů jako například mohou být: usměrnění IZS na úrovni kraje, zpracování poplachového plánu IZS kraje, řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS, pořádají školení a plní úkoly operačního a informačního střediska.

Organizační struktura Hasičského záchranného sboru ČR

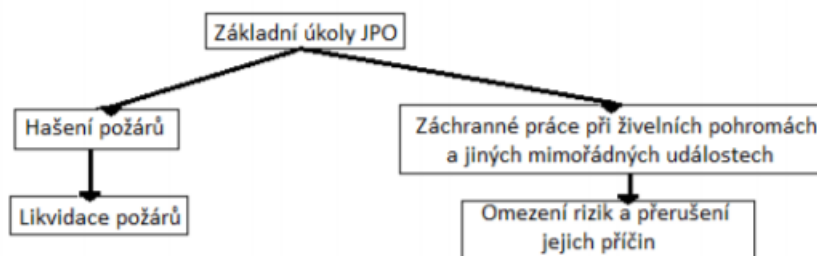
Zdroj: GŘ HZS ČR

Obrázek 5: Organizační struktura HZS (zdroj: dle HZS ČR)

Služební slib příslušníka zní: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*“ Složení služebního slibu je podmínkou vzniku služebního poměru.

Jednotky požární ochrany jsou rozmístěny po celém území kraje. Hasičský záchranný sbor kraje po dohodě se zřizovatelem jednotek požární ochrany určí, které z nich budou plošné pokrytí zabezpečovat a dále stanoví jejich kategorii. Jednotky požární ochrany se dělí na několik skupin a to: jednotky HZS krajů, JSDH obcí s místní a územní působností, jednotky HZS podniků (MIKA, ZEMAN, 2007).

Základní úkoly Jednotek požární ochrany

Obrázek 6: Základní úkoly Jednotek požární ochrany (Zdroj: FIALA, VALÁŠEK, 2010)

Z hlediska plošného pokrytí se jednotky PO dělí na 6 kategorií.

JPO I

Jednotka HZS ČR, zajišťující výjezd 1-3 družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci, v území své působnosti poskytuje speciální a ostatní techniku obcím, v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO ve spolupráci s místní jednotkou SDH obce

JPO II/1

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd jednoho družstva o zmenšeném početním stavu v obci s počtem obyvatel nad 100

JPO II/2

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu v obci s počtem obyvatel nad 100

JPO III/1 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd jednoho družstva o zmenšeném početním stavu v obci s počtem obyvatel nad 100, JPO III/2 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu v obci s počtem obyvatel nad 100

JPO IV Jednotka hasičského záchranného sboru podniku, která na výzvu poskytuje speciální techniku na základě písemné dohody

JPO V Jednotka sboru dobrovolných hasičů kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu

JPO VI Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která na výzvu poskytuje speciální techniku na základě písemné dohody

Tabulka 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami PO

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
I	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
II	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
III	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

1.6.2 Ostatní složky IZS

Ostatní složky poskytují při záchranných a likvidačních pracích pomoc na vyžádání. V době mimořádných událostí se stávají ostatními složky IZS taktéž odborná zdravotnická zařízení jako například fakultní nemocnice. Tyto nemocnice poskytují specializovanou péči.

Ostatními složkami IZS podle zákona jsou: vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (SADÍLEK, 2019).

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, mezi které patří Armáda České republiky, Vojenská kancelář prezidenta republiky, Hradní stráž. Činnost těchto ozbrojených sil kromě Hradní stráže se podílí na provádění záchranných a likvidačních pracích ojediněle. Při mimořádné události podporuje základní složky integrovaného záchranného systému dodáním sil, materiálů a specialistů. Armáda vysoce dominuje v ostatních složkách IZS. Záchranné a likvidační práce při mimořádných událostech provádějí záchranné prapory. Nyní se v České republice vyskytuje 6 takových útvarů. Tyto útvary jsou tvořeny chemickými, požárními, ženiijními a zdravotnickými jednotkami. Požádat o pomoc záchranné prapory mohou hejtmani krajů, ředitelé HZS, a nebo operační důstojník. Při mimořádné události se velitel Armády České republiky hlásí veliteli zásahu. Velitel od AČR je členem štábu a je podřízen veliteli zásahu. Velitel AČR je vždy označen vestou (SMETANA, KRATOCHVÍLOVÁ, 2010).

Ozbrojené bezpečnostní sbory tvoří Policie ČR, Vězeňská služba ČR a Celní správa ČR. Vězeňská služba je ozbrojený bezpečnostní sbor, který zajišťuje výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody. Příslušníci vězeňské služby jsou ve služebním poměru. V čele této služby stojí generální ředitel. Generálního ředitele jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Organizačními jednotky jsou: generální ředitelství, věznice, vazební věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, střední odborné učiliště, akademie vězeňské služby. Vězeňská služba se dále člení na: vězeňskou stráž, justiční stráž, správní službu, pověřené orgány vězeňské služby. Vězeňská služba především střeží a spravuje vazební věznice a odpovídá za dodržování jejich zákonem stanovených podmínek. Celní

správa je dalším ozbrojeným bezpečnostním sborem, jenž má za úkol ochranu ekonomických a bezpečnostních zájmů České republiky, Evropské unie a jejich občanů. Celníci jsou taktéž ve služebním poměru jako příslušníci vězeňské služby. Celní správa je podřízena Ministerstvu financí České republiky. Má dvoustupňovou organizační strukturu. Generální ředitelství cel, jenž je nejvyšším stupněm ve struktuře této správy. Vykonává kontrolní a metodickou činnost vůči ostatním orgánům celní správy. Taktéž vykonává vyšetřování trestných činů v oblasti celní správy. Celní úřad, ten vykonává činnost na území kraje (LOŠEK, 2013).

Ostatní záchranné sbory, mezi něž patří báňská záchranná služba, vodní záchranná služba, horská služba a svaz záchranných brigád kynologů (VILÁŠEK, FIALA, VONDRÁŠEK, 2014).

Báňská záchranná služba je specializovaná záchranná služba, jež funguje v obtížných podmínkách, například v podzemí. Tato záchranná služba má 4 hlavní a dále 12 závodních stanic. Úkolem dané záchranné služby je vykonávat záchranné práce na území celé republiky při provádění činností hornickým způsobem a v podzemí.

Vodní záchranná služba ČČK byla založena již v roce 1968 a jedná se o nejstarší celostátní organizaci ve vodní záchranně. Hlavním úkolem vodní záchranné služby je záchrana a poskytování neodkladné první pomoci na otevřených vodních plochách a v jejich blízkosti. Tato služba taktéž rozvíjí volnočasové aktivity pro mládež a dospělé, které navazují na vodní sporty.

Horská služba, která již působí jako organizace od roku 2005, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Poté zde působí sdružení Horská služba České republiky, která sdružuje dobrovolné členy. Dané organizace spolu spolupracují. Horská služba o.p.s. má sídlo ve Špindlerově Mlýně. Horská služba plní několik úkolů a to: organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu. Poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných, vytváří podmínky pro bezpečnost návštěvníků, informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách a provádí hlídkovou činnost.

Svaz záchranných brigád kynologů je organizací, jenž se zabývá záchrannými pracemi pomocí speciálně vycvičených psů. Daný výcvik je k vyhledávání osob v různém prostředí. V zimním období se jedná o hledání osob zapadlých sněhem nebo lavinou. V letních podmínkách se jedná o vyhledávání osob zatoulaných nebo ztracených v nepřístupných terénech. Svaz záchranných brigád je řízen sedmičlenným prezidiem, voleným na pětileté období. Prezidium je výkonným orgánem svazu mezi sjezdy plně zodpovědných za jeho činnost (SMETANA, 2011).

Orgán ochrany veřejného zdraví, jenž vykonává státní správu v ochraně veřejného zdraví. Například Ministerstvo zdravotnictví a krajská hygienická stanice. Dle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Podle tohoto zákona je ochrana veřejného zdraví souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním (dle zákona č. 258/2000).

Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, jejichž činností je poskytování pomoci z odborného hlediska, například odstraňování vodovodního kanalizačního řádu, poruch nebo havárií plynových rozvodů a komunální služby. Mezi další činnosti patří v oblasti dopravy odtah vozidel, údržba komunikací, služby v technickém průmyslu, hornictví apod. Dané služby jsou na základě dohody o věcné pomoci a poskytují pomoc při mimořádné události – provádění záchranných a likvidačních prací (SMETANA, 2007).

Zařízení civilní ochrany jejichž hlavními legislativními dokumenty je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Prováděcím předpisem k těmto zákonům je vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Zařízením civilní ochrany se rozumí zařízení, které napomáhá při mimořádné události, například v evakuaci, zásobování, dekontaminaci (SADÍLEK, PÁLKOVÁ, KALAMÁR, 2019).

Neziskové organizace a sdružení občanů kooperují se základními složkami integrovaného záchranného systému. V oblasti požární ochrany a zabezpečení IZS. Mezi tyto organizace a sdružení patří například: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Nezisková organizace a sdružení občanů Česká hasičská jednotka a Moravská hasičská jednotka (LOŠEK, 2013).

1.7 Ochrana obyvatelstva

Od počátku 90. let jsme do současnosti úspěšně vybudovali kvalitní síť integrovaného záchranného systému. Hlavně základní složky IZS jako jsou Hasičský záchranný sbor a jednotky Zdravotnické záchranné služby poskytovali a poskytují dobrou, rychlou a účinnou pomoc při mimořádných a krizových situacích. Jejich vybavenost je v dnešní době po stránce personální tak materiální na světové úrovni. Během další doby díky zákonodárcům byly přijaty zákony, jako například ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti české republiky a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Jeden z nejdůležitějších zákonů byl samozřejmě zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, který je využíván i v dnešní době kvůli pandemii COVID-19 a následně kvůli válečnému konfliktu Ukrajiny s Ruskem, kdy opět nastal v rámci České republiky nouzový stav. Díky přijetí jednotlivých zákonů vede ochrana obyvatelstva významný pokrok při řešení jednotlivých událostí. Byl vytvořen moderní systém pro ochranu občanů, kteří mohou být postiženi mimořádnými událostmi a krizovými situacemi (Kol. autorů, 2014, s.9).

Hlavní náplní civilní obrany je vytváření opatření proti účinkům napadení, je hlavní úsilí v daných oblastech jako je: vyrozumění, varování, ukrytí, evakuace, nouzové přežití. Jednotný systém varování a vyrozumění je v České republice budován již od roku 1991. Systém se skládá ze sítě sirén, které okamžitě varují obyvatelstvo, dále centrální ohlašovacího systému, systému dálkového hlášení (přeprava signálů a informací mezi centry hlášení), systému místního hlášení (infrastruktura, která ovládá sirény a upozorňuje osoby). Hasičský záchranný sbor České republiky má dále právo referovat ve sdělovacích prostředcích a informovat veřejnost prostřednictvím televize a rozhlasu. V případě ohrožení nebo vzniku mimořádné události je obyvatelstvo varováno především varovným signálem „Všeobecná výstraha“. Tento signál je oznámen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít třikrát po sobě v přibližně tříminutových intervalech. Na tento signál navazuje hlasové tísňové hlášení, které předává obyvatelstvu údaje o hrozícím nebezpečí či probíhající události a opatření k ochraně obyvatelstva. K poskytování těchto tísňových informací se dále využívají koncové poplachové prvky vybavené modulem hlasové komunikace. Následně může být obyvatelstvo informováno i sdělovacími prostředky jako je rozhlas či televize. Další důležitý signál, který sirény vysílají je „Požární poplach“, který je primárně určen pro svolání jednotek požární ochrany. Signál je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty. Poslední

signál je velice známí a to je „Akustická zkouška“ ta probíhá první středu v měsíci na celém území republiky v čase 12:00, vysílá signál nepřerušovaným tónem po dobu 140 sekund. V dnešní době je v působnosti HZS ČR okolo 8 800 sirén, z nichž většina se dá dálkově ovládat.

Jeden z nejdůležitějších částí ochrany obyvatelstva je ukrytí. Tzv. improvizované ukrytí následuje právě po varování obyvatelstva a může být spojeno s improvizovanou ochranou dýchacích cest a povrchu těla. Toto ukrytí se používá v „Mírové době při velkých havárií s rizikem kontaminace nebezpečnými látkami a účinky pronikavé radiace“. V případě vzniku takové mimořádné události může posloužit k ukrytí uzavřená místnost, která má možnost poslechu televizního nebo rozhlasového vysílání. Pokud se jedná o únik nebezpečných látek, mělo by se jednat o místnost ve vyšších patrech a na odvrácené straně od místa nehody. Je to zdůvodněno tím, že spousta nebezpečných látek je těžší než vzduch a tím pádem se drží při zemi. Je tedy nepravděpodobné, že by nebezpečné látky pronikly zavřenými prostory či okny ve vyšších patrech. Mezi nezbytná opatření v takové situaci patří taktéž vypnutí ventilace, případně utěsnit otvory, kterými by mohla nebezpečná látka projít, okna uzavřít a záclony namočit do vody a použít ji jako improvizovanou ochranu.

Další částí je evakuace obyvatelstva. Evakuace zabezpečuje primárně přemístění osob, zvířat a předmětů či zařízení k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění. V případě evakuace je cílena na všechny osoby v místech ohrožení mimořádnou událostí, s výjimkou osob, které se podílejí na provádění záchranných a likvidačních prací. Přednostní evakuace je u osob do 15 let a u pacientů ve zdravotnických zařízeních, případně osoby zdravotně postižené a jejich doprovod. O průběhu evakuace je obyvatelstvo informováno prostřednictvím Českého rozhlasu, České televize nebo z místního rozhlasu. Je velice důležité postupovat dle uvedených kroků, aby nastala panika a situace se zbytečně nezhoršila. V případě evakuace by měl člověk dodržovat zásady pro opuštění obydli a vzít si s sebou pouze evakuační zavazadlo. Evakuační zavazadlo může být například batoh, který by měl být označen jménem a adresou majitele. V tomto zavazadle by měli být primárně: základní trvanlivé potraviny, pitná voda, předměty denní potřeby, osobní doklady a peníze, smlouvy, cennosti, přenosné rádio, hygienické a toaletní potřeby, léky a svítilna, náhradní oděv, spacák či přikrývka, kapesní nůž, zápalky a šití. Evakuaci řídí příslušný personál zařízení dle evakuačních

plánů. Mezi zásady evakuace patří: uhasit oheň, vypnout elektrické spotřebiče, uzavřít přívod vody a plynu, ověření, zda i sousedé jsou srozuměny s danou situací, dětem dát cedulku se jménem a adresou a vzít si evakuační zavazadlo a opustit prostory a následovat instrukcí z hlášení na přesun na určené místo.

„Zabezpečení opatření nouzového přežití představuje souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy postiženého obyvatelstva „(dle HZS ČR).

Tyto opatření následují na evakuaci obyvatelstva ze zasažené oblasti nebo mohou být organizována přímo v prostoru mimořádné události či zóně havarijního plánování. Tyto opatření jsou součástí havarijního plánu kraje. Mezi opatření spadá: nouzové ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou, základní služby obyvatelstvu, dodávky energií, organizování humanitární pomoci a rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva. U Hasičského záchranného sboru ČR jsou k dispozici kapacity pro 1350 postižených osob na území krajů je zabezpečeno 15 kontejnerů nouzového přežití, z nichž každý disponuje kapacitou 25–50 osob.

K ochraně před nebezpečnými látkami se lze chránit tzv. improvizovanými prostředky pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla. Základem improvizované ochrany je použití vhodných oděvů nebo jejich součástí, které jsou k dispozici v každém obydlí a pomocí kterých je možné chránit dýchací cesty, ale i povrch celého těla. Pro využití této ochrany je důležité nezapomínat na jisté zásady jejich používání a to, že povrch musí být zakrytý celý, nikoliv pouze z části a je nutné každou část ochrany pořádně utěsnit. Ke zlepšení ochrany můžeme kombinovat více oděvů různých materiálů v několika vrstvách. Na ochranu hlavy může posloužit například čepice, případně tvrdší předměty jako jsou helmy, které mohou ochránit obyvatele před padajícími předměty. Nicméně větší pozornost bychom měli věnovat ochraně obličeje tedy očí a vstupu do dýchacích cest. Jedna z nejlepších možností bude šátek nebo navlhčený ručník. Na oči můžeme použít uzavřené typy potápěčských brýlí či lyžařské brýle. Nejvhodnější kombinace na zbytek těla pak připadá na dlouhý kabát a následně na ruce rukavice a na nohy nepropustné kalhoty. Tato improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla je primárně určena k situacím jako je například: přesun osob do úkrytů, únik ze zamořených míst, k evakuaci obyvatelstva.

1.8 Vzdělávání studentů na školách v problematice krizového řízení

V historii naší země se výuka samostatného předmětu „krizové řízení“ nikdy nevyučovala. Jediným školním předmětem v historii vzdělávání na školách, kde byl největší podíl přípravy na krizové události byl vyučovaný předmět tzv. branná výchova. V podstatě za první pokus je možné považovat práci zakladatele Sokola – Miroslava Tyrše. Činností Sokola docházelo k zvyšování tělesné zdatnosti, ale ještě nedocházelo k nabývání i teoretických znalostí. V roce 1918 byla branná výchova svěřena tělovýchovným organizacím, nikoliv však povinně. Až v roce 1937 vznikl zákon, který stanovil, že branná výchova má být zavedena do škol. Vše se ale vlivem 2.světové války přerušilo. Po skončení 2. světové války navázali pouze organizace na předválečnou brannou výchovu. V roce 1951 byl vydán zákon, který formuloval brannou výchovu. K největší změně ovšem došlo v roce 1973, kdy se branná výchova zavedla od mateřských škol až po střední školy. V této době v rámci předmětu branné výchovy dostávali žáci jak teoretické, tak praktické znalosti. Právě v dobách komunismu můžeme sdělit, že branná výchova byla na jakémisi pomyslném vyučujícím vrcholu. Bohužel v době komunismu se tento předmět stal nástrojem k ovlivnění postojů lidí. Branná výchova měla za cíl u lidí vzbudit pocit, že je potřeba bojovat za svobodu a pro vítězství komunismu. Bohužel do výuky branné výchovy bylo včleněno mnoho politických prvků. Od roku 1989 po politické změně již výuku branné výchovy nenalezneme.

V současné době výuku krizového řízení v školních osnovách na základních nebo středních školách krizové řízení jako samostatný předmět nenalezneme. Nenalezneme ani předmět branné výchovy, který byl politicky a ideologicky zneužit. Nemůžeme konstatovat, že náplň výuka, jak se chovat v mimořádných situacích se ze systému vzdělávání zcela vytratilo. Můžeme konstatovat, že původní branná výchova je rozdrobena do několika vyučovaných předmětů samozřejmě bez komunistické ideologie. V rámci školních vzdělávacích programů je možné nalézt prvky ve výuce, které se zabývají ochranou obyvatelstva při mimořádných událostech (povodně, požáry, havárie apod.). Výuka se také dotýká také oblasti bezpečnosti při dopravě nebo poskytnutí první pomoci. Některé prvky můžeme najít i v takových předmětech jako zeměpis, fyzika nebo chemie. Od roku 2004 musí mít základní nebo střední škola v rámci rámcového školního vzdělávacího programu začleněno do výuky oblast ochrany člověka při mimořádných událostech. Bohužel v rámcovém vzdělávacím programu neexistuje žádná podstatná

zmínka o krizovém řízení. Pokud vezmeme v úvahu vysoké školy, tak nenalezneme u většiny škol výuku v problematice krizového řízení jako celistvý prvek u všech. Na vysokých školách, pokud se podíváme na jednotlivé obory, tak velmi těžko najdeme předmět krizové řízení či jemu velmi podobný předmět, který by měl v náplni právě seznámení studentů v krizovém řízení. Postupně se ovšem přidávají obory s krizovým řízením na další a další vysoké školy.

V současné době se v České republice nachází přibližně 1300 středních škol a 26 veřejných vysokých škol a 45 soukromých vysokých škol. Dle statistického úřadu můžeme dohledat, že většina studentů jako střední školu zvolí gymnázium, tedy všeobecný obor a následně obor strojírenský či ekonomický. V rámci vysokých škol se jedná o obory spojené s obchodem, administrativou a právy, následuje technické zaměření a lékařské obory. Jaké ale tyto studenti mohou mít znalosti v problematice krizového řízení?

Nikdo si nemůže být plně jistý, že nikdy a nikde nenastane nějaká mimořádná událost. Z tohoto pohledu výuka toho, co dělat v případě mimořádných událostí do výuky stále patří. Současný stav z hlediska přípravy na možné mimořádné situace neodpovídá možným hrozbám a míře riziku, jimž je naše moderní populace vystavena.

Pojem krizové řízení se rozšířil hlavně díky posledním událostem. Pandemie covid-19, která probíhala na celém území státu donutila spoustu obyvatel začít zjišťovat, jakým způsobem by se měli chovat nebo jaká pravidla mají dodržovat. V rámci pandemie byli jak studenti, tak všichni obyvatelé o postupných změnách informováni pomocí médií. Nicméně i vysoké školy připravovali jednotlivé dokumenty pro své studenty a pravidelně je informovali o situaci. Tímto způsobem, tedy i studenti, kteří nestudovali přímo obory spjaté s krizovým řízením se dozvídali od svých univerzit či škol informace a tím pádem byli vzděláváni v oboru krizového řízení.

Studenti, kteří chtěli mít větší povědomí, než jen od médií tedy vyhledali zákon č.240/2000 Sb., který byl mnohokrát zmiňován jak přes média, tak prostřednictvím komunikace univerzity se studenty. Tento zákon jim napomohl pochopit problematiku a informovat se, o co se vlastně jedná.

1.9 Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva

Příprava na možné mimořádné situace se provádí formou výuky na základní a střední škole. Úroveň připravenosti se odvíjí od kvality vzdělání na školách v rámci povinných předmětů. Školy mají samozřejmě i možnost svoji výuku v oblasti jednání při mimořádných situacích posílit formou praktických kurzů, exkurzí k složkám IZS, návštěvy různých tematických dnů.

Stát v této oblasti pomáhá mj. akreditovanými školeními pro učitele základních a středních škol, podporou prezentací složek IZS a armády, a to nejen na školách, ale i při veřejných prezentacích pro veřejnost. Samozřejmě nesmíme opominout ani různé dotační programy.

Kvalita, opakování a komplexnost celé přípravy v této oblasti bezesporu přispěje hlavně k záchraně lidského života, a ke snížení škod na majetku. To se zcela týká nejen stavu vojenského, ale i nevojenského charakteru. Přípravou na krizové situace jsou pověřena jednotlivá ministerstva a správní úřady. Zvláštní postavení má v tomto směru Ministerstvo vnitra, které má postupy všech složek sjednocovat. Je pověřeno řízením činnosti IZS a připravuje koncepci ochrany obyvatelstva. Provozuje také jednotný systém varování.

Za účelem vzdělávání obyvatelstva je řada zdrojů informací od veřejné správy, ale existuje i řada informačních materiálů od různých zájmových organizací. Tak vznikají různé letáky, katalogy, brožury, hlasové i obrazové informace. Probíhá také vzdělání lektorů, dobrovolníků, učitelů a pracovníků kteří se přímo zabývají ochranou obyvatelstva. Lektoři a dobrovolníci ovšem občas postrádají pedagogické vzdělání a jejich prezentační dovednosti nemusí být odpovídající. Nejvíce rozpracovaná a ucelená příprava je u HZS ČR.

Další možností je vlastní samostudium.

Každý občan má možnost se seznámit i s právními předpisy. Problematika ochrany obyvatelstva po stránce legislativní je řešena v mnoha oblastech:

- Obecná legislativa
- Veřejná správa
- Krizová připravenost
- Hospodářská opatření pro krizové stavy
- Havarijní připravenosti
- Zdravotnictví

- Ochrany veřejného zdraví
- Ochrany před povodněmi, nouzové zásobování vodou
- Jaderná bezpečnost
- Veterinární péče
- Ropná bezpečnost
- Energetika
- Dopravy
- Komunikační a informační systémy
- Obnova postiženého území
- Bankovníctví a finance
- Bezpečnost a veřejný pořádek
- Obrany
- Ochrana utajovaných informací a ochrana osobních údajů

Při mimořádných situacích se doporučuje zachovat klid a rozvahu, získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, pracovníci na úřadech nebo v záchranných složkách), varovat své okolí, nešířit paniku nebo poplašnou zprávu, nepodceňovat situaci, respektovat pokyny záchranných složek a orgánů státní zprávy.

ČÍM VĚTŠÍ BUDOU ZNALOSTI JAK JEDNAT V DOBĚ MIMOŘÁDNÉ SITUACE, TÍM BUDOU KONEČNÉ ŠKODY MENŠÍ.

1.10 Příprava občanů k obraně státu

Nedílnou součástí plánu obrany státu je připravenost občanů k obraně státu neboli POKOS. Zákonná povinnost občanů bránit svou zem neskončila ani s profesionalizací Armády České republiky. Právě tato příprava je jedním z nezbytných předpokladů pro vytvoření dovedností a zajištění schopností, které jsou potřeba při obraně. Z hlediska práva, je obrana státu řešena zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, ve znění pozdějších předpisů. Podle daného zákona je příprava občanů dobrovolná a má mít být na principu vzdělávání. Provádění příprav obyvatelstva k obraně státu řídí Ministerstvo obrany, ale mohou se podílet i například spolky.

Česká republika musí být připravena bránit jak své území, tak i přispívat k obraně spojenců. K zajištění bezpečnosti zřídila Česká republika ozbrojené síly. Ovšem ochrana státu není pouze úkolem ozbrojených složek, ale i všech občanů. Po zrušení povinné vojenské služby chyběly většině občanů znalosti a schopnosti, které by bylo možné využít v krizové situaci. Výcvik tedy nyní probíhá prostřednictvím dobrovolného cvičení, které je převzetí výkonu branné povinnosti v době míru neboli aktivní záloha. Následně v rámci školního vzdělávání nebo rekreačních aktivit. Existuje mnoho akcí jako například přednášky, besedy, prezentační akce apod.

V případě krizové situace následně tyto nasbírané zkušenosti a dovednosti mohou napomoci při řešení a orientování dané problematiky. Každý občan si musí uvědomit, že v případě konfliktu nejde pouze o něho samotného, ale i o jeho zem, rodinu a blízké.

V rámci problematiky obrany státu je připravenost občanů zařazena v rámcových vzdělávacích programech, a to i jak pro základní, tak pro střední školy. Tato problematika by měla být zařazena do oblasti „Člověk a jeho svět“, „Člověk a společnost“ a „Člověk a zdraví“. Tato výuka by měla zajistit u žáků a studentů pozitivní hodnotový systém. A následně by měla ovlivňovat jejich vnímání a postoje v oblastech spojené s národní bezpečností.

Ministerstvo obrany na pomoc učitelům ze škol vydalo příručku POKOS. Tato příručka obsahuje informace, které mohou napomoci vyučujícím v rámci obrany státu.

Tato příručka může být velice nápomocná i v rámci krizového řízení. Jelikož v dané příručce se nacházejí například jednotlivé krizové stavy a jejich vyhlášující orgán, důvody vyhlášení, rozsah území a dobu trvání. Nicméně tato příručka toho obsahuje mnohem více, co mohou vyučující využít.

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA

Cílem praktické části je analyzovat znalosti studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení, včetně vyhodnocení těchto znalostí. Dle výsledku v oblasti rozsahu znalostí u jednotlivých druhů studia se následně zaměřit na obor, který měl v dotazníkové metodě nejnižší skóre. Dotazníková metoda bude částečně i vypovídat o postoji studentů k budoucímu vzdělávání v rámci krizového řízení. Taktéž nám to ukáže, kde studenti nejvíce chybují.

Cíle práce:

1. Analyzovat znalosti studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení.
2. Porovnat znalosti studentů v problematice krizového řízení z vybraných vysokých škol.

Hypotézy:

1. Studenti mají znalosti v problematice krizového řízení vyšší než 75%
2. Pandemie COVID-19 má vliv na rozšíření znalostí v rámci krizového řízení.

3 Metodika

Krizové řízení je aktuální téma, které je důležité znát. A právě studenti vysokých škol se nacházejí ve věku, kdy tyto informace by měli vědět, či případně vědět, kde je nalézt. Studenti vysokých škol ať už jsou z jakéhokoliv oboru by měli mít základní všeobecný přehled. Tudiž je v jejich zájmu v rámci tohoto tématu se vzdělávat. Dle zákona č.240/2000 Sb. se v poslední době spousta věcí řídilo a spousta obyvatel bylo zmatených, právě studenti mohli v tento moment přijít a vzdělat následně i své příbuzenstvo, které nemusí být tak schopné s informačními technologiemi.

3.1 Popis metodiky

K danému šetření byla využita dotazníková metoda. Dotazník je často využívaná metoda k získávání více dat. Obsahuje předem stanovené otázky a dotazovaný na ně odpovídá písemně. Daný dotazník obsahuje pouze uzavřené otázky, které jsou zařazeny za sebou. Respondenti mají na výběr z několika odpovědí, z nichž je pouze jedna odpověď možná. Všechny otázky jsou uzavřené, tzn. že respondenti mají přímo dané odpovědi a volí dle nabídky. Dotazníky byly předány osobně jednotlivých studentům z vybraných vysokých škol a následně jim byly sděleny pokyny k vyplnění. Dotazníky byly vyplňovány respondenty anonymně, pouze s minimální charakteristikou respondenta, aby byla zachována anonymita respondentů. Po vrácení dotazníků jsme vyloučili dotazníky, které nebyly zcela vyplněné, jelikož tyto dotazníky by mohly zkreslovat celkové šetření.

Následně byla data z dotazníkového šetření analyzována deskriptivní statistikou pomocí grafů a tabulek. Pro vyhodnocení dat z šetření k průzkumným otázkám byla využita statistika.

3.2 Popis zkoumaného souboru

Šetření bylo realizováno u studentů vysokých škol od prvního ročníku až po třetí ročník studia. Jednalo se o státní vysoké školy na území celé České republiky.

Do šetření byly vybrány tyto druhy studia:

- Společenskovední obory
- Přírodovědecké obory
- Technické obory
- Zemědělské obory
- Umění
- Vojenství a policie

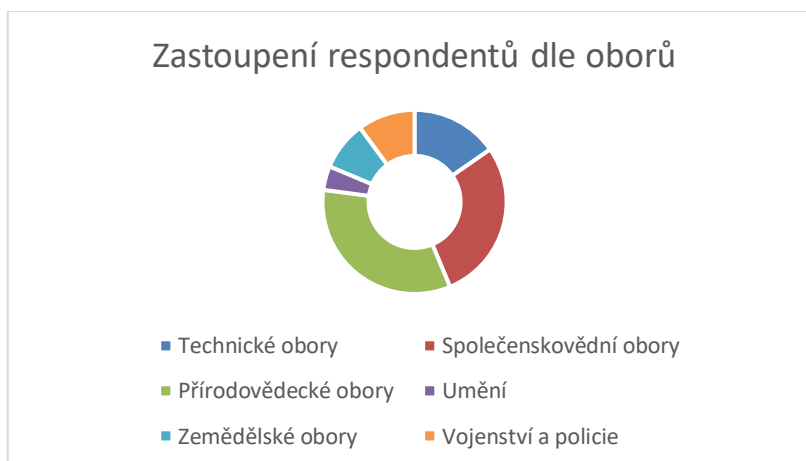
Počty studentů dle jednotlivých oborů jsou v následující tabulce:

Tabulka 3 Počet respondentů v rámci jednotlivých oborů

Obor:	Počet respondentů:
Technický	73
Společenskovední	135
Přírodovědecký	159
Umění	20
Zemědělský	41
Vojenství a policie	48

Zdroj: autor, 2022

Graf 1 Zastoupení respondentů dle jednotlivých oborů

Na každou školu byly poskytnuty dotazníky v následujících počtech:

Tabulka 4 Distribuce dotazníků

Studovaná vysoká škola	Počet dotazníku poskytnutých škole
ČVUT	50
Univerzita Karlova	50
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	50
Západočeská univerzita v Plzni	50
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	50
Ostravská univerzita	50
Univerzita Pardubice	50
Masarykova univerzita	50
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	50
Česká zemědělská univerzita v Praze	50
Univerzita obrany	50
Celkem	550

Zdroj: autor, 2022

Některé dotazníky se nevrátily, některé byly vyřazeny úplně pro nevyplnění. Tyto dotazníky byly vyloučeny z dalšího zpracování, jelikož by mohlo dojít k nežádoucímu zkreslení výsledků.

Můžeme konstatovat, že do šetření se zapojilo celkově 476 studentů, z 11 vysokých škol.

Tabulka 5 návratnost dotazníků

Studovaná vysoká škola	Počet dotazníku poskytnutých škole
ČVUT	40
Univerzita Karlova	47
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	48
Západočeská univerzita v Plzni	40
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	38
Ostravská univerzita	42
Univerzita Pardubice	43
Masarykova univerzita	44
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	45
Česká zemědělská univerzita v Praze	41
Univerzita obrany	48
Celkem	476

Zdroj: autor, 2022

Z celkového počtu 476 respondentů bylo 269 chlapců a 207 dívek.

4 Výsledky

Výsledky výzkumného šetření jsou analyzovány v tabulkách a grafech, data z dotazníkového šetření jsou hodnoceny souhrnně od všech respondentů a dále podrobně analyzovány dle jednotlivých vysokých škol.

V daném šetření byli rozděleni respondenti dle příslušných vysokých škol. Dotazník obsahoval otázky všeobecné a přímo směřující na krizové řízení nebo s ním věci spojené. Dle tabulky č. 4 Návratnost dotazníku byli následně vyhodnoceny data dle počtů respondentů.

V následujících datech budou použity zkratky zmíněné v tabulce níže.

Tabulka 6 Použité zkratky vysokých škol

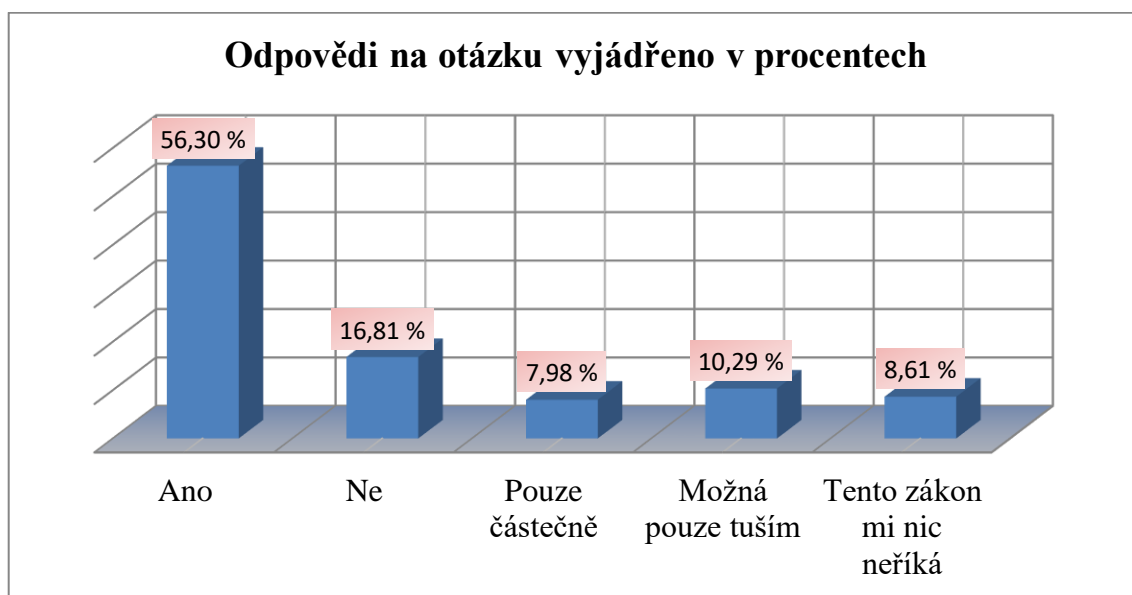
Plný název vysoké školy	Použitá zkratka
České vysoké učení technické v Praze	ČVUT
Univerzita Karlova	UK
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	JČU
Západočeská univerzita v Plzni	ZČU
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	VŠCHT
Ostravská univerzita	OSU
Univerzita Pardubice	UPCE
Masarykova univerzita	MU
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	UTB
Česká zemědělská univerzita v Praze	ČZU
Univerzita obrany	UNOB

Zdroj: autor, 2022

Otázka č. 5: Zákon č. 240/2000 Sb. pojednává o krizovém řízení. Slyšeli jste o tomto zákonu?

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 2 Odpovědi na otázku č.5

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 7 Odpovědi na otázku č. 5

Škola:	Ano	Ne	Pouze částečně	Možná pouze tuším	Tento zákon mi nic neříká
ČVUT	47,50 %	20,00 %	5,00 %	15,00 %	12,50 %
UK	57,45 %	14,89 %	2,13 %	21,28 %	4,26 %
JČU	62,50 %	12,50 %	8,33 %	8,33 %	8,33 %
ZČU	45,00 %	15,00 %	2,50 %	20,00 %	17,50 %
VŠCHT	39,47 %	21,05 %	15,79 %	5,26 %	18,42 %
OSU	59,52 %	21,43 %	7,14 %	4,76 %	7,14 %
UPCE	53,49 %	16,28 %	11,63 %	9,30 %	9,30 %
MU	45,45 %	15,91 %	13,64 %	18,18 %	6,82 %
UTB	62,22 %	13,33 %	8,89 %	11,11 %	4,44 %
ČZU	73,17 %	21,95 %	0,00 %	0,00 %	4,88 %
UNOB	68,75 %	14,58 %	12,50 %	0,00 %	4,17 %

Zdroj: autor, 2022

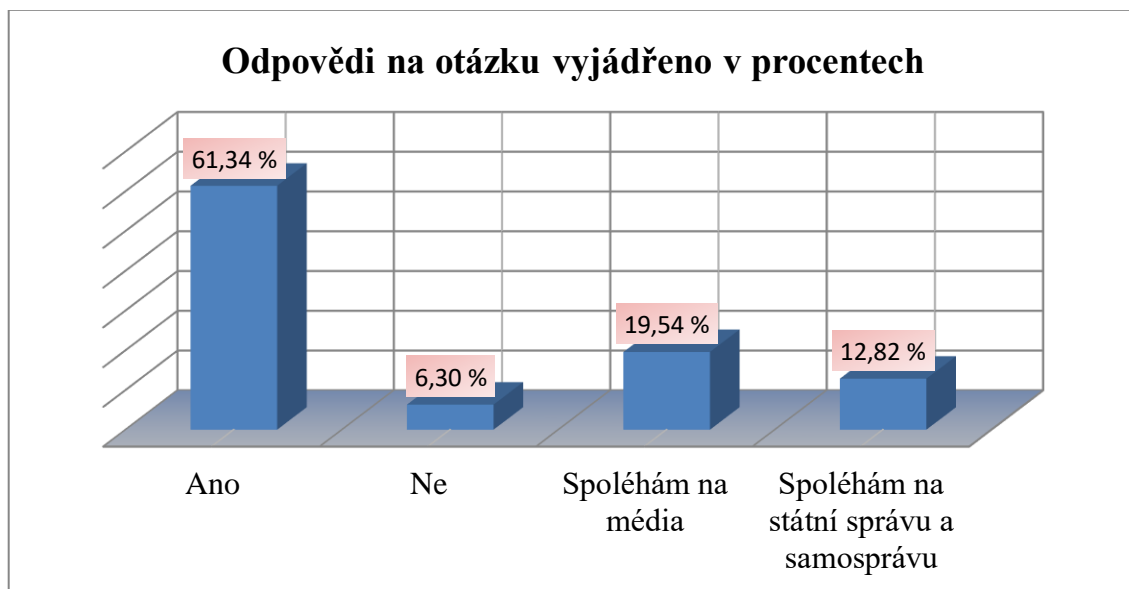
Dle daného grafu vidíme, že 56 % respondentů slyšelo o tomto zákonu. Nejvíce studentů, kteří věděli o tomto zákonu je ze Zemědělské univerzity v Praze.

Otázka č. 6: Víte, kde získat informace v případě jakékoliv krizové situace?

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 3 Odpovědi na otázku č.6

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 8 Odpovědi na otázku č. 6

Škola:	Ano	Ne	Spoléhám na média	Spoléhám na státní správu a samosprávu
ČVUT	65,00 %	10,00 %	15,00 %	10,00 %
UK	53,19 %	6,38 %	25,53 %	14,89 %
JČU	58,33 %	6,25 %	20,83 %	14,58 %
ZČU	67,50 %	5,00 %	20,00 %	7,50 %
VŠCHT	42,11 %	7,89 %	39,47 %	10,53 %
OSU	71,43 %	2,38 %	19,05 %	7,14 %
UPCE	58,14 %	4,65 %	20,93 %	16,28 %
MU	43,18 %	6,82 %	31,82 %	18,18 %
UTB	64,44 %	6,67 %	20,00 %	8,89 %
ČZU	78,05 %	12,20 %	4,88 %	4,88 %
UNOB	72,92 %	2,08 %	0,00 %	25,00 %

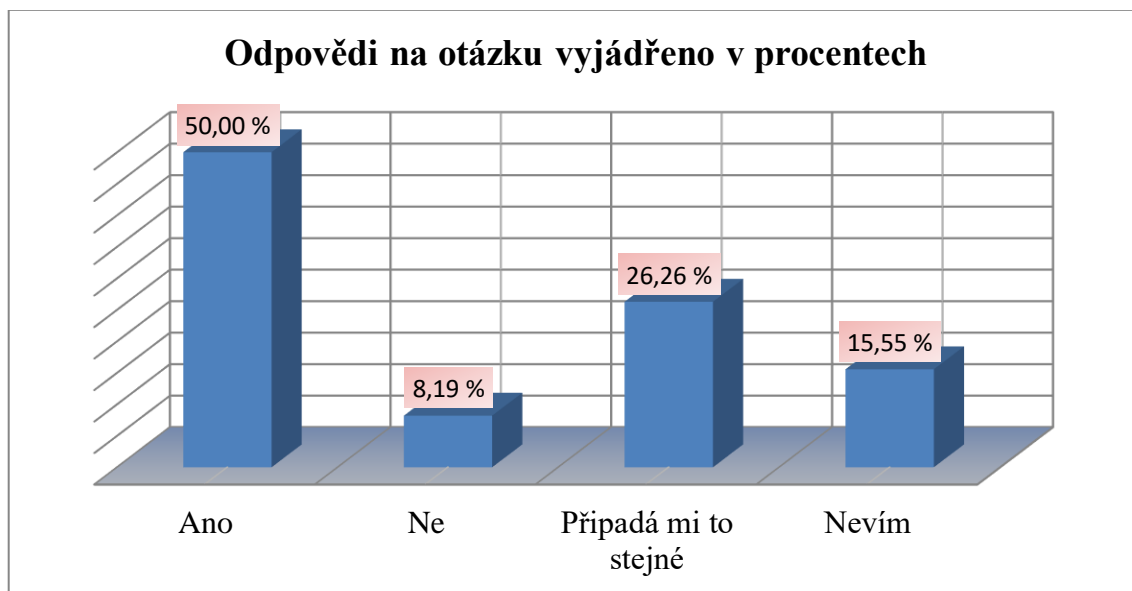
Zdroj: autor, 2022

Tento graf znázorňuje, zda si studenti vysokých škol zvládnou vyhledat informace ke krizovému řízení v případě potřeby. 61 % studentů ví, kde tyto informace nalézt. A necelých 20 % studentů by s informacemi spoléhalo na média. Pouhých 6 % studentů by nevědělo, kde tyto informace nalézt.

Otázka č. 7: Víte, jaký je rozdíl mezi rizikem a hrozbou?

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 4 Odpovědi na otázku č. 7

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 9 Odpovědi na otázku č. 7

Škola:	Ano	Ne	Případá mi to stejné	Nevím
ČVUT	45,00 %	10,00 %	37,50 %	7,50 %
UK	42,55 %	10,64 %	31,91 %	14,89 %
JČU	47,92 %	6,25 %	20,83 %	25,00 %
ZČU	37,50 %	7,50 %	35,00 %	20,00 %
VŠCHT	47,37 %	7,89 %	28,95 %	15,79 %
OSU	57,14 %	7,14 %	19,05 %	16,67 %
UPCE	41,86 %	9,30 %	34,88 %	13,95 %
MU	40,91 %	6,82 %	38,64 %	13,64 %
UTB	55,56 %	6,67 %	26,67 %	11,11 %
ČZU	60,98 %	14,63 %	12,20 %	12,20 %
UNOB	70,83 %	4,17 %	6,25 %	18,75 %

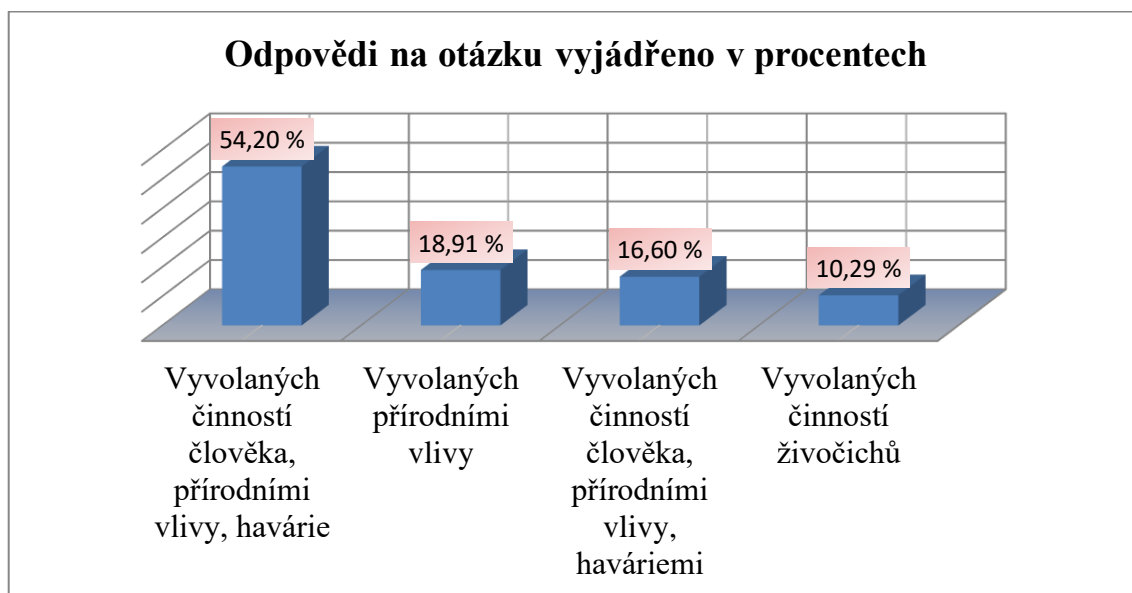
Zdroj: autor, 2022

Pouze 50 % respondentů ví jaký je rozdíl mezi rizikem a hrozbou. Dalším 26 % připadají tyto termíny stejné. Opět největší povědomí mají studenti z Univerzity obrany.

Otázka č. 8: Mimořádná událost je:

Správná odpověď: Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, ale také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Graf 5 Odpovědi na otázku č.8

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 10 Odpovědi na otázku č. 8

Škola:	Vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, havárie	Vyvolaných přírodními vlivy	Vyvolaných činností člověka	Vyvolaných činností živočichů
ČVUT	37,50 %	15,00 %	40,00 %	7,50 %
UK	46,81 %	14,89 %	21,28 %	17,02 %
JČU	54,17 %	25,00 %	14,58 %	6,25 %
ZČU	52,50 %	12,50 %	20,00 %	15,00 %
VŠCHT	44,74 %	39,47 %	5,26 %	10,53 %
OSU	64,29 %	19,05 %	4,76 %	11,90 %
UPCE	51,16 %	18,60 %	16,28 %	13,95 %
MU	50,00 %	18,18 %	20,45 %	11,36 %
UTB	60,00 %	17,78 %	13,33 %	8,89 %
ČZU	53,66 %	14,63 %	19,51 %	12,20 %
UNOB	77,08 %	14,58 %	8,33 %	0,00 %

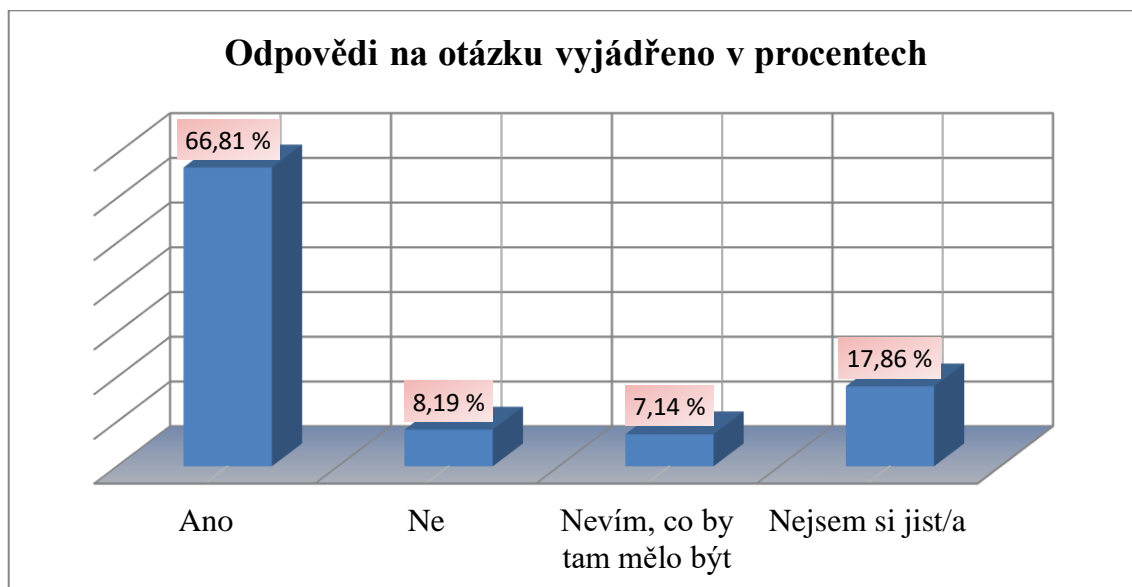
Zdroj: autor, 2022

Význam mimořádné události vědělo pouze 54 % studentů. Nejúspěšnější byli opět studenti z Univerzity obrany, kteří odpověděli v 77 % správně. Hnedka za UNOB byla univerzita v Ostravě, která disponovala 64 %.

Otázka č. 9: Myslíte si, že byste dokázali zabalit evakuační zavazadlo:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 6 Odpovědi na otázku č. 9

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 9

Škola:	Ano	Ne	Nevím, co by tam mělo být	Nejsem si jist/a
ČVUT	67,50 %	7,50 %	5,00 %	20,00 %
UK	63,83 %	6,38 %	6,38 %	23,40 %
JČU	72,92 %	4,17 %	6,25 %	16,67 %
ZČU	62,50 %	5,00 %	5,00 %	27,50 %
VŠCHT	52,63 %	13,16 %	5,26 %	28,95 %
OSU	66,67 %	7,14 %	4,76 %	21,43 %
UPCE	65,12 %	9,30 %	9,30 %	16,28 %
MU	63,64 %	6,82 %	6,82 %	22,73 %
UTB	66,67 %	8,89 %	6,67 %	17,78 %
ČZU	65,85 %	17,07 %	14,63 %	2,44 %
UNOB	83,33 %	6,25 %	8,33 %	2,08 %

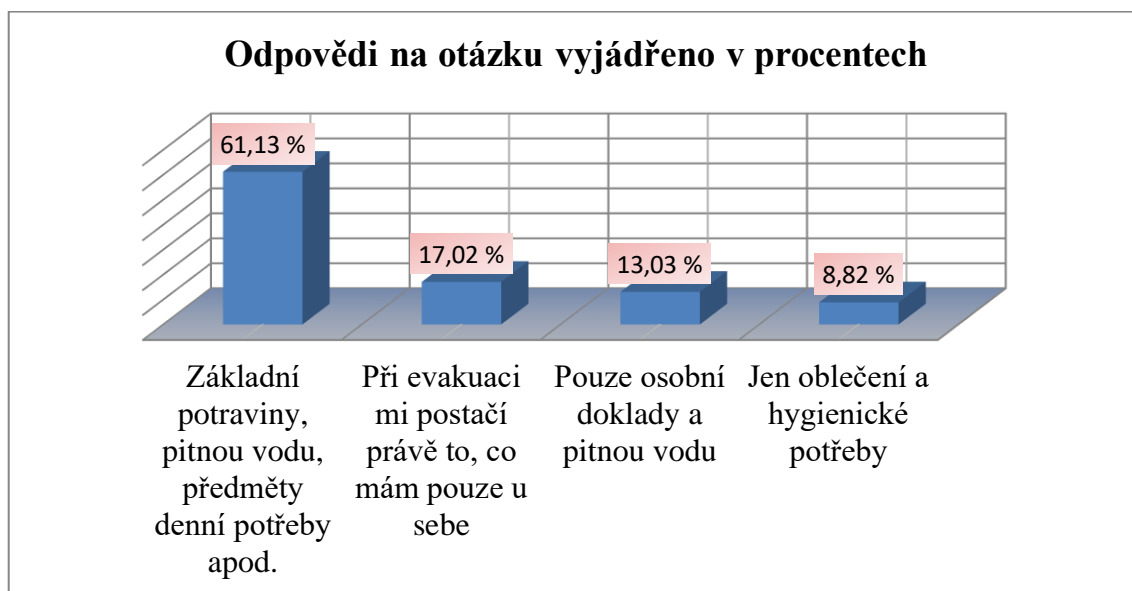
Zdroj: autor, 2022

Z grafu vidíme, že z celkového počtu respondentů pouze 8 % si myslí, že by nebylo schopno si zabalit evakuační zavazadlo. V tomto výsledku dle škol dominuje UNOB a hned za ním jsou studenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Otázka č. 10: Evakuační zavazadlo obsahuje – vyznačte správnou odpověď:

Správná odpověď: Základní potraviny, pitnou vodu, předměty denní potřeby, osobní doklady, peníze, toaletní a hygienické potřeby, léky a svítilnu, náhradní prádlo a oděv.

Tabulka 12 Odpovědi na otázku č.10

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 13 Odpovědi na otázku č. 10

Škola:	Základní potraviny, pitnou vodu, předměty denní potřeby apod.	Pouze to, co mám u sebe	Pouze osobní doklady a pitnou vodu	Jen oblečení a hygienické potřeby
ČVUT	65,00 %	12,50 %	7,50 %	15,00 %
UK	55,32 %	25,53 %	6,38 %	12,77 %
JČU	68,75 %	22,92 %	6,25 %	2,08 %
ZČU	55,00 %	12,50 %	25,00 %	7,50 %
VŠCHT	47,37 %	28,95 %	10,53 %	13,16 %
OSU	59,52 %	19,05 %	11,90 %	9,52 %
UPCE	58,14 %	16,28 %	20,93 %	4,65 %
MU	56,82 %	15,91 %	20,45 %	6,82 %
UTB	62,22 %	11,11 %	11,11 %	15,56 %
ČZU	60,98 %	17,07 %	17,07 %	4,88 %
UNOB	79,17 %	6,25 %	8,33 %	6,25 %

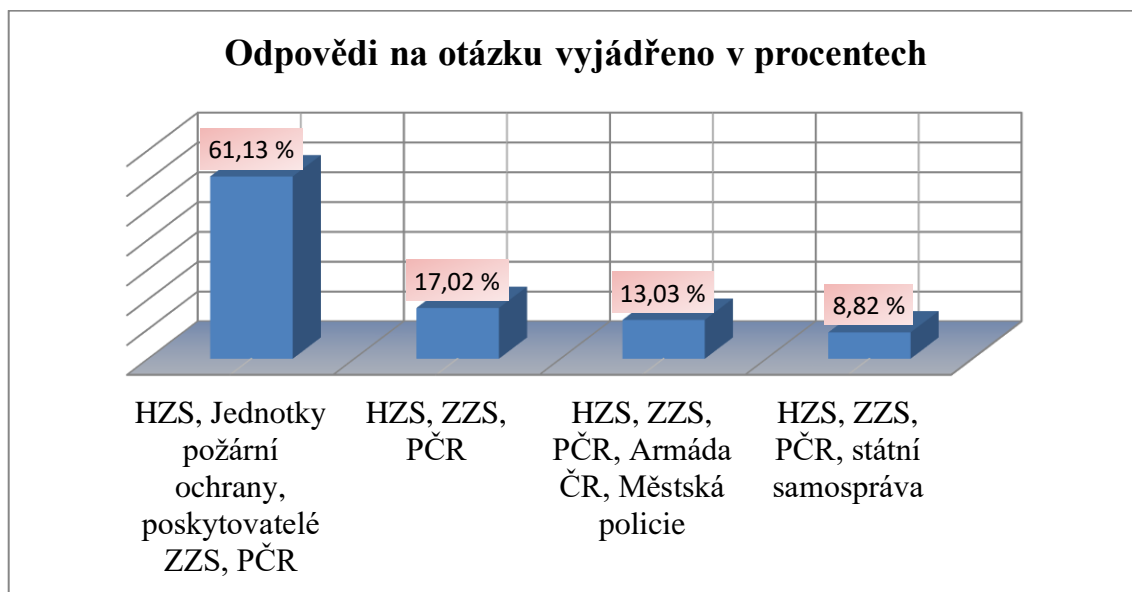
Zdroj: autor, 2022

Dle porovnaných dat 61 % respondentů volí správnou možnost pro evakuační zavazadlo. Nicméně je to méně respondentů, než kteří v přechozí otázce odpověděli, že zavazadlo by dokázali sbalit. Tímto se potvrzuje, že v předchozí otázce šlo o subjektivní pocit, který nebyl správně volen.

Otázka č. 11: Mezi základní složky Integrovaného záchranného systému patří – označte jednu odpověď:

Správná odpověď: Hasičský záchranný sbor České republiky, Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky

Graf 7 Odpovědi na otázku č. 11

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 14 Odpovědi na otázku č. 11

Škola:	HZS, Jednotky požární ochrany, poskytovatelé ZZS, PČR	HZS, ZZS, PČR	HZS, ZZS, PČR, Armáda ČR, Městská policie	HZS, ZZS, PČR, státní samospráva
ČVUT	45,00 %	12,50 %	12,50 %	30,00 %
UK	53,19 %	25,53 %	6,38 %	14,89 %
JČU	56,25 %	22,92 %	8,33 %	12,50 %
Zápočeská	52,50 %	12,50 %	20,00 %	15,00 %
Všcht	52,63 %	28,95 %	7,89 %	10,53 %
OSU	52,38 %	19,05 %	19,05 %	9,52 %
UP	55,81 %	16,28 %	13,95 %	13,95 %
MU	50,00 %	15,91 %	20,45 %	13,64 %
UTB	57,78 %	11,11 %	11,11 %	20,00 %
ZEM	58,54 %	17,07 %	17,07 %	7,32 %
UNOB	75,00 %	6,25 %	8,33 %	10,42 %

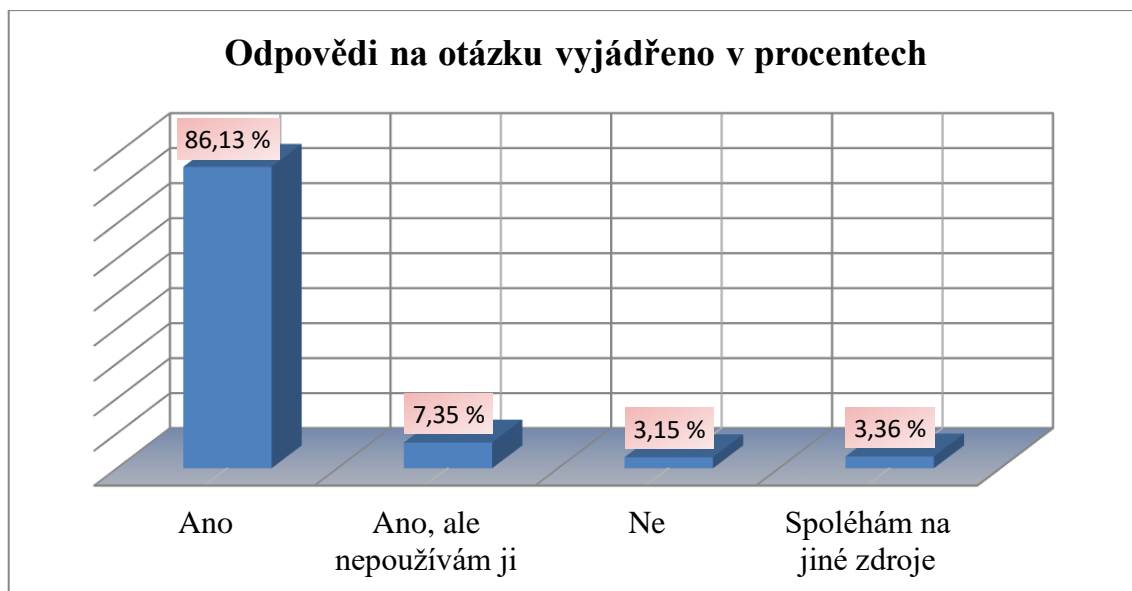
Zdroj: autor, 2022

Integrovaný záchranný systém z celkového počtu respondentů, kteří vyplnili dotazník správně volilo 61 % studentů. Lze vidět jistá míra vědomostí, jelikož studenti volili mezi základní složky i odpověď bez jednotek požární ochrany, která měla 17 %.

Otázka č. 12: Znáte aplikaci záchranka

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 8 Odpovědi na otázku č.12

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 15 Odpovědi na otázku č. 12

Školy:	Ano	Ano, ale nepoužívám ji	Ne	Spoléhám na jiné zdroje
ČVUT	77,50 %	7,50 %	2,50 %	12,50 %
UK	89,36 %	8,51 %	2,13 %	0,00 %
JČU	93,75 %	6,25 %	0,00 %	0,00 %
ZČU	82,50 %	17,50 %	0,00 %	0,00 %
VŠCHT	73,68 %	7,89 %	2,63 %	15,79 %
OSU	88,10 %	4,76 %	4,76 %	2,38 %
UPCE	86,05 %	6,98 %	2,33 %	4,65 %
MU	79,55 %	6,82 %	11,36 %	2,27 %
UTB	91,11 %	6,67 %	2,22 %	0,00 %
ČZU	90,24 %	4,88 %	4,88 %	0,00 %
UNOB	91,67 %	4,17 %	2,08 %	2,08 %

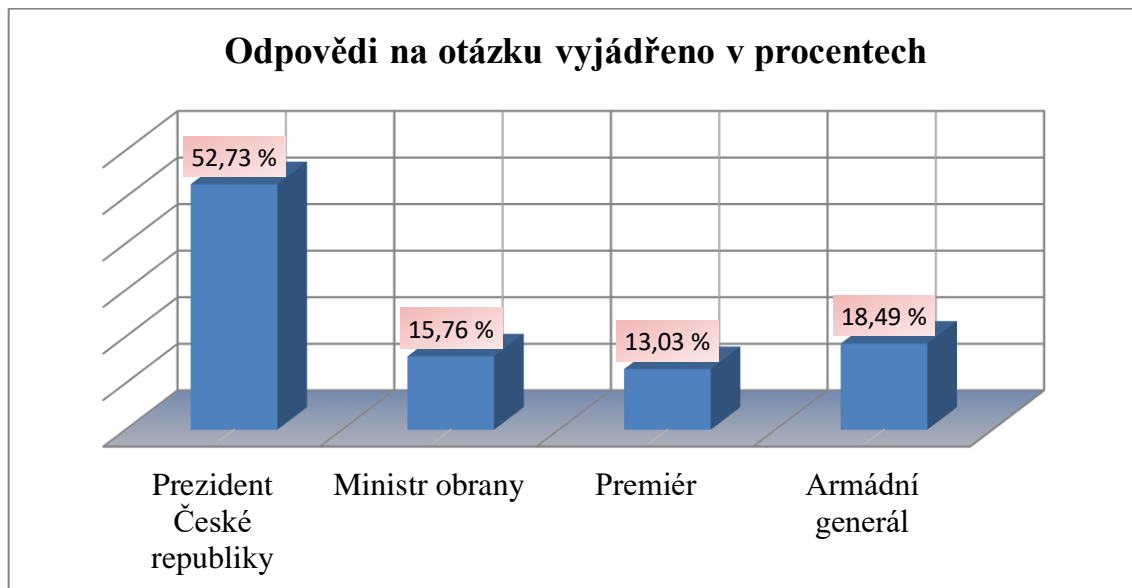
Zdroj: autor, 2022

Zde lze vidět, že povědomí o aplikaci záchranka má většina respondentů a pouze malá skupina studentů ji nezná. Tato aplikace se rozšířila velice rychle a jedná se o důležitou aplikaci, která se může hodit třeba právě pro lokaci. Nejméně studentů tuto aplikaci používá z Masarykovy univerzity. Příčina může být, že v Brně se nenachází tolik upoutávek a bannerů na tuto aplikaci jako například v Praze.

Otázka č. 13: Vrchním velitelem ozbrojených sil je:

Správná odpověď: Prezident České republiky

Graf 9 Odpovědi na otázku č. 13

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 16 Odpovědi na otázku č. 13

Škola:	Prezident České republiky	Ministr obrany	Premiér	Armádní generál
ČVUT	50,00 %	17,50 %	12,50 %	20,00 %
UK	46,81 %	19,15 %	12,77 %	21,28 %
JČU	45,83 %	18,75 %	8,33 %	27,08 %
ZČU	45,00 %	27,50 %	7,50 %	20,00 %
VŠCHT	44,74 %	21,05 %	26,32 %	7,89 %
OSU	54,76 %	21,43 %	9,52 %	14,29 %
UPCE	51,16 %	11,63 %	6,98 %	30,23 %
MU	34,09 %	11,36 %	15,91 %	38,64 %
UTB	42,22 %	15,56 %	33,33 %	8,89 %
ČZU	63,41 %	12,20 %	12,20 %	12,20 %
UNOB	97,92 %	0,00 %	0,00 %	2,08 %

Zdroj: autor, 2022

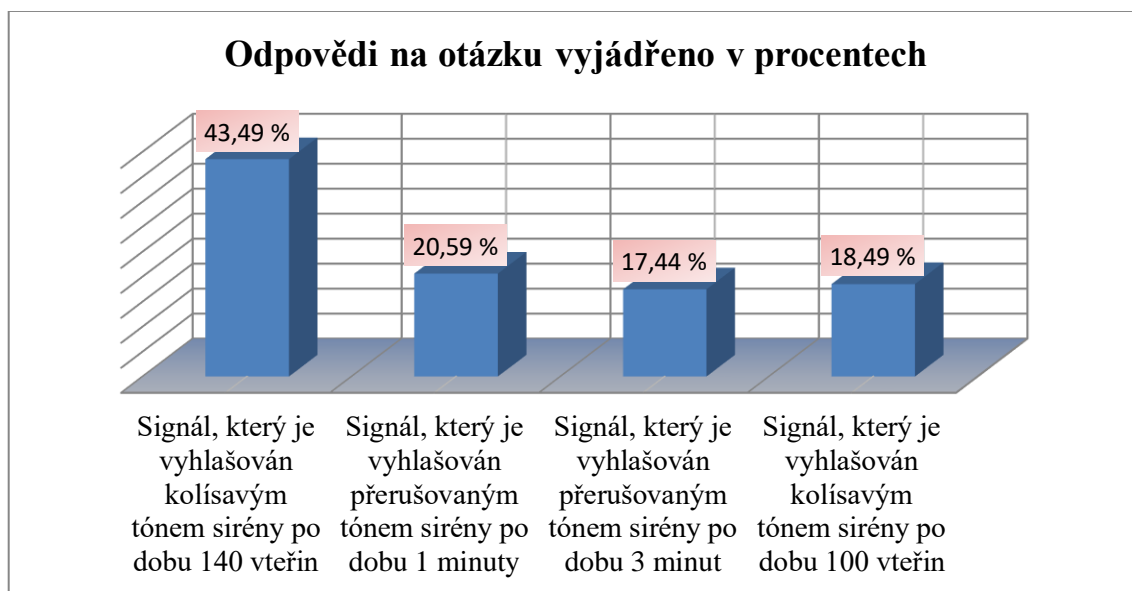
Tato tabulka znázorňuje vědomosti o vedení státu v případě válečného konfliktu. Z univerzity Obrany je 97 % úspěšnost a pouhé 2 % volili armádního generála. Následující školy měly úspěšnost okolo 50 %.

Otázka č. 14: Vyhlášení varovného signálu „Všeobecná výstraha“ značí:

Správná odpověď: Signál, který je vyhlášován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin

Graf 10 Odpovědi na otázku č. 14

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 17 Odpovědi na otázku č. 14

Škola:	Kolísavý tón po dobu 140 vteřin	Přerušovaný tón po dobu 1 minuty	Přerušovaný tón po dobu 3 minut	Kolísavý tón po dobu 100 vteřin
ČVUT	30,00 %	20,00 %	22,50 %	27,50 %
UK	36,17 %	23,40 %	12,77 %	27,66 %
JČU	56,25 %	31,25 %	12,50 %	0,00 %
ZČU	37,50 %	32,50 %	22,50 %	7,50 %
VŠCHT	42,11 %	21,05 %	26,32 %	10,53 %
OSU	45,24 %	21,43 %	19,05 %	14,29 %
UPCE	44,19 %	23,26 %	6,98 %	25,58 %
MU	47,73 %	20,45 %	27,27 %	4,55 %
UTB	37,78 %	20,00 %	33,33 %	8,89 %
ČZU	43,90 %	14,63 %	12,20 %	29,27 %
UNOB	54,17 %	0,00 %	0,00 %	45,83 %

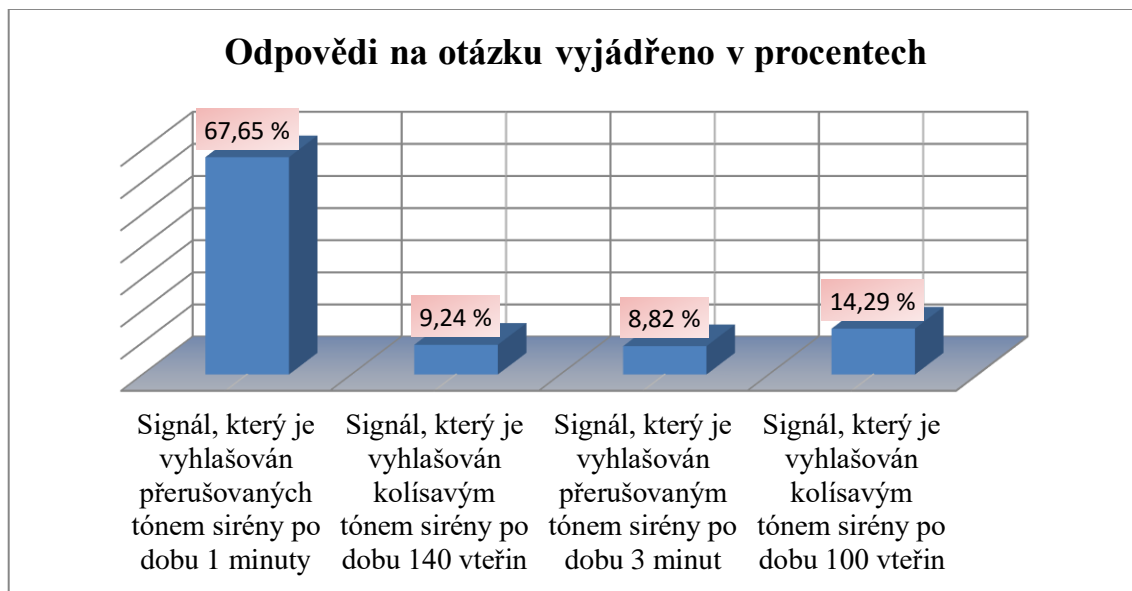
Zdroj: autor, 20222

Vědomosti v ohledu na výstrahy studenti měli mizivé. Úspěšnost 50 % překonala pouze univerzita Obrany a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Ostatní školy měli úspěšnost pod 50 %, což je velmi málo, vzhledem k pojetí těchto tónů.

Otázka č. 15: Vyhlášení „požárního poplachu“ signalizuje:

Správná odpověď: Signál, který je vyhlášován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty

Graf 11 Odpovědi na otázku č. 15

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 18 Odpovědi na otázku č. 15

Školy:	Přerušovaný tón po dobu 1 minuty	Kolísavý tón po dobu 140 vteřin	Přerušovaný tón po dobu 3 minut	Kolísavý tón po dobu 100 vteřin
ČVUT	57,50 %	10,00 %	22,50 %	10,00 %
UK	55,32 %	6,38 %	14,89 %	23,40 %
JČU	62,50 %	10,42 %	8,33 %	18,75 %
ZČU	67,50 %	15,00 %	12,50 %	5,00 %
VŠCHT	71,05 %	15,79 %	10,53 %	2,63 %
OSU	66,67 %	11,90 %	9,52 %	11,90 %
UPCE	76,74 %	11,63 %	2,33 %	9,30 %
MU	70,45 %	9,09 %	6,82 %	13,64 %
UTB	75,56 %	6,67 %	6,67 %	11,11 %
ČZU	65,85 %	7,32 %	4,88 %	21,95 %
UNOB	75,00 %	0,00 %	0,00 %	25,00 %

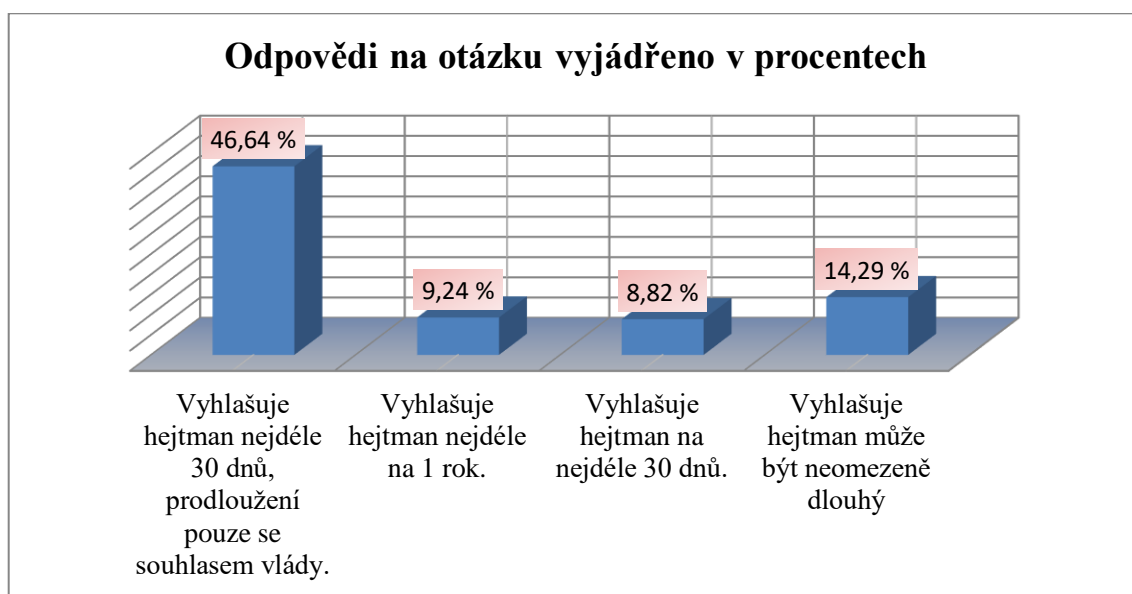
Zdroj: autor, 2022

Požární poplach zná 67 % respondentů, což je více než u varovného signálu „všeobecná výstraha“. To může být z důvodu častějšího dění. I zde bych očekával hranici úspěšnosti vyšší vzhledem k četnosti těchto signálů.

Otázka č. 16: Stav nebezpečí:

Správná odpověď: Vyhláší hejtman z důvodu ohrožení zdraví, života, majetku či životního prostředí v rámci kraje nebo jeho části na nejdéle 30 dnů, prodloužení pouze se souhlasem vlády.

Graf 12 Odpovědi na otázku č. 16

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 19 Odpovědi na otázku č. 16

Škola:	Vyhlašuje hejtman nejdéle 30dnů, prodloužení se souhlasem vlády	Vyhlašuje hejtman, nejdéle na 1 rok	Vyhlašuje hejtman, nejdéle na 30 dnů	Vyhlašuje hejtman, doba může být neomezená
ČVUT	37,50 %	10,00 %	22,50 %	10,00 %
UK	48,94 %	6,38 %	14,89 %	23,40 %
JČU	54,17 %	10,42 %	8,33 %	18,75 %
ZČU	42,50 %	15,00 %	12,50 %	5,00 %
VŠCHT	42,11 %	15,79 %	10,53 %	2,63 %
OSU	42,86 %	11,90 %	9,52 %	11,90 %
UPCE	48,84 %	11,63 %	2,33 %	9,30 %
MU	38,64 %	9,09 %	6,82 %	13,64 %
UTB	60,00 %	6,67 %	6,67 %	11,11 %
ČZU	41,46 %	7,32 %	4,88 %	21,95 %
UNOB	52,08 %	0,00 %	0,00 %	25,00 %

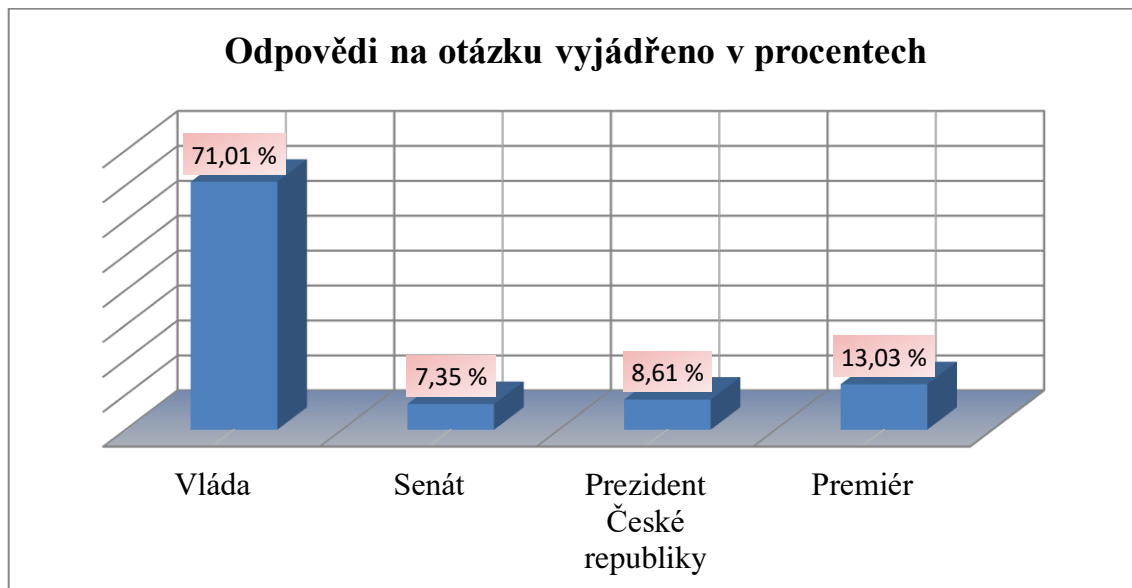
Zdroj: autor, 2022

V následujících datech bylo zjištěno, že studenti mají úspěšnost okolo 50 %. To může být způsobeno, že tento stav znají, ale nevědí, na jakou dobu může být stanoven. Zde byla nejlépeší univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Otázka č. 17: Nouzový stav:

Správná odpověď: Vyhláší Vláda

Graf 13 Odpovědi na otázku č. 17

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 20 Odpovědi na otázku č.17

Škola:	Vláda	Senát	Prezident České republiky	Premiér
ČVUT	57,50 %	10,00 %	22,50 %	10,00 %
UK	65,96 %	4,26 %	17,02 %	12,77 %
JČU	70,83 %	6,25 %	8,33 %	14,58 %
ZČU	67,50 %	15,00 %	12,50 %	5,00 %
VŠCHT	68,42 %	18,42 %	10,53 %	2,63 %
OSU	73,81 %	4,76 %	9,52 %	11,90 %
UPCE	67,44 %	11,63 %	2,33 %	18,60 %
MU	59,09 %	9,09 %	6,82 %	25,00 %
UTB	93,33 %	4,44 %	2,22 %	0,00 %
ČZU	68,29 %	0,00 %	4,88 %	26,83 %
UNOB	85,42 %	0,00 %	0,00 %	14,58 %

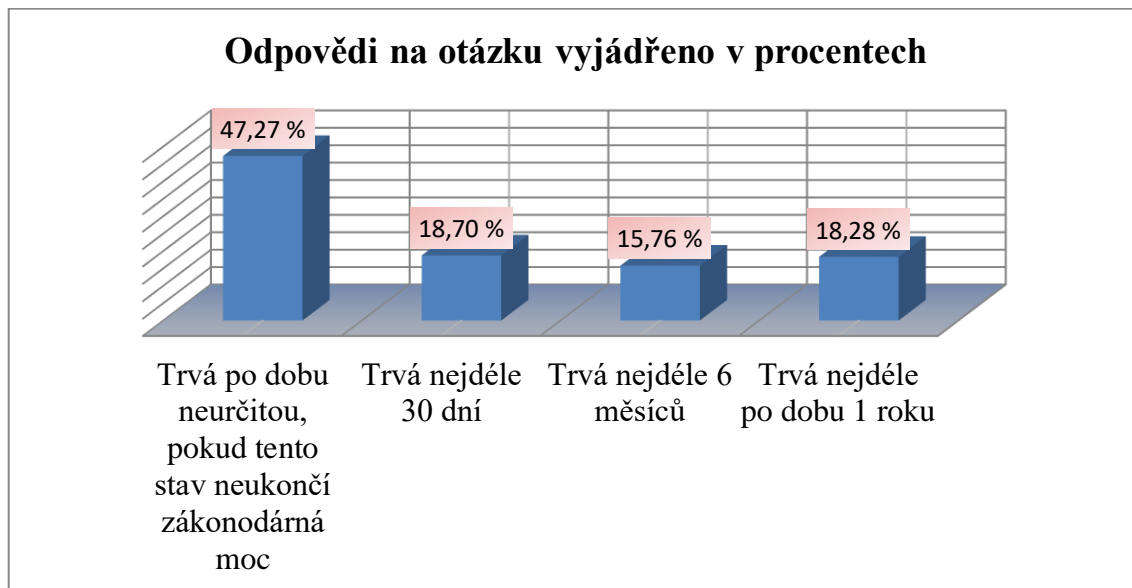
Zdroj: autor, 2022

Kdo vyhláší nouzový stav odpovědělo správně 71 % respondentů. Důvod vyšší úspěšnosti mohou být právě nedávné situace s pandemií covid-19 a vyhlášení těchto stavů a následně válka Ruska s Ukrajinou.

Otázka č. 18: Stav ohrožení státu:

Správná odpověď: Trvá po dobu neurčitou, pokud tento stav neukončí moc zákonodárna

Graf 14 Odpovědi na otázku č. 18

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 21 Odpovědi na otázku č. 18

Škola:	Trvá po dobu neurčitou	Trvá nejdéle 30 dní	Trvá nejdéle 6 měsíců	Trvá nejdéle po dobu 1 roku
ČVUT	35,00 %	27,50 %	27,50 %	10,00 %
UK	46,81 %	23,40 %	17,02 %	12,77 %
JČU	50,00 %	27,08 %	8,33 %	14,58 %
ZČU	40,00 %	42,50 %	12,50 %	5,00 %
VŠCHT	36,84 %	26,32 %	18,42 %	18,42 %
OSU	50,00 %	19,05 %	19,05 %	11,90 %
UPCE	39,53 %	16,28 %	20,93 %	23,26 %
MU	31,82 %	13,64 %	22,73 %	31,82 %
UTB	62,22 %	13,33 %	15,56 %	8,89 %
ČZU	46,34 %	0,00 %	14,63 %	39,02 %
UNOB	75,00 %	0,00 %	0,00 %	25,00 %

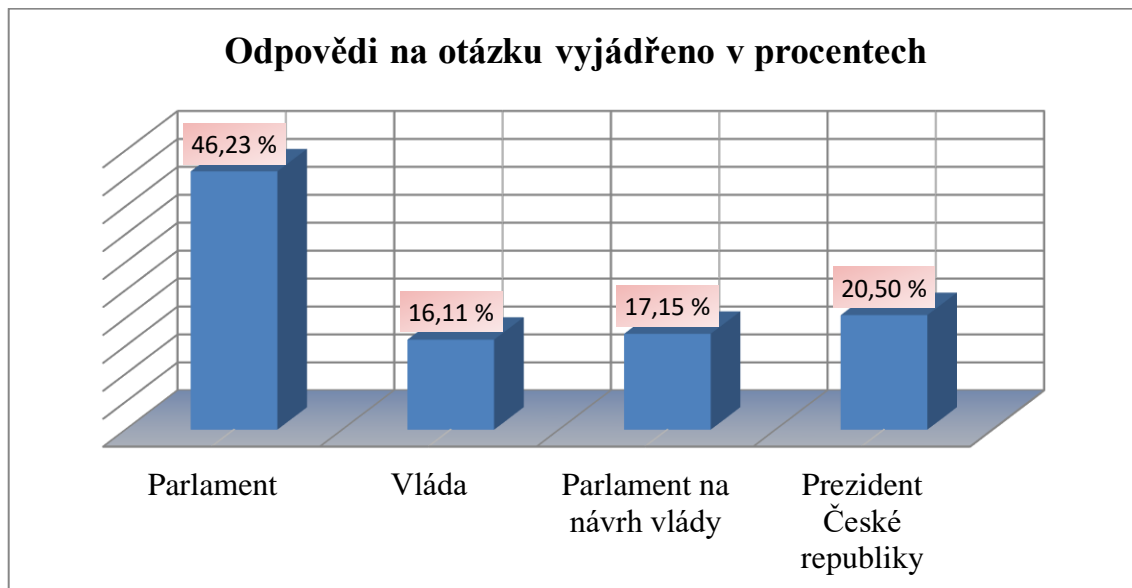
Zdroj: autor, 2022

Stav ohrožení státu opět nejlépe znají studenti z univerzity Obrany. Je zřejmé, že právě tito studenti by se na tomto stavu rozhodně podíleli, a tudíž musejí znát jeho náležitosti. Úspěšně vybrali správnou možnost i studenti z univerzity Tomáše Bati, kteří disponovali 62 %.

Otázka č. 19: Válečný stav vyhláší:

Správná odpověď: Parlament

Graf 15 Odpovědi na otázku č. 19

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 22 Odpovědi na otázku č. 19

Škola:	Parlament	Vláda	Parlament na návrh vlády	Prezident České republiky
ČVUT	40,00 %	22,50 %	32,50 %	5,00 %
UK	38,30 %	31,91 %	21,28 %	8,51 %
JČU	52,08 %	25,00 %	12,50 %	10,42 %
ZČU	35,00 %	27,50 %	17,50 %	20,00 %
VŠCHT	31,58 %	21,05 %	15,79 %	31,58 %
OSU	40,48 %	16,67 %	16,67 %	26,19 %
UPCE	39,53 %	13,95 %	18,60 %	27,91 %
MU	40,91 %	11,36 %	25,00 %	22,73 %
UTB	53,33 %	8,89 %	13,33 %	24,44 %
ČZU	43,90 %	0,00 %	17,07 %	39,02 %
UNOB	87,50 %	0,00 %	2,08 %	10,42 %

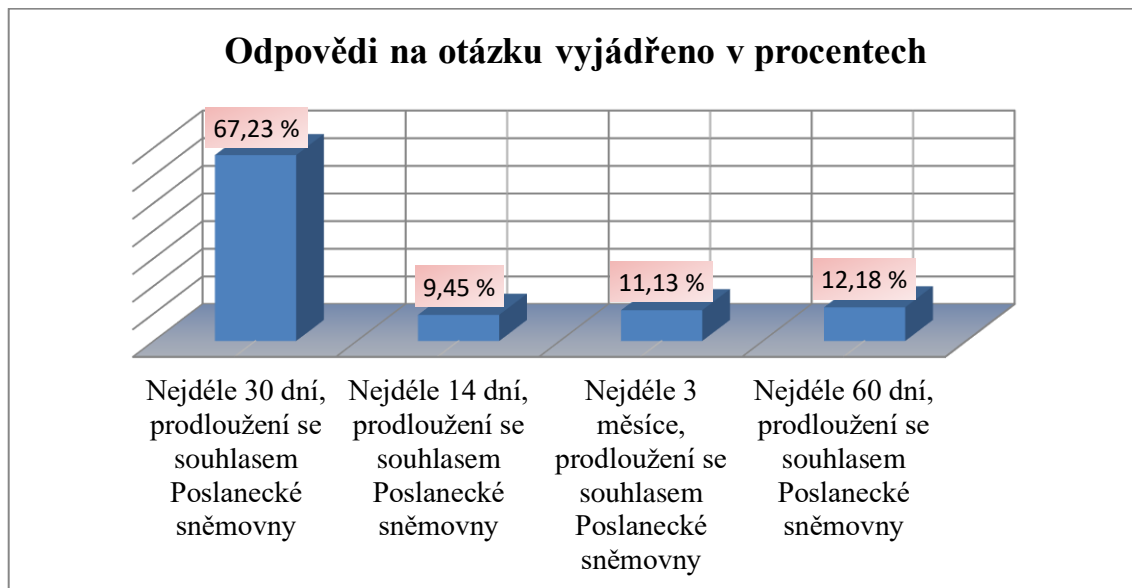
Zdroj: autor, 2022

Správnou odpověď u dané otázky volilo pouze 46 % respondentů. Toto může být zapříčiněno právě tím, že daná situace u nás v posledních letech nenastala, a tudíž studenti neměli důvod se v tomto ohledu informovat či vzdělávat. Studenti univerzity Obrany mají v této oblasti znalosti okolo 87 %, vzhledem k jejich plánu učiva je to odpovídající výsledek.

Otázka č. 20: Nouzový stav může být:

Správná odpověď: Nejdéle 30 dní, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny

Graf 16 Odpovědi na otázku č. 20

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 23 Odpovědi na otázku č. 20

Škola:	Nejdéle 30 dní, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny	Nejdéle 14 dní, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny	Nejdéle 3 měsíce, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny	Nejdéle 60 dní, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny
ČVUT	60,00 %	12,50 %	12,50 %	15,00 %
UK	61,70 %	6,38 %	14,89 %	17,02 %
JČU	64,58 %	8,33 %	12,50 %	14,58 %
ZČU	65,00 %	15,00 %	10,00 %	10,00 %
VŠCHT	63,16 %	10,53 %	13,16 %	13,16 %
OSU	61,90 %	16,67 %	7,14 %	14,29 %
ÚPCE	60,47 %	13,95 %	11,63 %	13,95 %
MU	56,82 %	18,18 %	22,73 %	2,27 %
UTB	91,11 %	4,44 %	4,44 %	0,00 %
ČZU	58,54 %	0,00 %	12,20 %	29,27 %
UNOB	91,67 %	0,00 %	2,08 %	6,25 %

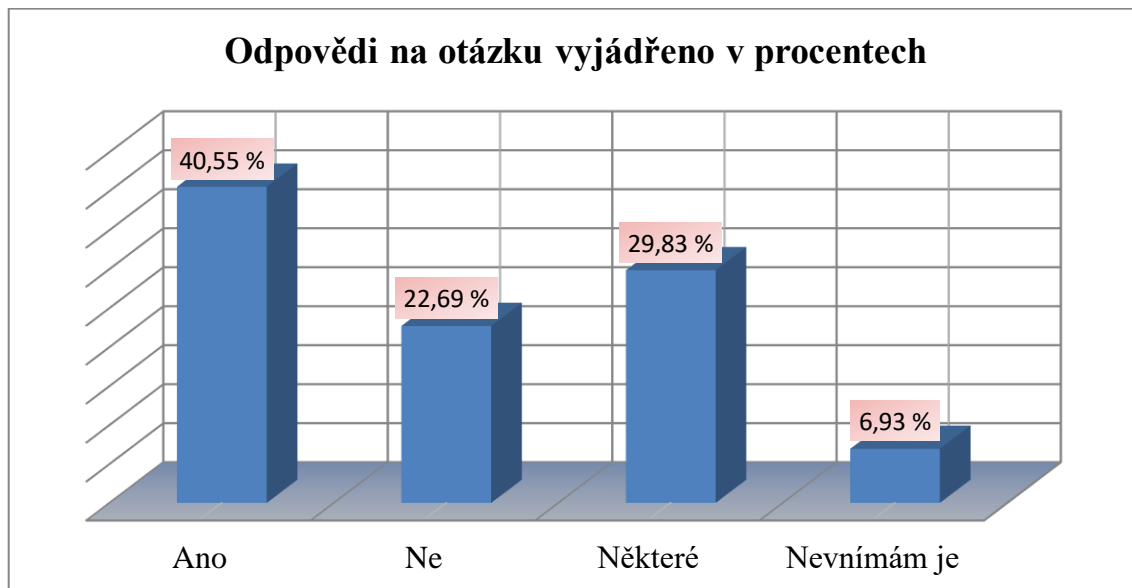
Zdroj: autor, 2022

Nouzový stav může být nejdéle 30 dní, prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny. Zde byla úspěšnost 67 %. Tato úspěšnost je nejspíše spjata s nedávnými událostmi a vyhlásováním či prodlužováním jednotlivých stavů. Lze vidět, že zde studenti mají vyšší znalosti oproti jiným krizovým stavům.

Otázka č. 21: Zná všechny druhy akustického varovného systému:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 17 Odpovědi na otázku č. 21

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 24 Odpovědi na otázku č. 21

Škola:	Ano	Ne	Někteří	Nevnímám je
ČVUT	37,50 %	27,50 %	30,00 %	5,00 %
UK	51,06 %	17,02 %	25,53 %	6,38 %
JČU	56,25 %	16,67 %	20,83 %	6,25 %
ZČU	45,00 %	35,00 %	10,00 %	10,00 %
VŠCHT	39,47 %	28,95 %	18,42 %	13,16 %
OSU	35,71 %	26,19 %	30,95 %	7,14 %
UPCE	34,88 %	27,91 %	23,26 %	13,95 %
MU	22,73 %	22,73 %	50,00 %	4,55 %
UTB	37,78 %	6,67 %	55,56 %	0,00 %
ČZU	36,59 %	29,27 %	29,27 %	4,88 %
UNOB	45,83 %	16,67 %	31,25 %	6,25 %

Zdroj: autor, 2022

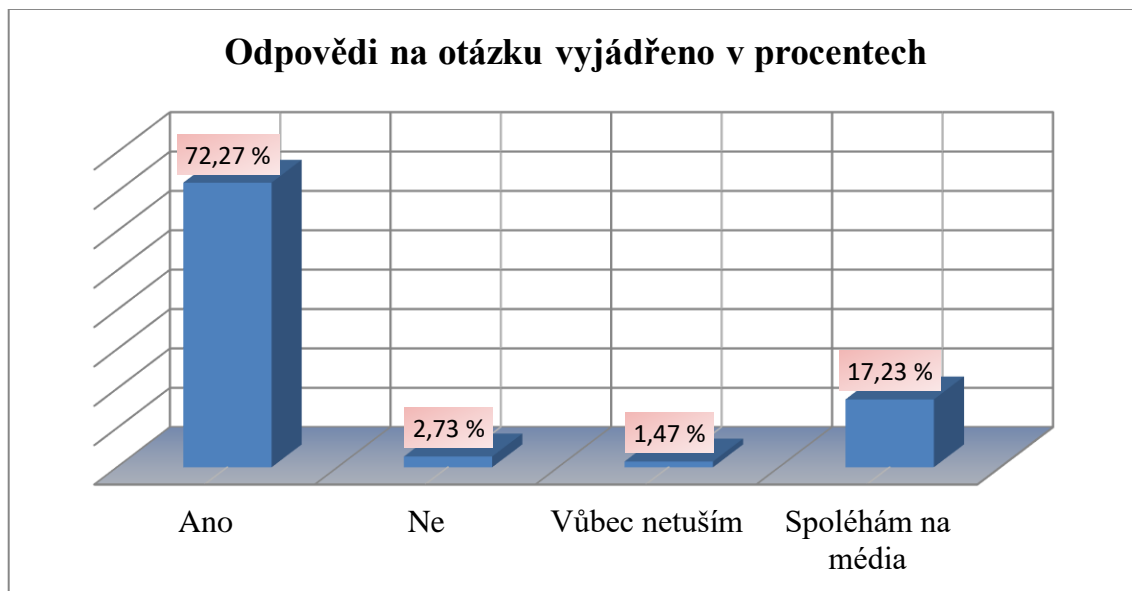
Všechny druhy akustického varovného signálu zná 40 % respondentů. Není divu, jelikož těchto signálů je více a jsou srozuměny třeba pouze s požárním poplachem. Největší vědomosti v této oblasti mají studenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Otázka č. 22: Při mimořádné události (například při povodních) přesně vím, co mám dělat:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 18 Odpovědi na otázku č. 22

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 25 Odpovědi na otázku č. 22

Škola:	Ano	Ne	Vůbec netuším	Spoléhám na média	Spoléhám na pokyny samosprávy
ČVUT	65,00 %	5,00 %	0,00 %	17,50 %	12,50 %
UK	68,09 %	4,26 %	0,00 %	25,53 %	2,13 %
JČU	83,33 %	4,17 %	2,08 %	4,17 %	6,25 %
ZČU	75,00 %	2,50 %	2,50 %	17,50 %	2,50 %
VŠCHT	57,89 %	0,00 %	0,00 %	39,47 %	2,63 %
OSU	76,19 %	2,38 %	2,38 %	16,67 %	2,38 %
UPCE	62,79 %	2,33 %	0,00 %	18,60 %	16,28 %
MU	63,64 %	2,27 %	2,27 %	20,45 %	11,36 %
UTB	88,89 %	2,22 %	2,22 %	2,22 %	4,44 %
ČZU	70,73 %	4,88 %	4,88 %	12,20 %	7,32 %
UNOB	79,17 %	0,00 %	0,00 %	18,75 %	2,08 %

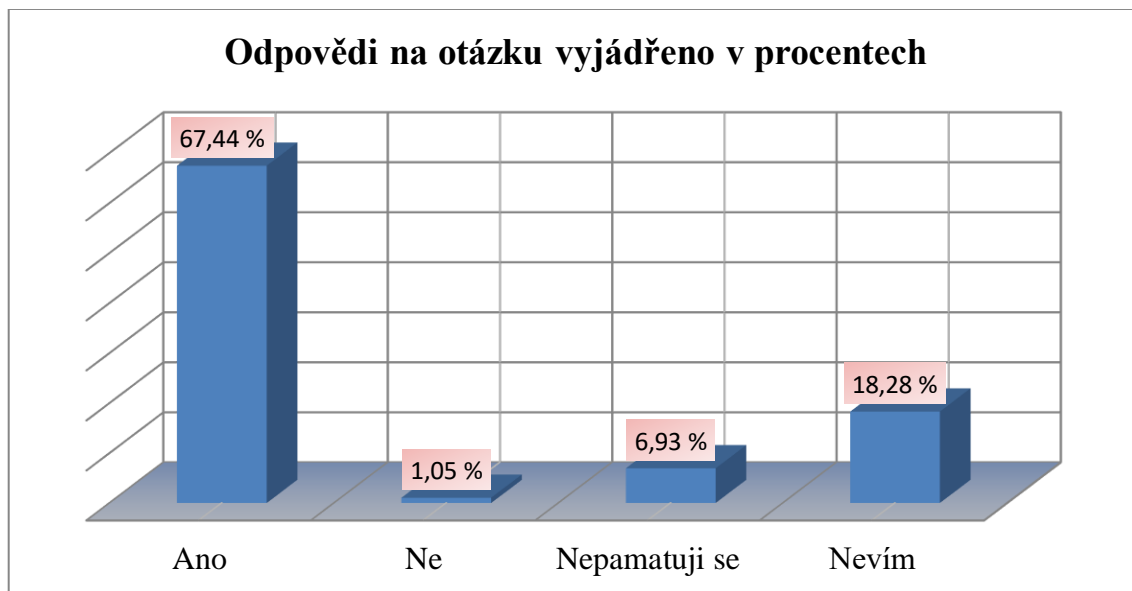
Zdroj: autor, 2022

Při mimořádné události studenti volí v 72 % možnost „ano“, tedy že vědí jak se v případě mimořádné události, například povodních chovat. Jelikož byla zvolena mimořádná událost tohoto typu, tak mnoho jedinců již tuto situaci zažilo, a tudíž mají pocit, že v danou situaci vědí, jak si počínat. Nejvíce tak je na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a následně na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Otázka č. 23: Již jsem se setkal při svém studiu na vysoké škole s problematikou krizového řízení:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 19 Odpovědi na otázku č. 23

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 26 Odpovědi na otázku č. 23

Škola:	Ano	Ne	Nepamatuji se	Nevím
ČVUT	62,50 %	0,00 %	5,00 %	32,50 %
UK	72,34 %	0,00 %	6,38 %	21,28 %
JČU	72,92 %	2,08 %	8,33 %	16,67 %
ZČU	70,00 %	0,00 %	7,50 %	22,50 %
VŠCHT	65,79 %	2,63 %	13,16 %	18,42 %
OSU	66,67 %	0,00 %	9,52 %	23,81 %
UPCE	67,44 %	2,33 %	6,98 %	23,26 %
MU	50,00 %	0,00 %	11,36 %	38,64 %
UTB	77,78 %	2,22 %	4,44 %	15,56 %
ČZU	58,54 %	2,44 %	4,88 %	34,15 %
UNOB	75,00 %	0,00 %	0,00 %	25,00 %

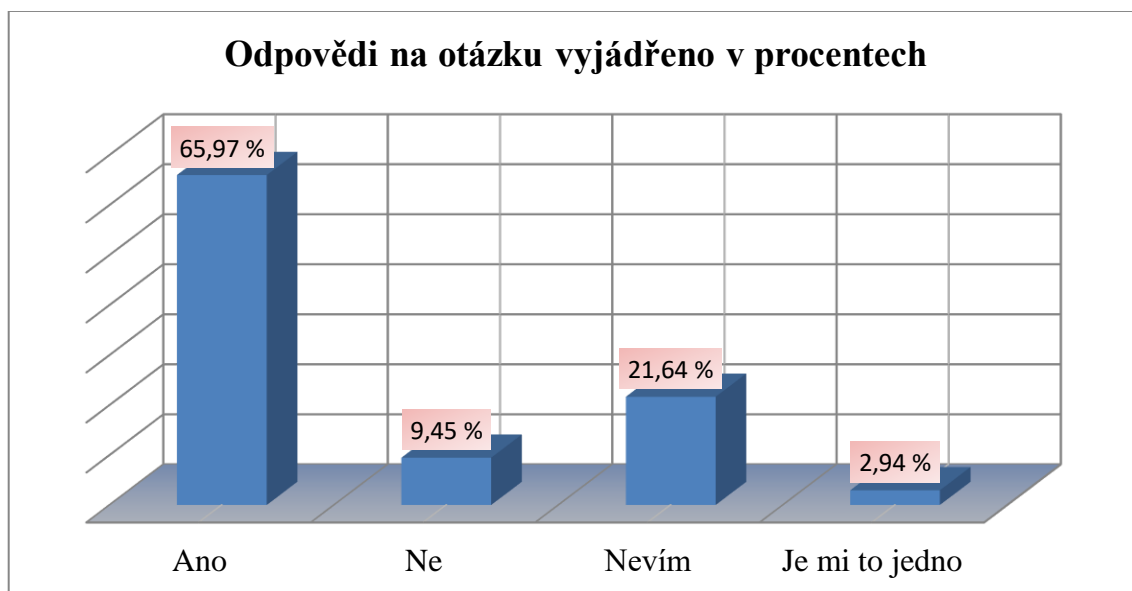
Zdroj: autor, 2022

Více než polovina studentů se v průběhu studia vysoké školy setkala s tématem krizového řízení. Je zde předpoklad, že se s touto problematikou seznámili právě díky nedávným událostem jako je pandemie covid-19 a následně válka na Ukrajině.

Otázka č. 24: Myslíte si, že situace v době trvání onemocnění COVID-19 byla rozšířena Vaše osobní znalost v oblasti krizovém řízení?

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 20 Odpovědi na otázku č. 24

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 27 Odpovědi na otázku č. 24

Škola:	Ano	Ne	Nevím	Je mi to jedno
ČVUT	70,00 %	7,50 %	20,00 %	2,50 %
UK	63,83 %	8,51 %	23,40 %	4,26 %
JČU	68,75 %	8,33 %	20,83 %	2,08 %
ZČU	67,50 %	7,50 %	17,50 %	7,50 %
VŠCHT	63,16 %	10,53 %	18,42 %	7,89 %
OSU	61,90 %	11,90 %	23,81 %	2,38 %
UPCE	58,14 %	13,95 %	27,91 %	0,00 %
MU	61,36 %	9,09 %	27,27 %	2,27 %
UTB	93,33 %	6,67 %	0,00 %	0,00 %
ČZU	65,85 %	9,76 %	19,51 %	4,88 %
UNOB	52,08 %	10,42 %	37,50 %	0,00 %

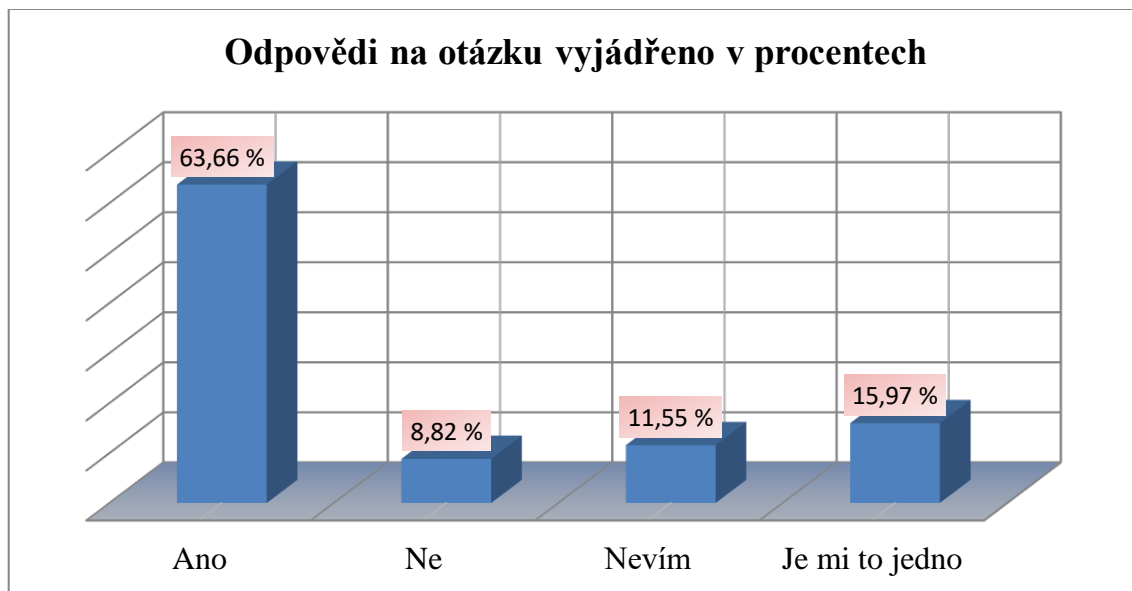
Zdroj: autor, 2022

Většina respondentů si myslí, že jejich znalosti se díky pandemii rozšířili. Nicméně právě studenti z UNOB si myslí, že nikoliv. Důvodem může být, že jejich znalosti již byli v době covidu již vyšší než u ostatních vysokých škol.

Otázka č. 25: Myslíte si, že v rámci Vašeho studia by měla být do výuky zařazena i oblast o krizovém řízení:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 21 Odpovědi na otázku č. 25

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 28 Odpovědi na otázku č. 25

Škola:	Ano	Ne	Nevím	Je mi to jedno
ČVUT	65,00 %	12,50 %	5,00 %	17,50 %
UK	70,21 %	2,13 %	10,64 %	17,02 %
JČU	50,00 %	6,25 %	27,08 %	16,67 %
ZČU	60,00 %	7,50 %	17,50 %	15,00 %
VŠCHT	55,26 %	10,53 %	13,16 %	21,05 %
OSU	57,14 %	11,90 %	9,52 %	21,43 %
UPCE	55,81 %	9,30 %	23,26 %	11,63 %
MU	63,64 %	11,36 %	2,27 %	22,73 %
UTB	84,44 %	6,67 %	2,22 %	6,67 %
ČZU	63,41 %	9,76 %	14,63 %	12,20 %
UNOB	72,92 %	10,42 %	2,08 %	14,58 %

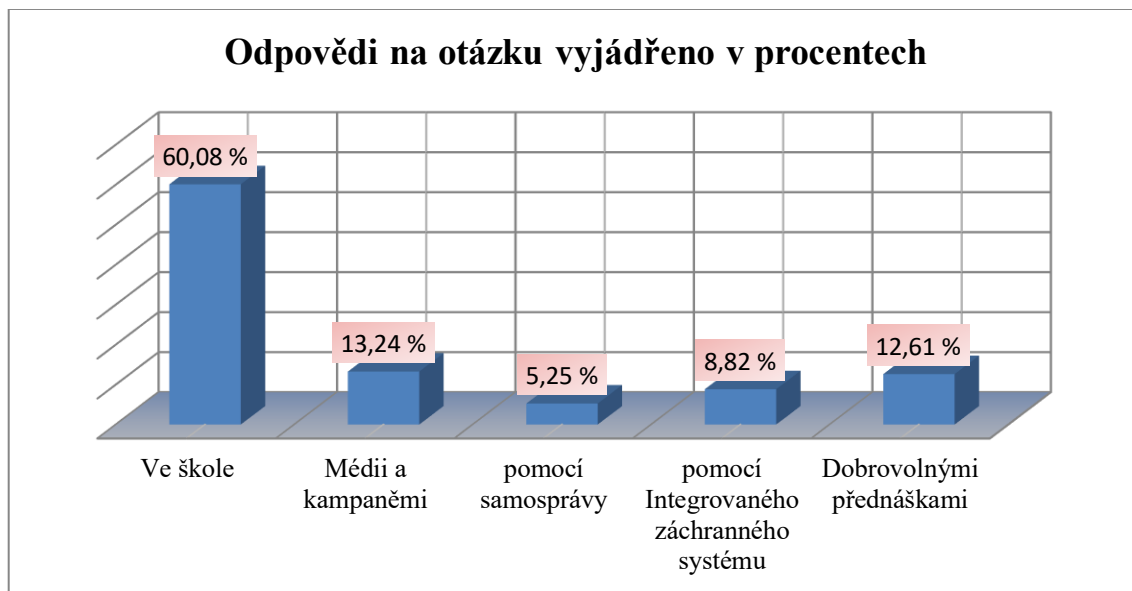
Zdroj: autor, 2022

Většina studentů si myslí, že by měla být výuka krizového řízení zahrnuta v rámci studia. Důvodem může být opět získání vědomostí kvůli nedávné situaci s pandemií. Zde je ovšem vidět že i studenti z UNOB si přejí, aby tomu tak bylo.

Otázka č. 26: Myslíte si, že v rámci všeobecné informovanosti obyvatelstva v oblasti krizového řízení by toto mělo být prohlubováno:

Preferovaná odpověď: Ve škole

Graf 22 Odpovědi na otázku č. 26

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 29 Odpovědi na otázku č. 26

Škola:	Ve škole	Médii a kampaněmi	pomocí samosprávy	pomocí Integrovaného záchranného systému	Dobrovolnými přednáškami
ČVUT	60,00 %	17,50 %	7,50 %	7,50 %	7,50 %
UK	59,57 %	10,64 %	8,51 %	8,51 %	12,77 %
JČU	47,92 %	12,50 %	6,25 %	14,58 %	18,75 %
ZČU	62,50 %	10,00 %	5,00 %	12,50 %	10,00 %
VŠCHT	52,63 %	15,79 %	7,89 %	5,26 %	18,42 %
OSU	52,38 %	16,67 %	4,76 %	11,90 %	14,29 %
UPCE	51,16 %	13,95 %	2,33 %	6,98 %	25,58 %
MU	59,09 %	15,91 %	6,82 %	4,55 %	13,64 %
UTB	80,00 %	11,11 %	2,22 %	6,67 %	0,00 %
ČZU	58,54 %	12,20 %	2,44 %	12,20 %	14,63 %
UNOB	75,00 %	10,42 %	4,17 %	6,25 %	4,17 %

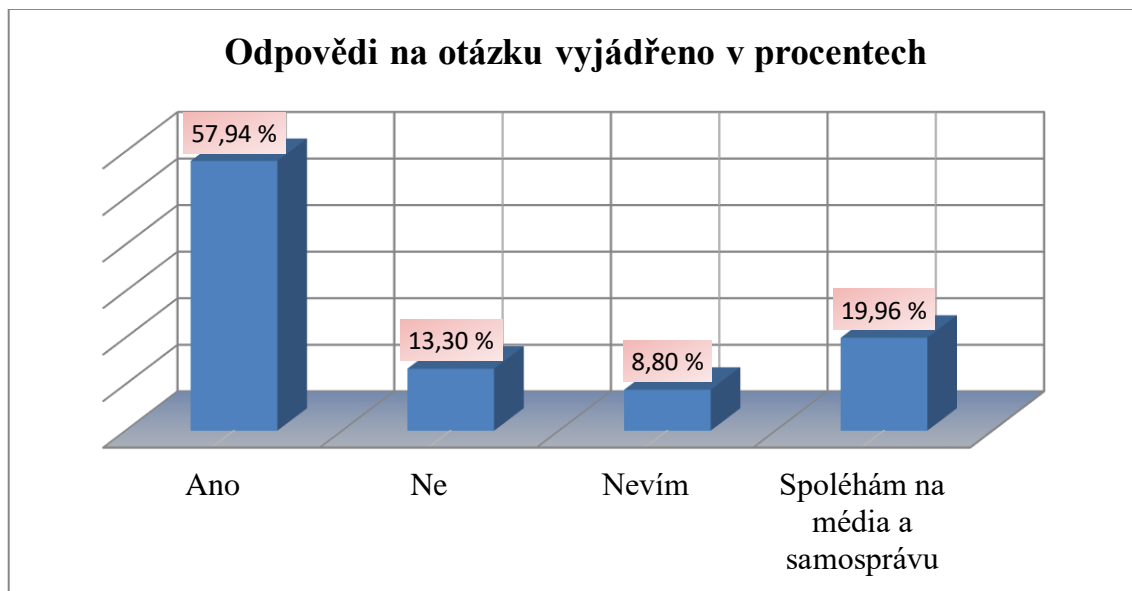
Zdroj: autor, 2022

Nejvíce studentů si myslí, že znalosti v problematice krizového řízení by mělo být prohlubováno právě ve škole, jako další možnost poté volí pomocí médií a kampaní. Velké procento činí i možnost dobrovolných přednášek. Je zřejmé že studenti o tuto problematiku mají zájem.

Otázka č. 27: Při mimořádné události velkého rozsahu (například zemětřesení) vím, co mám dělat:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 23 Odpovědi na otázku č. 27

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 30 Odpovědi na otázku č. 27

Škola:	Ano	Ne	Nevím	Spoléhám na média a samosprávu
ČVUT	50,00 %	20,00 %	7,50 %	22,50 %
UK	46,81 %	10,64 %	21,28 %	21,28 %
JČU	66,67 %	12,50 %	6,25 %	14,58 %
ZČU	45,00 %	17,50 %	17,50 %	20,00 %
VŠCHT	47,37 %	13,16 %	26,32 %	13,16 %
OSU	59,52 %	16,67 %	9,52 %	14,29 %
UPCE	53,49 %	13,95 %	11,63 %	20,93 %
MU	54,55 %	9,09 %	4,55 %	31,82 %
UTB	71,11 %	11,11 %	4,44 %	13,33 %
ČZU	53,66 %	14,63 %	9,76 %	21,95 %
UNOB	70,83 %	6,25 %	2,08 %	20,83 %

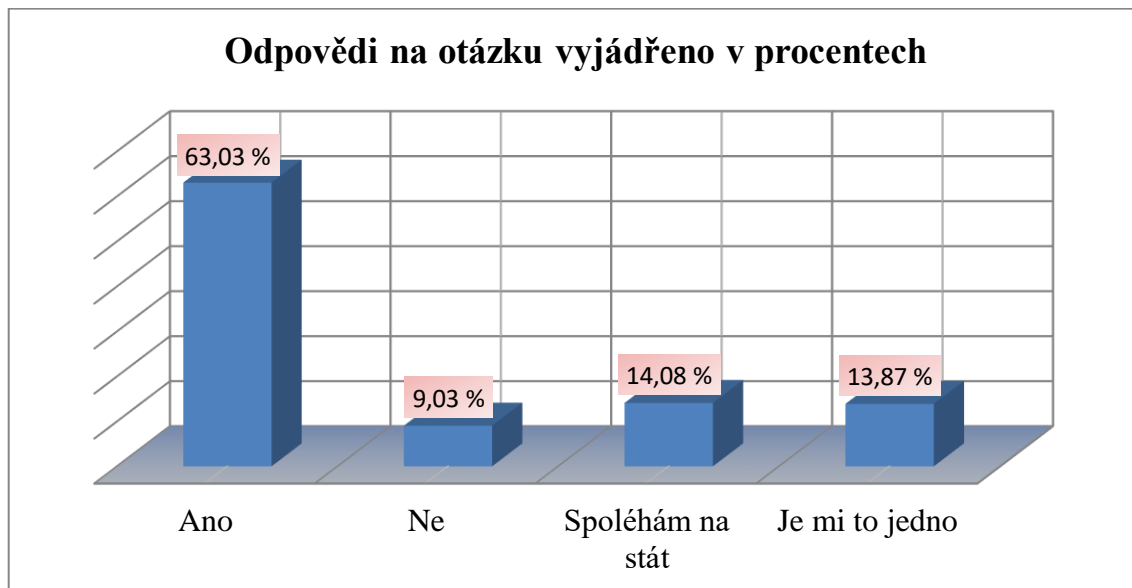
Zdroj: autor, 2022

Při mimořádné události jako je například povodeň studenti volili, že vědí, jakým způsobem se zachovat. Je zajímavé, že u mimořádné události velkého rozsahu volí tuto možnost pouze 57 %. Zvolený příklad zemětřesení, zřejmě většina respondentů nezažila, tím pádem i jejich znalost může být menší.

Otázka č. 28: Uvítáte možnost získat vědomosti, co dělat při mimořádné události:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 24 Odpovědi na otázku č. 28

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 31 Odpovědi na otázku č. 28

Školy:	Ano	Ne	Spoléhám na stát	Je mi to jedno
ČVUT	67,50 %	10,00 %	10,00 %	12,50 %
UK	68,09 %	6,38 %	17,02 %	8,51 %
JČU	52,08 %	4,17 %	16,67 %	27,08 %
ZČU	65,00 %	7,50 %	22,50 %	5,00 %
VŠCHT	63,16 %	15,79 %	13,16 %	7,89 %
OSU	61,90 %	9,52 %	11,90 %	16,67 %
UPCE	62,79 %	6,98 %	9,30 %	20,93 %
MU	56,82 %	9,09 %	9,09 %	25,00 %
UTB	62,22 %	11,11 %	6,67 %	20,00 %
ČZU	60,98 %	14,63 %	19,51 %	4,88 %
UNOB	72,92 %	6,25 %	18,75 %	2,08 %

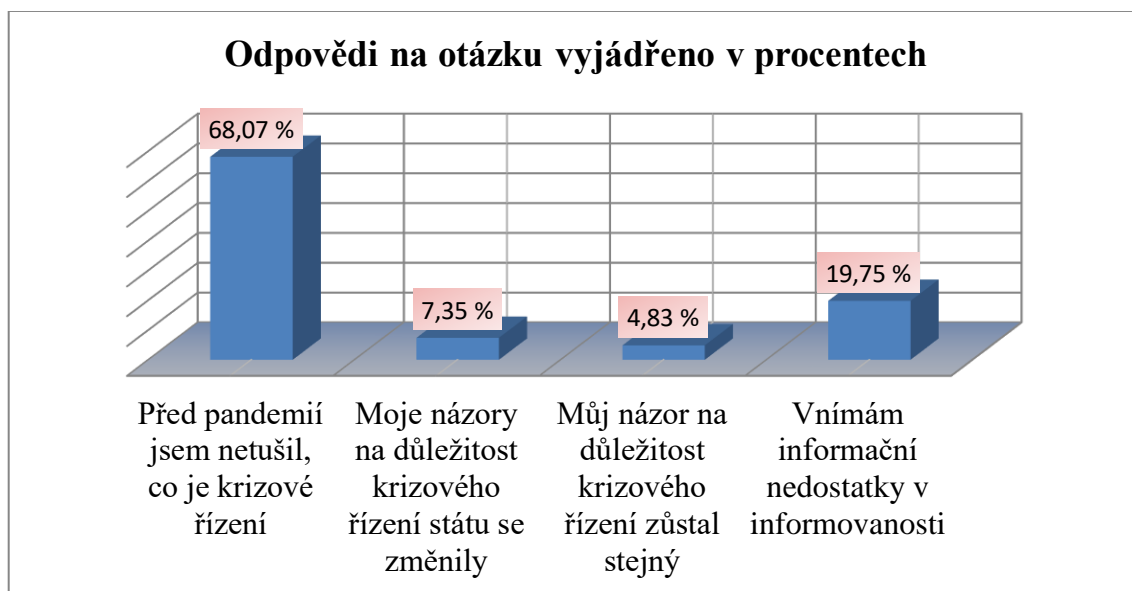
Zdroj: autor, 2022

Většina respondentů by uvítala možnost získat vědomosti, co dělat při mimořádné události. Ovšem velkému procentu studentů je to jedno, tudíž se nechtějí dále vzdělávat v oboru krizového řízení.

Otázka č. 29: Pokud porovnáte Vaše vědomosti v oblasti krizového řízení v době před pandemií a v době pandemie, tak můžete z hlediska Vaší bezpečnosti sdělit:

Preferovaná odpověď: Moje názory na důležitost krizového řízení státu se změnily

Graf 25 Odpovědi na otázku č. 29

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 32 Odpovědi na otázku č. 29

Škola:	Před pandemií jsem netušil, co je krizové řízení	Moje názory na důležitost krizového řízení státu se	Můj názor na důležitost krizového řízení zůstal stejný	Vnímám informační nedostatky v informovanosti
ČVUT	60,00 %	7,50 %	7,50 %	25,00 %
UK	61,70 %	4,26 %	0,00 %	34,04 %
JČU	72,92 %	2,08 %	6,25 %	18,75 %
ZČU	62,50 %	5,00 %	5,00 %	27,50 %
VŠCHT	68,42 %	13,16 %	2,63 %	15,79 %
OSU	64,29 %	7,14 %	7,14 %	21,43 %
UPCE	65,12 %	4,65 %	9,30 %	20,93 %
MU	65,91 %	6,82 %	6,82 %	20,45 %
UTB	73,33 %	11,11 %	4,44 %	11,11 %
ČZU	68,29 %	14,63 %	2,44 %	14,63 %
UNOB	83,33 %	6,25 %	2,08 %	8,33 %

Zdroj: autor, 2022

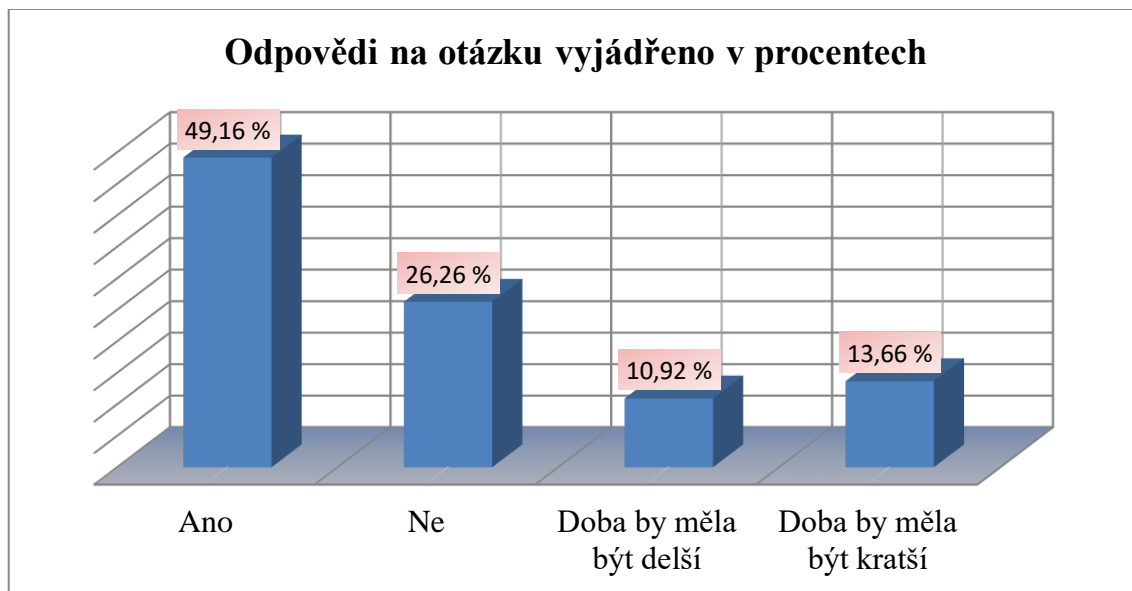
S ohledem na nedávnou situaci covid-19 studenti prahli po informacích ohledně nouzového stavu a dalších krizových stavech. Před touto dobou ale většina studentů netušila, co to krizové řízení vlastně je. Nyní se situace změnila a někteří respondenti názor na krizové řízení změnili či zjistili nedostatky ve svých všeobecných znalostech.

Otázka č. 30: Uvítáte přípravu občanů k obraně státu formou povinné vojenské služby po dobu 3 měsíců:

Preferovaná odpověď: Ano

Graf 26 Odpovědi na otázku č. 30

Zdroj: autor, 2022

Tabulka 33 Odpovědi na otázku č. 30

Škola:	Ano	Ne	Doba by měla být delší	Doba by měla být kratší
ČVUT	37,50 %	27,50 %	12,50 %	22,50 %
UK	46,81 %	27,66 %	8,51 %	17,02 %
JČU	66,67 %	29,17 %	4,17 %	0,00 %
ZČU	45,00 %	30,00 %	12,50 %	12,50 %
VŠCHT	39,47 %	26,32 %	13,16 %	21,05 %
OSU	11,90 %	35,71 %	23,81 %	28,57 %
UPCE	39,53 %	25,58 %	16,28 %	18,60 %
MU	43,18 %	29,55 %	13,64 %	13,64 %
UTB	55,56 %	26,67 %	8,89 %	8,89 %
ČZU	43,90 %	34,15 %	9,76 %	12,20 %
UNOB	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Zdroj: autor, 2022

Příprava občanů k obraně státu je velice diskutované téma, na kterém se spousta lidí nemusí shodnout. Nicméně lze vidět že studenti UNOB jsou všichni pro.

4.1 Interpretace výsledků

Na 11 vysokých školách bylo celkem rozdáno na 550 ks dotazníků. K vyhodnocení bylo použito 476 dotazníků. Rozdíl vznikl neodevzdáním dotazníku nebo chybou v dotazníku. Aby data nebyla zkreslena z celkového pohledu na vysoké školy, tak dotazník byl poskytnut v oblasti společenských oborů, přírodovědeckých oborů, technických oborů, zemědělských oborů a také v oblasti umění, vojenství a policie.

Na každou vybranou vysokou školu bylo poskytnuto 50 dotazníků. Nejvíce dotazníků se vrátilo z Univerzity obrany a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a to 48 dotazníků z 50. Pomyslnou 3. příčku obsadila Karlova univerzita. Naopak nejméně dotazníků bylo získáno z Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Můžeme tedy konstatovat, že největší zájem a podvědomí o krizovém řízení je doménou vysokých škol, které mají k tomuto tématu právě nejbliže.

Na otázku, zda studenti vysokých škol slyšeli o zákonu 240/2000 Sb., který pojednává o krizovém řízení odpovědělo 56,3 % respondentů, že o tomto zákonu slyšeli. Naopak 25,42 % respondentů o tomto zákonu neslyšelo a ani jim tento zákon nic neříká. Pokud respondenti sami sebe posuzují své vědomosti a znalosti v době před příchodem viru do ČR, tak 68,07 % přiznává, že před pandemií netušili, co je krizové řízení. Na otázku, zda respondenti znají, kde mohou získat informaci v případě jakékoliv situace si myslí 61,34 % a naopak 6,3 % vůbec netuší kde informace získat. 32,36 % respondentů se spoléhá na státní správu nebo média.

Rozdíl mezi rizikem a hrozbou si myslí 50 % respondentů, že tento rozdíl znají. Naopak 8,19 % tento rozdíl kategoricky neznají. 41,81 % si myslí, že je to stejné nebo nevědí. Z odpovědí v podstatě vyplývá, že polovina si myslí, že rozdíl zná a druhá polovina v podstatě nikoliv. Není asi s podivem, že právě na UNOB je znalost rozdílu mezi rizikem a hrozbou největší a to v 70,83 %. Ostatní školy tuto znalost nemají v tak vysokém rozsahu. Rozdíl je zde poměrně markantní.

Zcela správnou definici mimořádné události zná 54,20 % respondentů. Naopak 45,8 % respondentů má pouze neúplnou znalost co to je mimořádná událost. Toto nám ukazuje na určitou absenci periferního vidění některých událostí.

Na dotaz, zda byste si dokázali zabalit evakuační zavazadlo správně odpovědělo 66,81 %, že ano. Ovšem při ověření, co konkrétně evakuační zavazadlo obsahuje již správně odpovědělo pouze 61,13 % respondentů. Z toho vyplývá, že 5,68 % respondentů své znalosti nadhodnotili. Nejvíce své znalosti nadhodnotili respondenti UK a ZČU. Naopak

nejméně své znalosti nadhodnotili respondenti z JČU a UNOB.

Základní složky integrovaného systému bylo zcela správně označeno 61,13 % respondentů. V podstatě 38,87 % respondentů nemá komplexní znalost co do složek IZS patří.

Aplikaci záchranka vůbec nezná 3,15 % respondentů.

Znalost, kdo je vrchním velitelem ozbrojených sil správně odpovědělo 52,73 % respondentů. Z průměru velmi výrazně vybočuje UNOB, kde správně odpovědělo 97,92 % respondentů. Pokud by respondenti z UNOB odpověděli v korelaci celkového průměru, byla by to pro UNOB fatální chyba ve výuce.

V oblasti vyhlášení akustickým signálem správně na signál všeobecná výstraha odpovědělo 43,49 % respondentů a na vyhlášení požárního poplachu odpovědělo správně 67,65 % respondentů. Přestože jsou oba signály akustické, tak vyšší znalost je u signálu, který je čteněji využíván a tím je znalost vyšší a v podstatě empirická. Můžeme i konstatovat, že jiné signály, než je požární poplach nejsou respondentům známy. Na dotaz znalosti všech akustických signálů odpovědělo ano pouze 40,55 % respondentů. V souvislosti s děním na Ukrajině si můžeme položit otázku, kolik lidí by vyhledalo úkryt při leteckém náletu po zaznění akustického signálu, pokud tento signál zazněl.

Většina respondentů a to 53,36 % nemá představu o stavu nebezpečí ve spojitosti s platnou legislativou.

Na pojem nouzového stavu správně odpovědělo 71,01 % respondentů. Na dobu trvání správně odpovědělo 67,23 % respondentů. V době před nástupem viru COVID-19 do ČR nikdy pojem nouzového stavu a délka trvání a za jakých podmínek nebyl tak často opakován v médiích, jako v dobách, kdy ještě nebylo známo nic o tomto viru. Před příchodem viru do ČR je možné předpokládat, že výsledek by byl procentuálně menší. Správně charakterizovat stav ohrožení státu nejvíce dokázali definovat respondenti UNOB a to ze 75 %. Celkový průměr správných odpovědí byl 47,27 %. Respondenti z UNOB také nejlépe odpověděli na otázku válečného stavu z 87,5 %. Celkově to ovšem bylo 46,23 %.

Při povodních si 72,27 % respondentů myslí, že přesně znají, co mají při této mimořádné události dělat. Největší procento správných odpovědí bylo z JČU a UNOB. Při zemětřesení si myslí 57,94 % respondentů, že vědí, co mají dělat. Nyní je zde rozdíl vnímání mezi zemětřesením a povodní 14,33 % ve vnímání co při této mimořádné události dělat. Tento rozdíl je možné chápat, že v ČR dochází více k povodním než k zemětřesení. Zemětřesení je spíše ve známosti ze sdělovacích prostředků a nikoliv

povodeň, která není od bydliště daleko.

S problematikou krizového řízení na vysoké škole se setkala celkem 67,44 % respondentů. Z hlediska výukových plánů se nejvíce s touto problematikou setkali respondenti z JČU a UNOB. U ostatních škol bylo zřejmě největším informačním zdrojem masová informační média. V době trvání pandemické situace také 65,97 % respondentů potvrzuje, že jejich znalosti a podvědomí v oblasti krizového řízení jsou vyšší než před příchodem viru.

V souvislosti s událostmi předchozích několika málo let si 63,66 % respondentů myslí, že v rámci studia na vysoké škole měla být do výuky zařazena i oblast krizového řízení. Jen 8,82 % tuto problematiku odmítá. Pro doplnění ve vztahu k výuce si 60,08 % respondentů myslí, že právě problematika v oblasti krizového řízení by měla být prohlubována právě ve škole. Celkem 63,03 % respondentů uvítá možnost získání vědomostí a znalostí při mimořádné situaci.

V souvislosti s agresí Ruska na sousední stát by 49,16 % respondentů uvítalo přípravu občanů formou povinné vojenské služby po dobu 3 měsíců. Naopak 26,26 % povinnou vojenskou službu odmítá.

4.2 Statistická analýza

Položené průzkumné otázky:

1. Studenti mají znalosti v problematice krizového řízení vyšší než 75 %.
2. Pandemie COVID-19 má vliv na rozšíření znalostí v rámci krizového řízení.

Průzkumná otázka č.1:

Pro odpověď na zadanou otázku bylo provedeno šetření u studentů vybraných vysokých škol formou dotazníku. Pro konstatování, že studenti znají problematiku v oblasti krizového řízení jsme si stanovili hranici správných odpovědí 75 %.

Výsledky dotazníkového šetření jsou uvedeny v následné tabulce:

Tabulka 34 Znalosti v oblasti krizového řízení

Dle škol	Správné odpovědi v %
ČVUT	51,05 %
UK	54,09 %
JČU	61,95 %
Zápočeská	53,68 %
Všcht	49,72 %
Ostrava	59,27 %
UP	55,20 %
MU	50,00 %
UTB	64,91 %
ZEM	59,69 %
UNOB	75,44 %

Zdroj: autor, 2022

Z tabulky je zcela zřejmé, že stanovenou hranici 75 % úspěšně zodpovězených otázek byla překročena pouze UNOB. Ostatní tuto hranici nepřekročili.

Odpověď na otázku:

Můžeme konstatovat, že stanovená hranice 75% úspěšnosti nebyla celkově překročena. Daná hranice byla pouze překročena u respondentů UNOB.

Průzkumná otázka č.2

Pro odpověď na zadanou otázku bylo provedeno opět šetření u studentů vybraných vysokých škol formou dotazníku. V dotazníku byla položena subjektivní otázka:

Myslíte si, že situace v době trvání onemocnění covid-19 byla rozšířena Vaše osobní znalost v oblasti krizového řízení?

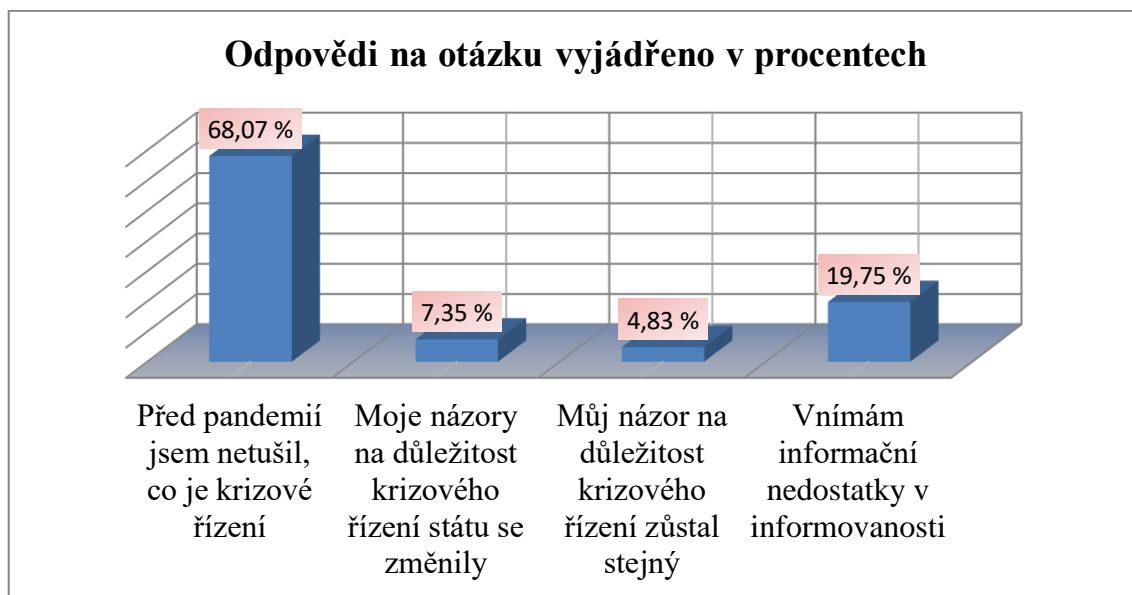
Zde se respondenti na základě svého vědomí a svědomí k této otázce vyjádřili formou svého osobního subjektivního pocitu. Z 476 obdržených dotazníků se 392 dotazovaných vyjádřilo, že mají větší znalosti v problematice krizového řízení, než tomu bylo před příchodem pandemie Covid-19. Procentuálně 82,35 % je nezanedbatelné číslo.

Dále byla položena otázka:

Pokud porovnáte Vaše vědomosti v oblasti krizového řízení v době před pandemií a v době pandemie, tak můžete z hlediska Vaší bezpečnosti sdělit.

Odpovědi jsou v následném grafu:

Graf 27 Vliv pandemie na znalosti studentů

Zdroj: autor, 2022

Z grafu je patrné že 68,07 % respondentů před pandemií netušilo co je to krizové řízení.

Odpověď na otázku:

Pandemie COVID-19 má vliv na rozšíření znalostí v rámci krizového řízení což je deklarováno výše.

5 DISKUZE

Dle získaných odpovědí můžeme konstatovat, že vlivem událostí posledních let došlo ke změně vnímání oblasti krizového řízení. 68,07 % respondentů samo přiznalo, že v době výskytu COVID-19 v ČR získalo vyšší podvědomí o krizovém řízení. Třetina respondentů se ovšem spoléhá na média, a nikoliv na vlastní znalosti a vědomosti získaných ve škole.

Co přesně patří a nepatří do IZS zná pouze 61,13 % respondentů. Kdo je vrchním velitelem ozbrojených sil zná pouze 52,73 %. Při dotazech na jiné definice z oblasti krizového řízení nejsou procenta správných odpovědí výrazně vyšší.

Vyšší procenta správných odpovědí nalezneme, co dělat například při povodních a znalosti akustického signálu požární poplach. V podstatě v oblastech, která se nás více osobně dotýkají. Přestože nás komunikační média o různých informují, tak 63,66 % respondentů si myslí, že je přínosné si znalosti v oblasti krizového řízení v rámci vysokoškolského studia rozšířit.

Velký vliv na celou situaci ohledně krizového řízení má zajisté pandemie covid-19, během, které byl vyhlášen krizový stav. Jelikož obyvatelé nevěděli, co dané krizové stavy znamenají, tak se o toto téma zajímali ať už přes média nebo si vyhledávali informace prostřednictvím webového prohlížeče. Tyto informace jim následně napomohli pochopit danou situaci a kompetence jednotlivých pracovníků. Pokud se podíváme na otázky ohledně nouzových stavů je zde zcela vidno, že respondenti v těchto otázkách odpovídali více správně než u jiných krizových stavů, které na území České republiky nebyli.

6 Doporučení pro praxi

Bylo by vhodné zavést na každé vysoké škole kurz v rámci problematiky krizového řízení, kterého by se účastnili všichni studenti. Byli by seznámeni se současnými riziky, kolem nás. Ovšem tento kurz by se dal pojmout jak z hlediska teoretické části tak z praktické. Složky Integrovaného záchranného systému mají mimo teoretického vzdělávání i mnoho praktických nácviků pro řešení mimořádných událostí. Při mimořádné události není velké časové rozmezí si číst poučení, jakým způsobem situaci vyřešit. Proto rychlé a správné řešení situace minimalizuje škody. Z tohoto důvodu je nezbytné se věnovat kontinuálnímu vzdělávání v oblasti krizového řízení, a to nejen u studentů, ale i u obyvatelstva.

7 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo analyzovat znalosti studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení a porovnat jejich znalosti v této oblasti.

Teoretická část byla zaměřena na popis problematiky krizového řízení a na základní pojmy z oblasti krizového řízení. Z hlediska velmi širokého spektra v dané problematice jsou některé oblasti popsány diferenciallyně.

V praktické části je popsáno vlastní šetření, které bylo na jednotlivých vysokých školách realizováno. Získané výsledky byly zpracovány a analyzovány.

Současný životní styl nás částečně ukolébá v domněnce a představě zcela bezpečného světa, kde se stát o své občany postará a plně ochrání, aniž by to vyžadovalo hlubší znalosti obyvatelstva z oblasti krizového řízení, pokud nastane nějaká mimořádná a nenadálá situace. Lidé si pamatují například povodně z roku 2002 a 2013 nebo tornádo v roce 2021. Zde příroda jasně ukázala, jak může být nevyzpytatelná. Toto jsou důvody pro každého z nás být neustále na pozoru. Je dobré se na tyto stavy umět se připravit. Bohužel například povodně jasně ukázali, že neposlušní lidé způsobili řadu komplikací a tím docházelo k mnoha zbytečným výjezdům záchranných složek a v některých případech museli záchranáři často riskovat. Krizové situace ovšem nevyvolává jen rozmar počasí. V prosinci 2019 byl v čínském Wu-chanu poprvé identifikován virus a světová zdravotnická organizace vyhlásila v lednu 2020 propuknutí globálního stavu zdravotní nouze. Přestože signál ze světa byl do naší země vyslán, tak státní aparát v podstatě adekvátně nereagoval. Situace se změnila v březnu 2020, kdy na našem území se potvrdilo několik výskytů tohoto viru. Až 15. března 2020 byl aktivován Ústřední krizový štáb. Tento virus známý pod označením COVID-19 zasáhl celý svět a ovlivnil dění v každé společnosti. Pandemie covid-19 měla vliv na všechny obyvatele planety. Virus nezasáhl jen oblast zdravotnictví, ale zasáhl i řadu dalších. Dopady na ekonomiku byly nemalé. Byla omezena svoboda lidí ve volném pohybu, byla také postižena oblast kultury a vzdělávání. V těchto dnech lidé také sledují vojenskou agresi Ruska proti nezávislému sousednímu státu, a tak vyvstává otázka, kam tento válečný konflikt dospěje a jaký to bude mít dopad na náš normální život.

Při porovnání správných odpovědí se procento správných odpovědí

v problematice krizového řízení nacházelo v intervalu mezi 49,72 % až 75,44 %. Nejvíce procent správných odpovědí bylo od respondentů UNOB. U vysokých škol jako např. JČU kde je v rámci výuky také výuka o krizovém řízení byla míra správných odpovědí vyšší než u škol, kde výuka v této oblasti podstatně chybí.

Vyšší podíl správných odpovědí byl i otázek, kde je možné nalézt paralelu s děním ve společnosti za posledních několik let, kdy média informovala o dění. Studenti nežijí pouze ve školní bublině, ale vnímají i dění ve společnosti. Nemalou část svých znalostí obdrželi i mimo prostor školních lavic, což se projevilo i na množství správných odpovědí. Teoretická výuka na vysokých školách není v oblasti krizového řízení dostačující. Praktická část na většině vysokých škol není žádná. Informace získané z médií zase nejsou v ucelené formě. Inspirací může být UNOB, kde procento správných odpovědí bylo nejvyšší. Ne nadarmo platí armádní heslo „těžko na cvičišti, lehkou na bojišti“. Jan Ámos Komenský je autorem díla „Škola hrou“, kde hlavním principem nebylo pobavit studenty, ale přimět studenty k opakování látky. Mnoho lidí a učitelů sděluje svým studentům větu: opakování je matka moudrosti.

V diplomové práci je z výsledků jasně patrné, že čím více je oblast krizového vývoje zahrnuta do učiva, tím je i znalost dané problematiky vyšší. Čím více lidí se osobně dotkne mimořádná událost, tím je získáno více empirických znalostí. Informace z médií také samozřejmě hrají svoji roli. Situace v době pandemie covidu-19 ukázala, jak jsou důležité znalosti v dané problematice. Bezdůvodně se neříká, že štěstí přeje připraveným. Mimořádné události testují naše znalosti a schopnosti v těchto situacích a pokud je krizová situace řízena, tak je zřejmé, že i následné škody jsou menší.

Seznam použitých zdrojů

1. [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvательства-v-ceske-republice.aspx>
2. [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-predpisy-predpisy.aspx>
3. [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-system-statu.aspx>
4. American Society For Healthcare Risk Management. Risk Management Handbook for Health Care Organizations: Student edition. 5. edition. San Francisco: Jossey-Bass, 2009. ISBN 80-7318-312-9
5. ANTUŠÁK, E., 2009. *Krizový management: Hrozby, krize, příležitosti*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 395 s. 2009. ISBN 80-245-0951-2.
6. ANTUŠÁK, Emil a Josef VILÁŠEK, 2016. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. ISBN 9788024634432.
7. ARGÁ, Libor. *Organizational security processes and crisis management in the knowledge society: Krizový management a bezpečnostní procesy organizace ve znalostní společnosti : doctoral thesis summary*. Zlín: Tomas Bata University in Zlín, 2014. ISBN 978-80-7454-456-9.
8. BOUŘA, Václav, 2004. *Vybrané kapitoly z krizového řízení*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta. ISBN isbn80-7042-368-4.
9. CRANDALL, William Rick, PARNELL John A. a SPILLAN John E., 2009. *Crisis Management in the New Strategy Landscape*. SAGE Publications, ISBN 978-1-4129-5413-6.
10. DVOŘÁK, Karel a Svatopluk HAUGWITZ. *Ochrana obyvatelstva*

prostřednictvím složek integrovaného záchranného systému a krizového řízení. Praha: Armex Publishing, 2021. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-81-6.

11. FAGEL, Michael J. a Jennifer L. HESTERMAN, ed. *Soft targets and crisis management: what emergency planners and security professionals need to know*. Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group, [2017]. ISBN 978-1-4987-5632-7.
12. HZS [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>
13. JURENKA, Miroslav, Hana MALACHOVÁ a Rudolf URBAN. *Krizové řízení II*. Brno: Univerzita obrany v Brně, 2017. ISBN 978-80-7582-007-5.
14. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2.
15. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2.
16. KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2008. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-8679559-1.
17. MIKUŠOVÁ, Marie. *Crisis management*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2017. ISBN 978-80-248-4101-4.
18. MIKUŠOVÁ, Marie. *Crisis management*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2017. ISBN 978-80-248-4101-4.
19. NAVRÁTIL, Leoš a Stanislav BRÁDKA, ed. *Úkoly krizového managementu v ochraně obyvatelstva*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2006. ISBN 80-7040-881-2.

20. NOVÁK, Jaromír. *Krizové řízení*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4269-3.
21. *Ochrana obyvatelstva - Zdravotní záchrannářství ...: sborník abstraktů ... ročníku mezinárodní konference : ...*, Ostrava. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2020-.
22. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.
23. PROCHÁZKOVÁ, Dana, ed. *Rizika podnikových a územních procesů a poznatky pro krizové řízení*. Praha: ČVUT v Praze, Fakulta dopravní, 2016. ISBN 978-80-01-06033-9.
24. ROSICKÁ, Z. 2007. *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. 1. vyd. Brno: Rabínova vysoká škola, 173 s. 2007. ISBN 978-80-87001-07-3.
25. ROUDNÝ, Radim a Petr LINHART. *Krizový management III.: teorie a praxe rizika : pro kombinovanou formu studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-924-8.
26. ROUDNÝ, Radim a Petr LINHART. *Krizový management: kombinovaná forma studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-674-5.
27. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Educopress. ISBN 978-80-7408-192-7.
28. SARGA, Libor. *Organizational security processes and crisis management in the knowledge society: Krizový management a bezpečnostní procesy organizace ve znalostní společnosti : doctoral thesis summary*. Zlín: Tomas Bata University in Zlín, 2014. ISBN 978-80-7454-456-9.
29. *Sborník mezinárodní konference "Ochrana obyvatelstva a krizové řízení": International conference "Civil Protection and Crisis and Emergency Management"*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-

263-0723-5.

30. SLEPECKÝ, Jaroslav. *Bezpečnostní prostředí v Evropě - radikalizace, terorismus a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2019. ISBN 978-80-7556-053-7.
31. SMETANA, Marek. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Lékařská fakulta, 2011. ISBN 978-80-7368-808-0.
32. ŠENOVSKÝ, Michail, Milan ORAVEC a Pavel ŠENOVSKÝ. *Teorie krizového managementu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-108-8.
33. VILÁŠEK, Josef a Jan FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2170-8.
34. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.
35. VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN 978-80-7452-030-3.
36. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998.
37. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2000.
38. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2000
39. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, 2000.
40. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, 2008.
41. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, 2011.

42. ZEMAN, Tomáš, František PAULUS a Kamil BEDNÁŘ. *Ochrana obyvatelstva a integrovaný záchranný systém I*. Brno: Univerzita obrany, 2021. ISBN 978-80-7582-384-7.
43. ZPĚVÁK, Aleš. *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-044-0.

Seznam tabulek

Tabulka 1: krizové stavy.....	21
Tabulka 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami PO	38
Tabulka 3 Počet respondentů v rámci jednotlivých oborů	52
Tabulka 4 Distribuce dotazníků	53
Tabulka 5 Návratnost dotazníků	54
Tabulka 6 Použité zkratky vysokých škol	55
Tabulka 7 Odpovědi na otázku č. 5.....	56
Tabulka 8 Odpovědi na otázku č. 6.....	57
Tabulka 9 Odpovědi na otázku č. 7.....	58
Tabulka 10 Odpovědi na otázku č. 8.....	59
Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 9.....	60
Tabulka 12 Odpovědi na otázku č.10.....	61
Tabulka 13 Odpovědi na otázku č. 10.....	61
Tabulka 14 Odpovědi na otázku č. 11.....	62
Tabulka 15 Odpovědi na otázku č. 12.....	63
Tabulka 16 Odpovědi na otázku č. 13.....	64
Tabulka 17 Odpovědi na otázku č. 14.....	65
Tabulka 18 Odpovědi na otázku č. 15.....	66
Tabulka 19 Odpovědi na otázku č. 16.....	67
Tabulka 20 Odpovědi na otázku č.17.....	68
Tabulka 21 Odpovědi na otázku č. 18.....	69
Tabulka 22 Odpovědi na otázku č. 19.....	70
Tabulka 23 Odpovědi na otázku č. 20.....	71
Tabulka 24 Odpovědi na otázku č. 21.....	72
Tabulka 25 Odpovědi na otázku č. 22.....	73
Tabulka 26 Odpovědi na otázku č. 23.....	74
Tabulka 27 Odpovědi na otázku č. 24.....	75
Tabulka 28 Odpovědi na otázku č. 25.....	76
Tabulka 29 Odpovědi na otázku č. 26.....	77
Tabulka 30 Odpovědi na otázku č. 27.....	78
Tabulka 31 Odpovědi na otázku č. 28.....	79
Tabulka 32 Odpovědi na otázku č. 29.....	80
Tabulka 33 Odpovědi na otázku č. 30.....	81
Tabulka 34 Znalosti v oblasti krizového řízení.....	85

Seznam obrázků

Obrázek 1: Státní orgány, orgány územních samosprávných celků apod.	12
Obrázek 2: Soustava soudů	13
Obrázek 3: Orgány krizového řízení	22
Obrázek 4: Schéma vzniku rizika	30
Obrázek 5: Organizační struktura HZS	36
Obrázek 6: Základní úkoly Jednotek požární ochrany	37

Seznam grafů

Graf 1 Zastoupení respondentů dle jednotlivých oborů	52
Graf 2 Odpovědi na otázku č.5	56
Graf 3 Odpovědi na otázku č.6	57
Graf 4 Odpovědi na otázku č. 7	58
Graf 5 Odpovědi na otázku č.8	59
Graf 6 Odpovědi na otázku č. 9	60
Graf 7 Odpovědi na otázku č. 11	62
Graf 8 Odpovědi na otázku č.12	63
Graf 9 Odpovědi na otázku č. 13	64
Graf 10 Odpovědi na otázku č. 14	65
Graf 11 Odpovědi na otázku č. 15	66
Graf 12 Odpovědi na otázku č. 16	67
Graf 13 Odpovědi na otázku č. 17	68
Graf 14 Odpovědi na otázku č. 18	69
Graf 15 Odpovědi na otázku č. 19	70
Graf 16 Odpovědi na otázku č. 20	71
Graf 17 Odpovědi na otázku č. 21	72
Graf 18 Odpovědi na otázku č. 22	73
Graf 19 Odpovědi na otázku č. 23	74
Graf 20 Odpovědi na otázku č. 24	75
Graf 21 Odpovědi na otázku č. 25	76
Graf 22 Odpovědi na otázku č. 26	77
Graf 23 Odpovědi na otázku č. 27	78
Graf 24 Odpovědi na otázku č. 28	79
Graf 25 Odpovědi na otázku č. 29	80
Graf 26 Odpovědi na otázku č. 30	81
Graf 27 Vliv pandemie na znalosti studentů.....	86

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník.....	99
-------------------------	----

Dotazník k diplomové práci

Vážení studenti,

Jsem studentem 2. Ročníku oboru Civilní nouzová připravenost, denní formy magisterského studia. V rámci ukončení studia zpracovávám diplomovou práci na téma „Analýza znalostí studentů vybraných vysokých škol v problematice krizového řízení“. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění daného dotazníku, který je součástí mé diplomové práce.

Všechny dotazníky probíhají anonymně.

Vyplnění dotazníku potrvá cca 10minut

Děkuji Vám za spolupráci

Bc. Jakub Jiruška

Dotazník je zpracován formou několik možných odpovědí, z nichž vždy je jedna správně:

1. Věk:

- a) 19
- b) 20
- c) 21
- d) 22 a více

2. Pohlaví:

- a) Muž
- b) Žena

3. Studovaná vysoká škola:

- a) ČVUT
- b) Univerzita Karlova
- c) Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- d) Západočeská univerzita v Plzni
- e) Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
- f) Ostravská univerzita
- g) Univerzita Pardubice
- h) Masarykova univerzita
- i) Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- j) Univerzita Hradec Králové
- k) Česká zemědělská univerzita v Praze
- l) Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
- m) Jiná – doplňte prosím

4. Druh studia:
- a) Společenskovední obory (ekonomie, filosofie, sociologie)
  - b) Přírodovědecké obory (biologie, fyzika, chemie, lékařství)
  - c) Technické obory (architektura, doprava, stavebnictví, strojírenství)
  - d) Zemědělské obory (lesnictví, rybářství, zahradnictví, zemědělství)
  - e) Umění
  - f) Vojenství a policie
5. Zákon č. 240/2000 Sb. pojednává o krizovém řízení. Slyšeli jste někdy o tomto zákonu?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Pouze částečně
  - d) Možná pouze tuším
  - e) Tento zákon mi nic neříká
6. Víte, kde získat informace v případě jakékoliv krizové situace?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Spoléhám se na média
  - d) Spoléhám se na státní a místní samosprávu
7. Víte, jaký je rozdíl mezi rizikem a hrozbou?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Připadá mi to stejné
  - d) Nevím
8. Mimořádná událost je:
- a) Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
  - b) Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných přírodními vlivy, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
  - c) Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, ale také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
  - d) Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností živočichů, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

9. Myslíte si, že byste si dokázali zabalit evakuační zavazadlo?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím, co by tam mělo být
  - d) Nejsem si jist/a
10. Evakuační zavazadlo obsahuje – vyznačte správnou odpověď:
- a) Základní potraviny, pitnou vodu, předměty denní potřeby, osobní doklady, peníze, toaletní a hygienické potřeby, léky a svítilnu, náhradní prádlo a oděv.
  - b) Při evakuaci mi postačí právě to, co mám pouze u sebe
  - c) Pouze osobní doklady a pitnou vodu
  - d) Jen oblečení a hygienické potřeby
11. Mezi základní složky Integrovaného záchranného systému patří – označte jednu odpověď:
- a) Hasičský záchranný sbor České republiky, Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky
  - b) Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba, Policie České republiky
  - c) Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba, Policie České republiky, Armáda České republiky, Městská policie
  - d) Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba, Policie České republiky, státní samospráva
12. Znáte aplikaci Záchranka?
- a) Ano a používám ji
  - b) Ano, ale nepoužívám ji
  - c) Ne
  - d) Spoléhám se na jiné zdroje
13. Vrchním velitelem ozbrojených sil je:
- a) Prezident České republiky
  - b) Ministr obrany
  - c) Premiér
  - d) Armádní generál

14. Vyhlášení varovného signálu „Všeobecná výstraha“ značí:
- Signál, který je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin
  - Signál, který je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty
  - Signál, který je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 3 minut
  - Signál, který je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 100 vteřin
15. Vyhlášení „požárního poplachu“ signalizuje:
- Signál, který je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin
  - Signál, který je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty
  - Signál, který je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 3 minut
  - Signál, který je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 100 vteřin
16. Stav nebezpečí:
- Vyhlašuje hejtman z důvodu ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí v rámci kraje nejdéle na 1 rok.
  - Vyhlašuje hejtman z jakéhokoliv důvodu v rámci kraje nebo jeho části na nejdéle 30 dnů.
  - Vyhlašuje hejtman z důvodu ohrožení zdraví, života, majetku či životního prostředí v rámci kraje nebo jeho části na nejdéle 30 dnů, prodloužení pouze se souhlasem vlády.
  - Vyhlašuje hejtman z důvodu ohrožení života a může být neomezeně dlouhý
17. Nouzový stav:
- Vyhlašuje Vláda
  - Vyhlašuje Senát
  - Vyhlašuje Prezident České republiky
  - Vyhlašuje premiér
18. Stav ohrožení státu:
- Trvá nejdéle 30 dní
  - Trvá nejdéle 6 měsíců
  - Trvá nejdéle po dobu 1 roku
  - Trvá po dobu neurčitou, pokud tento stav neukončí zákonodárná moc
19. Válečný stav vyhlašuje:
- Vláda
  - Parlament na návrh vlády
  - Parlament
  - Prezident České republiky

20. Nouzový stav může být:
- a) Nejdéle 14 dní, prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
  - b) Nejdéle 3 měsíce, prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
  - c) Nejdéle 30 dnů, prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
  - d) Nejdéle 60 dní, prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
21. Znáám všechny druhy akustického varovné systému:
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Některé
  - d) Nevnímám je
22. Při mimořádné události (například při povodních) přesně vím, co mám dělat:
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Vůbec netuším
  - d) Spoléhám se na média
  - e) Spoléhám se na pokyny samosprávy
23. Již jsem se setkal jsem se při svém studiu na vysoké škole s problematikou krizového řízení:
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nepamatuji se
  - d) Nevím
24. Myslíte si, že situace v době trvání onemocnění COVID-19 byla rozšířena Vaše osobní znalost v oblasti krizovém řízení?
- a) Ano
  - b) Ne
  - c) Nevím
  - d) Je mi to jedno

25. Myslíte si, že v rámci Vašeho studia by měla být do výuky zařazena i oblast o krizovém řízení:
- Ano
  - Ne
  - Nevím
  - Je mi to jedno
26. Myslíte si, že v rámci všeobecné informovanosti obyvatelstva v oblasti krizového řízení by toto mělo být prohlubováno:
- Ve škole
  - Pomocí medií a kampaní
  - Pomocí samosprávy
  - Pomocí složek Integrovaného záchranného systému
  - Prostřednictvím dobrovolných přednášek
27. Při mimořádné události velkého rozsahu (například zemětřesení) vím, co mám dělat:
- Ano
  - Ne
  - Nevím
  - Spoléhám se na média a samosprávu
28. Uvítáte možnost získat vědomosti, co dělat při mimořádné události:
- Ano
  - Ne
  - Spoléhám se na stát
  - Je mi to jedno
29. Pokud porovnáte Vaše vědomosti v oblasti krizového řízení v době před pandemií a v době pandemie, tak můžete z hlediska Vaší bezpečnosti sdělit:
- Před pandemií jsem netušil, co to je krizové řízení
  - Moje názory na důležitost krizového řízení státu se změnily
  - Můj názor na důležitost krizového řízení zůstal stejný
  - Vnímám informační nedostatky v informovanosti
30. Uvítáte přípravu občanů k obraně státu formou povinné vojenské služby po dobu 3 měsíců?
- Ano
  - Ne
  - Doba by měla být delší
  - Doba by měla být kratší